

Adı :
Soyadı :

Sınıf :
No :

Tarih :
Puan :

KAZANIM: 11.1.1: Edebiyat ve toplum ilişkisini kavrar.

1. Edebiyat ve toplum ilişkisi ile ilgili en az üç cümleden oluşan bir metin yazınız.
2. Toplum meseleleriyle ilgilenmeyen edebiyat bence eksik, güdük bir şey olur. Bugün Batı'da yazar, çevresinin aynı zamanda en ileri düşünürü sayılıyor. Elini eteğini toplumdan çekip fildişi kulesinde kozasını ören sanatçı tipi, pencereden gözlediği komşu kızı için sararıp solan platonik âşık tipi kadar modası geçmiş bir yaratıktır.
Bu parçada altı çizili cümlede asıl anlatılmak istenen nedir?
3. Edebiyatın toplum sorunlarını dile getirdiği, bunu yaparken toplumsal değişimi etkilediği ile ilgili en az beş cümleden oluşan bir yazı yazınız.
4. Edebiyat, genel/yaygın manasıyla bir kültür nesnesi olarak dil formuna sahip "paylaşılan bir ortak anlamlar manzumesi"dir.
Bu cümlede anlatılmak isteneni üç cümle ile aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Edebiyat ile sanat akımları arasındaki ilişkiyi kavrar.

5. İnsanlık tarihinde görülen siyasal, toplumsal, kültürel, ekonomik vb. olaylara bağlı değişimler, birtakım düşünce ve sanat adamlarını bir araya getirmiştir. Ortak anlayışla hareket eden bu insanlar, değişen toplumun düşünce ve sanat anlayışını şekillendirmiş ve ifade etmiştir. - - - -.

Bu parçayı anlam bütünlüğünü sağlayacak şekilde devam ettiriniz. Bu yazınızı en az üç cümle olacak şekilde oluşturunuz.

6. Edebî eserlerin belli bir sanat anlayışı doğrultusunda yazıldığı, eserler toplamının da edebiyat ve sanat akımlarını oluşturduğu üzerine en az üç cümleden oluşan bir yazı yazınız.

7. Edebî akımlar, yazar ve şairleri müşterek değerler etrafında bir araya getiren ve onların pek çok esere hayat vermelerine imkân hazırlayan birer edebiyat iklimidirler.

Bu cümlede anlatılmak isteneni en az üç cümle ile aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

8. Sanat akımlarının edebiyat açısından rolünü en az iki cümle ile açıklayınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Sanat akımları hakkında bilgi sahibi olur.

9. Eski Yunan ve Latin edebiyatlarını örnek alan bu sanat akımında sanattaki kural ve ilkelere sıkı sıkıya bağlılık esastır. Bu akımda akla, sağduyuya ve ahlak ilkelerine büyük önem verilir. Kişisel duygu ve eğilimler değil insanın değişmeyen özellikleri yansıtılır. Konular tarihten ve mitolojiden alınır. Kahramanlar soylulardan seçilir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen sanat akımını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

10. Romantizm akımının özelliklerinden beş madde yazınız.

11. Odanın ortasında dikiliyor ve acılı bir şaşkınlıkla çevresine bakınıyordu. Kapıya gitti, açıp dışarıyı dinledi. Ama yapacağı şey bu değildi. Birden duvar kâğıdının delik olduğu köşeye atıldı, elini delikten sokup yokladı, kâğıdı gözden geçirdi. Hayır, bu da değildi yapacağı. Sobaya gitti, kapağını açıp külleri karıştırmaya başladı; pantolon paçalarından kestiği ipliklerle, yırtık cep astarı attığı gibi öylece duruyordu; demek kimse sobaya bakmamıştı!

Bu parça konu ve üslup açısından değerlendirildiğinde hangi sanat anlayışı ile kaleme alınmış olabilir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

12. Parnasizm akımı 19. yüzyılda Fransa'da ortaya çıkmıştır. Bu akım doğal güzelliğe ve dış görünüme büyük önem verir. "(1) - - - -" ilkesini savunmuştur. Kelimeler seçilerek kullanılır. Kelimelerin sıralanışı ve ahenk önemlidir. Türk edebiyatında; (2) - - - - , (3) - - - - , Yahya Kemal en önemli temsilcileridir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere getirilmesi gereken ifadeleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

13. I.Metin

İnsanı ele almada, onun fizyolojik yapısı, irsiyeti, yaşadığı çevre ve aldığı eğitimi öne çıkarırlar ve bu çerçevede insanın gerçeğine ulaşmaya çalışırlar.

II.Metin

Şiir anlaşılacak için değil hissedilmek içindir. Şiirde alaca karanlık üzüntü ve ay ışığı, gün doğumu, gün batımı gibi belli belirsiz varlıklar görüntüleri yansıtırlar.

Bu metinlerin hangi edebî akımlarla ilgili olduğunu verilen boşluğa yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.

14. Veysel efendi, rüzgarın batı Karadeniz tarafından geldiği fikrine pek inanmamıştı. İlçenin etrafı tamamen dağlarla çeviriliydi. Hasan dağı hele kocaman bir dağ, onu aşip gelmesi imkânsız diye düşündü.

Bu parçadaki yazım yanlışlarını bulup doğrularını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

15. Aşağıdaki cümlelerde yazımı yanlış olan kelimeleri bulup doğrularını yazarak gerekçesini belirtiniz.

- Babamın getirdiği Hindistan Cevizini hayatımda ilk kez yiyecektim.
- Bu sene mayısın 16'sında düzenlenen etkinlik ileri bir tarihe ertelenmiş.
- Her toplantıda Hicaz makâmı ile okunmuş bir şarkı söyletirdi.
- Millî edebiyat dönemi sanatçılarının kaleme aldığı bu eserler çok kıymetlidir.

16. Aşağıdaki cümlelerde yazımı yanlış olan ikilemeleri bulup doğrularını yazınız.

- Köy meydanında yaklaşık kırk, elli kişi toplanmıştı.
- Bütün sorunları halletmiştik, tam başbaşa kalmıştık ki misafirler geldi.
- Ayağını kırmıştı son maçta, düşekalka yetişmeye çalışıyordu bütün işlere.
- Bu rekabet ortamı çalışanlara iyi geldi, omuz omza bir mücadele oluyor.

17. Güneş dağların omzundan başını göstermiş ( ) ağaçlar ise gözlerini yeni açıyordu. Mahalle ( ) sessiz ( ) kimsesiz ve zavallı duruyordu. Çünkü kimse sahip çıkmamıştı buraya. Burada evi olan kişiler ( ) Göktürk ağabey, Havva teyze, Merve teyze ve Süleyman amcadır ( )

Bu parçada yay ayraç ile gösterilen yerlere hangi noktalama işaretleri gelmelidir, boş bırakılan yere sırasıyla yazınız.

18. Bizim apartman çok güzel bir yuvaydı. Kadın komşulardan Songül, Ezgi, İrem; erkek komşulardan ise Zeki, Fahri ve Burak çok iyi insanlardı. Bir derdimiz olduğunda gönül rahatlığı ile içimizi açabiliyorduk.

Bu parçadaki noktalama işaretlerinin görevlerini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

19. *Abdullah Efendi'nin Rüyaları*, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın uzun hikâyelerindendir. Hikâye, bir rüya kurgusu üzerinden ilerler. Hikâyenin kahramanı Abdullah Efendi'nin huzursuzluğu ve arayışları hikâyenin temelini oluşturur.

Bu parçada altı çizili sözün cümleye kattı anlam nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

20. Dereden, tepeden uzun uzun konuştuk. Bu arada her gün, sabahın beşinde çalar saatin sesiyle uyandığını, gaz ocağına çaydanlığı oturttuğunu, bulaşıkları yıkadığını, çarşıdan ekme peynir aldığını, altıya doğru kardeşlerinin karnını doyurup pek pek altı buçukta omuz omuza işçi kalabalığıyla vapura binip yedide Köprü'ye geldiğini, yediyi çeyrek geçe de atölyede işbaşı yaptığını öğrendim.

Bu metindeki bazı sözcükler ve anlamları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bu sözcükleri ve anlamlarını metinden bularak karşılıklarına yazınız.

Sözcük	Anlamı
	İlgisiz konulardan söz etmek
Pek pek	
	Koymak, yerleştirmek
Omuz omuza	

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönem ile ilişkisini belirler.

21. Cumhuriyet Dönemi Türk hikâyeciliğinde klasik hikâye olan Maupassant tarzı hikâye ile birlikte - - - - ve - - - - 'ın öncülük ettiği Çehov tarzı hikâye de önemli bir yere sahiptir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere bağlama uygun olarak hangi sanatçılar getirilmelidir? Aşağıda boş bırakılan yere uygun olan sanatçıları yazınız.

22. Hikâye türünün Türk edebiyatında ortaya çıkışı hakkında 3 maddelik bilgi yazınız.

KAZANIM: 11.1.1: Metnin tema ve konusunu belirler.

23. İstanbul'un kenar mahallelerinden birinde küçük bir evde annesiyle birlikte yaşayan, babasız, on beş yaşında bir çocuk, bacağında sekiz yaşından beri çektiği fistüllü, bir kemik hastalığından kurtulabilmek ümidiyle hastaneleri dolaşmaktadır. Zaman zaman ameliyatlara geçirmiş, bacağı alçıya konmuştur. Koltuk değneği kullanması, bol besin alması istenen genç, Erenköy'deki köşklarine sık sık gece yatısına gittiği uzak akrabası emekli bir paşanın, kendisinden yaşça büyük kızı Nüzhet'i sever. Ragıp adında ve Nüzhet'ten on bir yaş büyük bir doktorun Nüzhet'le evlenmek istemesi, roman kahramanının bunalım ve acılarını daha da artırmıştır. Hastalık azınca genç yeni bir ameliyata geçirebilir. Bu arada Paşa'ya inme inmiş, Nüzhet de Doktor Ragıp'la evlenmiştir. Hasta gencin notları, annesiyle arkadaşlarının, kendisini hastaneden çıkarmaya gelmeleriyle sona erer.

Bu parçada özeti verilen *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu* adlı eserin konusunu aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

24. Talebe Bayramı nedeniyle öğrenciler ile öğretmenler hep birlikte bir çayıra geziye gitmeye hazırlanmaktadırlar. Bu gezide kafilere eşlik eden Gamsız isimli bir köpek de vardır. Bu köpek dört yavrusunun zehirlenerek öldürüldüğünü görmüş, o günden beri öğrencilerin en yakın dostu olmuştur. Çayıra vardıklarında öğrenciler neşe içinde koşurmaya başlamışlardır. Ancak öğrencilerin neşesi Gamsız'ın titreyerek yere düşmesi ile son bulur. Öğrencilerden biri Gamsız'ın zehirlendiğini görmüştür. Öğretmenler öğrencilerin keyfinin kaçmasını istemedikleri için köpeği uzak bir yere götürürler ancak çocukların akıllı Gamsız'dadır. İlerleyen dakikalarda Gamsız iyice kötüleşir. Tüm çocuklar onu görmek için koşuşurlar. Son bir hamle ile dereye doğru koşan köpek çocuklardan birini korkutur. Dereye düşen çocuğu Gamsız tutar. Öğretmenler yetişip çocuğu kurtarırlar. Gamsız, son enerjisini burada tüketmiş ve hayata veda etmiştir.

Bu parçanın konu ve temasını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metindeki çatışmaları belirler.

25. Gamsız da bir aralık canlanmış, çocuklarla beraber oynamak istemişti. Fakat birdenbire durdu, başını kaldırarak acı acı uludu. Sonra yavaş yavaş çekildi, iki büyük taşın arasında kıvrılıp yattı.

Gamsız, hastaydı. Çocuklar, derhal bunu fark ettiler. Yemek götürdüler. O, verilen yiyecekleri yemiyor, ara sıra titizleşiyor, yalnız bırakmaları için yalvarır gibi dişlerini çıkararak hafif hafif bağıırıyordu.

Gamsız'ın ıstırabını ve bakışlarındaki perişanlığı öğretmenler de gördüler.

- Yaklaşmayın çocuklar... Hayvandır bu. Belki kudurmuştur, dediler.

Çocukların aldırmadıklarını görerek hademelerden birini nöbetçi bırakmaya mecbur oldular. Büyücek öğrencilerden biri, –altı, yedi yaşlarında bir kız- birdenbire bir şey hatırlayarak bağıırmaya başladı:

- Eyvah, Gamsız'ı zehirlediler... Bu sabah, bir şey almak için bakkala gitmişim... Köşebaşında, süprüntülükte Gamsız'ı gördüm... Öteki köpeklerle beraber bir şey yiyordu... Mutlaka zehirli ekmek yedi.

Bu metindeki temel çatışma nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

26. Odanın içini kızarmış bir ekmek kokusu doldurmuştu. Semaver, ne güzel kaynardı. Ali semaveri, içinde ne ıstırap, ne grev, ne de kaza olan bir fabrikaya benzetirdi. Ondandır yalnız koku, buhar ve sabahın saadeti istihsal edilirdi.

Sabahleyin Ali'nin bir semaver, bir de fabrikanın önünde bekleyen salep güğümü hoşuna giderdi. Sonra sesler...

Halıcioğlu'ndaki askeri mektebin borazanı, fabrikanın uzun ve bütün Haliç'i çınlatan düdüğü, onda arzular uyandırır, arzular söndürürdü.

...

Anası sabah namazı okunurken Ali'yi uyandırdı. Kızarmış ekmek kokan odada semaver ne güzel kaynardı. Ali semaveri, içinde ne ıstırap, ne grev, ne de patron olan bir fabrikaya benzetirdi. Ondandır yalnız koku, buhar ve sabahın saadeti istihsal edilirdi. Ali'nin annesine ölüm, bir misafir, bir başörtülü, namazında niyazında bir komşu hanım gelir gibi geldi. Sabahları oğlunun çayını, akşamları iki kap yemeğini hazırlaya hazırlaya akşamı ediyordu. Fakat yüreğinin kenarında bir sızı hissediyor; buruşuk ve tülbent kokan vücudunda akşamüstleri merdivenleri hızlı hızlı çıktığı zaman bir kesiklik, bir ter, bir yumuşaklık duyuyordu.

Bir sabah, daha Ali uyanmadan, semaverin başında üzerine bir fenalık gelmiş, yakın sandalyeye çöküvermişti. Çöküş, o çöküş.

Ali annesinin kendisini bu sabah niçin uyandırmadığına hayret etmekle beraber uzun zaman vaktin geciktiğini anlayamamıştı. Fabrikanın düdüğü, camların içinden tizliğini, can koparıcılığını terk etmiş ve bir sünger içinden geçmiş gibi yumuşak, kulaklarına geldi. Fırladı. Yemek odasının kapısında durdu. Masaya elleri dayalı uyuklar gibi vaziyetteki ölüyü seyretti. Onu uyuyor sanıyordu. Ağır ağır yürüdü. Omuzlarından tuttu. Dudaklarını soğumaya başlamış yanaklara sürdüğü zaman ürperdi.

Ali, günlerce evin boş odalarında gezindi. Gece ışık yakmadan oturdu. Geceyi dinledi. Anasını düşündü. Fakat ağlayamadı. Bir sabah yemek odasında karşı karşıya geldiler. O, yemek masasının muşambası üzerinde sakin ve parlaktı. Güneş sarı pirinç maddenin üzerinde donakalmıştı. Onu kulplarından tutarak gözlerinin göremeyeceği bir yere koydu. Kendisi bir sandalyeye çöktü. Bol bol, sessiz bir yağmur gibi ağladı. Ve o evde o, bir daha kaynamadı. Bundan sonra Ali'nin hayatına bir salep güğümü girer.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki cümlede boş bırakılan yeri uygun bir şekilde doldurunuz.

Çoğunlukla kendi gözlemediği izlenimleri öykülerinde anlatan yazar, bu öyküde işçi Ali'yi anlatmaya çalışır ve bu öyküde..... çatışmasını işlemiştir.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metnin olay örgüsünü belirler.

27. Hacı Ali Efendi'nin babasının zamanından tanıdığı softa bir tanıdığı vardır. Bu softa zamanında kendi evlerinde çok yemek yemiş, çok kalmıştır. Babasının hatrına Hacı Ali Efendi de babası vefat ettikten sonra bu softaya hürmet etmeye, evinin kapısını açmaya devam etmiştir. Bu softanın İlyas adında bir üvey oğlu vardır. Softa vefat ettikten sonra İlyas, Hacı Ali Bey'in evine misafirlğe gelmiştir. İki üç gün sonra İstanbul'a gideceğini söylemesine rağmen haftalar boyu kalmaya devam etmiştir. Hatta evin kızı olan Müzeyyen'i de kendine eş diye istemiştir. Daha fazla dayanamayan Hacı Ali Efendi, İlyas'a İstanbul'dan iş bulur ve evden bir an önce yollar, evde de sadece evin hizmetlisi olan Elif'i bırakarak ailesiyle birlikte şehir dışına çıkar. Ancak geri geldiğinde evde İlyas ile Elif'i evde yakalar ve İlyas'ı da Elif'i de evden kovar. Kovma sırasında ayağı kırılan İlyas'a bakmak yine Hacı Ali Bey'e kalmıştır.

Bu öykünün olay örgüsünü yazınız.

28. Koyunpazarı'nda bir ufacak dükkân; bir küçük ocak yanıyor, bir ufak çocuk körük çekiyor. İhtiyarlamış, küçülmüş, ak sakallı küçük yüzlü bir adam, gözünde çifte gözlük, mini mini halkaları ateşte ısıtıp zincir bağlıyordu. Ne hoş manzara, gözüm ilişti. Dükkânın önünde kaldım. Bir çilingir dükkânı. Ufak kilitler, eski zaman kapı halkaları, rezeler, menteşeler, hayvâ zincirleri. Böyle ufak tefek şeyler yapıyor. Bunlardan pek çok da yapmış, dükkânın ötesine berisine asmış.

- Kolay gelsin, usta.
- Kolayı başına gelsin!

Bir tarafa dayanıp durdum. Adamcık, benimle hiç meşgul olmuyor göründü. Birer tarafı açık, ufak halkalar hazırlamış, bir halka takıp açık tarafını ateşe tutuyor, o hazır oluncaya kadar bir başkasını ateşten çekip ucunu, kemali dikkatle kapıyor, bir parça büküyor, onu tekrar ateşe verinceye kadar, evvelki hazır oluyor, böylece muntazam çalışıyordu. Emin olunuz ki, gayet dürüst ve muntazam bir zincir vücuda geliyor, bir cilâsı noksan kalıyordu.

Şüphesiz, eski binalarda gördüğümüz o müzeyyen (süslü) edevat, böyle dükkânlarda, bu nezaketle, bu ihtimamla, bu kanaat ve feragatla işlenir, yapılırdı. Sanata böyle bir merbutiyyeti dindârâne (dindarca bir bağlılık) vardı. Her şey inkâr eden küfür devresi gelmemiş olsaydı, şüphesiz bu güzel şeyler sönüp gitmeyecekti. Lânet olsun o zamana ki, bütün mukaddesatı inkâr etmiş, kanaatları öldürmüş, huzur ve rahatı söndürmüş, demiri kaldırmış, yerine tenekeyi doldürmüştür.

Ben oradayken, gençten bir adam geldi. Elinde bir değnek vardı. Demirciye uzattı. Bu değneğin ucuna beş on halka geçirilecek. Bu genç adam, onunla, her sabah akşam başa giderken eşeği dürtecek.

Demirci anladı, ses çıkarmadı, duvardan üç beş halka aldı, sanatına vakıf bir adam sükunetiyle değneğe taktı. Lâkin genç adam usûl hilafına (zıddına), değneğin yan tarafına bir halka daha taktırmak istiyordu. Çilingirle aralarında mubahase (karşılıklı konuşma), başladı. Çilingir "Olmaz, dedi bunun usulü böyledir."

Delikanlı usulü bozmakta ısrar ediyordu. Canım sen tak. Nene lazım...

Takılmaz evladım. Ben kırk yıldır bu sanatı işlerim. Canım, parasıyla değil mi? Sen takıver, ötesine karışma!

İhtiyar, belki ısrar etmeyip takacaktı; ancak "parasıyla" sözüne fena hâlde içerledi.

Bu parçadaki olay örgüsünün bir kısmı aşağıda verilmiştir. Metne göre aşağıda verilen olay örgüsünde boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz.

- Koyunpazarı'nda bir çilingir dükkânındaki izlenimler
- Çilingir ustasıyla konuşmaya çalışması
- .....
- Genç adamın çilingirciden elindeki sopaya birkaç halka geçirmesini isteyecekti çilingircinin durumu anlaması
- Çilingircinin genç adamın istediğini yapması
- .....
- Çilingirci onun istediğini yapmak istemeyince gencin buna karşılık söylediği söze incinmesi

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.

29. Kahvedekiler yavaş yavaş çıktılar. Kocakarı ölen oğlunun başucuna gidip oturdu. Bir eliyle sinekleri kovmaya, öteki eliyle ihtiyarlardan ve hastalıktan bir nohut kadar ufalmış olan gözlerini silmeye başladı. Bir hastanın başını bekliyor gibiydi. Elini ağır ağır sallayarak sinekleri kovuyordu. Bir ihtiyar, kısık sesiyle bağıarak çocukları evlerine gönderdi. Diğerleri de yavaş yavaş dağıldılar. Birkaç delikanlı cenazeyi alıp evine götürdüler. Akşama doğru her şey eski haline gelmişti. Sanki uzun bir hastalıktan sonra eceliyle ölmüş kadar sükunetle ölü yıkandı ve gömüldü. Mevlut Ağa, oğlu Sarı Mehmet'i öldürdüğü için sus payı olarak ezandan evvel Sarı Mehmet'in anasına iki tane sütlü keçi ile bir torba un ve bir kesekağıdı şeker yolladı.

Bir ay kadar sonra idi, köye iki süvari candarma geldi. Kahvenin önünde indiler. Bunları görünce korkak muhtarın yüreği -hop-dedi, çünkü bunlar karakolun candarmaları değildi, herhalde vilayetten geliyorlardı. Candarmaların biri kahvede hemen kâğıt kalem çıkardı, muhtardan başlayarak herkesin ifadelerini almaya koyuldu. Öbür candarma, köyün meydanında aşağı yukarı dolaşıyordu.

Bu parçadaki kişileri ve özelliklerini yazınız.

30. Nebile, savaş başlangıcında babasının hem yolda katık hem şehirde azık olur, masrafı azaltır diye heybelerine kuru dut, cevizli sucuk, bastık, erik pestili doldurarak İstanbul'a gidişini çok iyi hatırlıyordu. Kasabadaki küçücük dükkânı için mal satın alacak, üç hafta sonra dönecekti.

On altısına basmış, boy atmış... Esmer kızına, fırçalanmamaktan paslı bakır rengine çalan koca koca yüksük kalınlığında bir sıra dişlerini gösterip sırtarak:

— Sana da fistanluk getiririm, demişti. Fakat aylar geçmiş, geri dönmemişti. Gönderdiği mektuplarda -eski harflerle yazdığı için orta sonda olan Nebile, bunları mahkeme kâtibine okuturdu- işlerinin bitmediğini, yeni işlere girdiğini bildiriyor, sonuncular da artık oraya yerleşmek, yakında kendilerini aldirmek niyetinde olduğunu söylüyordu. Kasabaya yayılmıştı:

— Çerçi Halil işini düzmüş... Haydi, o da çıksın bir tahta, salınsın birkaç hafta!

Sonunda bir gün yolcu oldular, Haydarpaşa Garı'na indiler. Anası da, kendisi de yeldirme biçimi uzun mantolu, siyah başörtülü idiler.

Nebile, babasındaki - Çerçi Halil- değişikliğin farkına vardı... Fakat asıl değişme tavırlarında: Kaymakam Bey'in kasabada gezisini hatırlatıyor, eşraftan Kollukcu'nun oğlu gibi göğsünü çıkarıp ensesini şişirerek kurumla bir gidiyor ki...

Daha o gün denizden, vapurdan, otomobilden başlayarak Nebile, sonu gelmeyen bir heyecan evrenine girivermişti.

...

Şehirli görünmek tutkusu, kendini beğenmesi, kasaba kızının İstanbul'dan aldığı ilk kötü huy oldu ve birkaç hafta geçince babasıyla anasının yeni hayata kendisi gibi uyamayacaklarını hep kaba, geri, taşralı kalacaklarını anlayınca hırçınlaştı.

...

Önceleri bir süre ana kız büyük mağazaların sadece vitrinleri önünde durup bakmışlar, içeriye girmek cesaretini bulamamışlardı. Fakat apartmanın bodrum katındaki kiracı Fitnat Hanım'la ahbap olunca iş değişmişti, kadın, taşralıları peşine takmış, bu mağaza senin, o dükkân benim, ikisini de alışverişe, gezip tozmaya, terziler bularak, işçi kızlar tutarak giyim kuşama alıştırmıştı ; kâhyalıklarını ediyordu.

Bu parçada geçen aşağıda verilen kişilerin özelliklerini karşılıklarına yazınız.

Nebile:

Çerçi Halil:

Nebile'nin Anası:

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metindeki zaman ve mekânın özelliklerini belirler.

31. O gün şehre inecektim. Oturduğum yayla Akdeniz'e bakan yüksek bir sırtta idi; kenarı fıstık çamlarıyla süslenmiş bir ufalık, akçıl, kayalık Lübnan köyü... (...) Ucuzluğuna bakarak dört kişilik otomobillerde yer bulmayı tercih ederdik. Dediğim gün şoförün yanına yerleşmek imtiyazı, çok şükür bana müyesser oldu. Şükrettiğim sebebi şimdi anlayacaksınız. Zaten ne olsa şoförün yanı iyidir; arka tarafta üç kişi, haşır neşir olsunlar. Siz önde, kaptan mevkiinde gibisinizdir; onlara eliniz, eteğiniz sürünmez, tenezzül edip başınızı bile çevirmeyebilirsiniz. (...) Uğradığımız ikinci köyün pınarlı kahvesinde bizi telaşlı bir kalabalık durdurdu. Arkada boş kalan tek yere, ortaya, iki eliyle gırtlığını tutan bir genç adam bindirdiler. Her dağlı Lübnan genci gibi siyahça fesinde henüz kalıpcının sığacağı ve fırçası sezilen, lacivert kostümlü biri... Bu adam konuşmıyordu. "Ga! Ga! Ga!" diye tek hecelerle bir şeyler anlatmak istiyordu. İlk önce, aklıma onun bir deli olması ihtimali geldi. Belki de arkadaşiler de aynı şeyi düşünmüş olacaklar ki hep bir ağızdan sorduk: "Nesi var?" Birçok ses cevap verdi, anlamak kabil mi? (...) Neden sonra işi öğrendik: Gırtlığını iç tarafından bir eşek arısı sokmuş. "Bu arıyı nasıl yutmuş?" "Su içerken!" Lübnan'ın yabancısı olan sanır ki bardaktaki arıyı görmemiş, yutuvermiş. Hayır, böyle değil! Lübnan köylerinde suyun içiliş şekli bizimkine benzemez: İlk gittiğiniz zaman bir yerde, bir kır kahvesinde veya köylü evinde su istediniz mi, önünüze minimini bir toprak testi getirirler, kenarında ufalık, tenasüpsüz emziği olan bir akçıl testi... Sakın bardak beklemeyiniz, bardak kullanılmaz. Fakat testiye de dudak dokundurmak ayıptır, yasaktır. O halde? O halde siz bu testi sağ elinizle yukarıya, başınızı geçecek bir yüksekliğe kaldıracaksınız, ağızınızı havaya açacaksınız ve uzaktan hesaplı şekilde suyu gırtlığınıza dökacaksınız!

Bu hikâyedeki mekân unsurunun özelliklerini yazınız. Mekânın olaya katkısını açıklayınız.

32. Karım belirmeğe başlayan pencerenin önünde oturuyordu; bütün geceyi orada geçirmişti. — Sen hâlâ yatmayacak mısın? dedim. Doğruldu. Kül rengi pencerenin önünde sadece bir gölgeden ibaretti. Fakat bu gölgede, beraber geçirdiğimiz yirmi küsur yılın her gününden bir şey vardı.

— Ezan okunuyor, diye mırıldandı. Sesi bana hüzün verdi. Odamız bu dünyadan, duyguların erişemeyeceği kadar ötede gibiydi (...) Hareketlerinde ve yürüyüşünde, kabul edilmiş bir mağlûbiyetin hazin sükûneti vardı. Mutfağa geçti. Onu sanki rüyada görüyordum: Mangala ve semavere kömür koydu; abdest aldı, sonra seccadesini sofaya sererek namaza durdu. Pencere iyiden iyiye aydınlanmıştı. Renksiz, sessiz ve serin kuşluk vakti. Yatağın ılıklığı, belirsiz duygular, düşünceden kaçış. Dalmışım.

— Yahu...

— Ne var?

— Geldi..

— İyi ya işte.. Fakat mesele bu değildi. Karım beni kayıtsız buluyor ve üzülüyordu: — Bir şey söylemeyecek misin; bu üçüncü oluyor... Ha yahu: Ne yapacağız? Bilir miyim ben. Fakat ona:

— Yarın bir şeyler yaparım, diyorum. Hangi yarın?.. Gökyüzü tatlı maviliğini bulmuştu bile. Gün, katılmağa mecbur olduğumuz gün, başlıyordu. Karım haklı. Bunun üzerinde durmak lâzım. Oğlum yatağına daha yeni giriyordu. Ona, bu yaptığının ümitsiz bir isyan olduğunu anlatmalıydım. Yataktan, birdenbire fırladım. Karım telâşlandı: — Fazla sert davranma. Ne de olsa artık... Devam edemedi. Ona baktım. Gözlerindeki mana allak bullak. Ah benim saz benizli, kır saçlı bebeğim.

Bu hikâyedeki zaman unsuru hangi cümlelerden anlaşılmaktadır? Hikâyeden bulduğunuz bu kısımları aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metinde anlatıcı ve bakış açısının işlevini belirler.

33. Trene daha bir buçuk saat vardı. Bütün katile, istasyonun arkasında büfe vazifesini gören bakkal kulübesinin hemen eşliğinde alçak iskemlelere oturmuşlar, içerde hazırlanan çayı bekliyorlardı. Hepsinin yüzünden son üç günün yorgunluğu akıyordu. (...)
- Arkada, ellerinde kendileri için hazırlanmış yiyecek paketleri, bekleyen gençlerden biri üçüncü defa olarak ona iskemlesini uzattı. Emin Bey teşekkür etti. Bu son dakikada yalnız kalacağını o kadar çok iyi biliyordu ki. Hiçbir fikrini dinlemediği bu insanlar arasında kendisini lüzumsuz ve hatta yabancı bulmaya başlamıştı. "Hayır," dedi, "biraz gezinmek istiyorum..." (...) İskemleyi veren genç adam, boş durmamak için olacak, yolluk paketlerinden birini, büyükçe bir sepetin içinden boynunu uzatmış durmadan suni teneffüs hareketleri yapar gibi gagasını açıp kapayan bir baba hindinin önüne doğru sürdü. (...)
- Eliyle "Şimdi gelirim..." manasında bir işaret yaparak kafileden ayrıldı. Hiç kimse onu tutmaya çalışmadı. (...) Adeta farkında bile değildiler. Hâlbuki onlara ne güzel şeylerden bahsetmişti. Sözlerini dinleselerdi, kasaba beş on yıl içinde değişebilir, başka bir âlem olurdu. Fakat bunun imkânı yoktu.

Bu parçanın anlatıcısını ve bakış açısını tespit ediniz ve bulduğunuz örnekleri aşağıdaki tabloya yazınız.

		Parçadan bulunan örnekler
Bakış açısı		
Anlatıcı		

34. "Ben" dedi, "yalan söyleyecek değilim ya, gözümle gördüm. Ana-baba günü, mahalakallah... diyelim, hadi ben yanılıyorum, beş yüz bin olmasın, iki yüz bin de olmasın; yüz bin kişi vardı ya... Yüz bin kişi az mı?" Dinleyenler, gene sustular.

Faik Efendi, sonra fena halde saracaklarını ve bu işin bitip tükenmeyeceğini bildiğinden, işi kabul ettirmeye çalışıyordu. Salkım ağacının kütüğüne dayanmış askeri eczacı Remzi Efendi hiç gülmeyen yüzüyle yavaş sesle sordu:

Bu parçadaki anlatıcı ve bakış açısını tespit ediniz. Aşağıda boş bırakılan yere bu parçadaki bakış açısı ile özdeş en az iki cümleden oluşan bir metin yazınız.

Bakış açısı:

Anlatıcı:

Bakış Açısı ile Özdeş Metin:

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.

35. Birdenbire bütün bu gördüğü şeylerin kendi kafasının mahsulleri olması ihtimalini düşündü. Bu kadar çirkin ve galiz bir dünya, ancak bozulmuş bir düşüncede idrak edilebilirdi. Bu düşünce hepsinden müthişti. “Ah bir sabah olsa bu uğursuz gece, hayal, hakikat, kendinden gelen her şeyi beraberinde alıp götürse ben yine iki ile ikinin dört ettiği dünyada kendimi bulsam...”

Bu parçada başvurulan anlatım tekniğini ve anlatım biçimini boş bırakılan yere yazınız.

	İşlevi
Anlatım Biçimi: - - - -	- - - -
Anlatım Tekniği: - - - -	- - - -

36. I. Metin

...diye bağırdı delikten aşağı doğru. “Eski kitaplar bugünlerde çok para ediyor. Bir bakmak istiyorum onlara.” Son sözlerimi duydu mu? “Orası çok karanlıktır; dur, sana bir fener vereyim.” İyi. Durgun bir gün. Bütün hayatım boyunca sürekli bir ilgi aradığımı söylerdi birisi bana. Gülümsediğimi gösteren bir ayna olsaydı; biraz da ışık.

- II. Metin

“Hareket olurken Eminönü’nde idim. Feyzi Bey, Allah sizi inandırsın, o Yenicami minareleri yok mu birbirine dokunuyor ayrılıyor, dokunuyor ayrılıyor, o kaldırım taşları sanki su içinde fasulye kaynar gibi böyle kaynıyordu.

Tramvay beygirlerine baktım, ayaklarını açmışlar oldukları yerde duruyorlar. O mavnalarda ne kadar yemiş varsa hepsi dansa kalkmış. Herkes köprüye koştu, ben de koştum. Köprünün üstüne gelen yığıldı, hilafsız beş yüz bin kişi vardı.”

Bu metinlerdeki anlatım tekniklerini ve biçimlerini işlevleri ile birlikte aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

- I. Metin:

- II. Metin:

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metnin üslup özelliklerini belirler.

37. Fenerin ışığı yolun üstüne bir daha düştü; Suat uzaklaşmış bile; tek balığını sallıyor elinde. İstasyona yedi dakikada, evine on dakikada varır. Döndüm. Denize inen yolun başında ışığın sandalı aydınlatmasını bekliyorum. Sandal çırpıntılı ışığın içindeyken atıyorum balığı. Küt, kof, katılmış katılığın sesi geliyor. Eve gitmek uzun sürer. En azından on beş dakika; üşeniyorum. Usanç geldi bu yoldan. Babam kızmış, kapının sürgüsünü gene sürdürmüştür anneme. Otele gitsem. Ömrümde giremedim, gıcirtılı, esnedi esneyecek gibi duran kapısından içeri. Yıllardır da geçerim önünden. Ne zaman gelecektim sanki. Yatağımı, evimi severdim şimdiye kadar; oda demeli, oda demek daha doğru olur.

Bu metin üslup özelliklerini belirleyip bunlara örnek olacak kısımları aşağıdaki tabloya yazınız.

Üslup Özelliği	Metinden Örnekler

38. En sonunda kendime bir in buldum. Ömrüm boyu çalışsam böylesini gerçekleştiremezdim. Rastlantı işte. Çayır bayır geze geze ve tabii biraz da merak, bu dört dörtlük inin üzerine düştüm. Girişi kayalarla kapalı. İki kayanın arasından, ancak göğsünüzü çekerek girebiliyorsunuz içeri. Tavanda (eğer bu bir tavansa) havalandırmayı sağlayan bir delik var.

Yerde de bir sıcak su kaynağı (soğuduğunda içilebilen). Börtüsü böceği yok. Dışarıda lodos, yıldız, poyraz eserken içerisi sessiz ve sakin. Belli, burada yazlar serin, kışlar ılıman geçiyor. İnimi bulur bulmaz benimsedim. Ağzımı açıp kimseye bir şey söylemedim. Yavaş yavaş taşındım buraya. Mumlar, çırallar, yağlar, birkaç kapkacak, birkaç kitap, defter, bir battaniye, iki yastık, bir ot döşek... Daha n'olsun?

Kaç ay oldu bilmiyorum, işte burada, bu inde yaşıyorum. Ne gelenim var ne gidenim.

Bağırıyorum. Kükrüyorum. Tüm yaşamım boyunca söyleyemediklerimi söylüyorum. İşin tuhafı tüm bu söylediklerim yankılanıp geri dönüyor. Başka insanlara ulaştıktan sonra mı, yoksa ulaşmadan mı, bilmiyorum. Zaten bu beni artık ilgilendirmiyor. İlgilendirseydi şimdi burada mı olurdu?

Bu metnin üslup özelliklerini altı çizili ifadelerden yola çıkarak belirleyiniz ve aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

-
-
-
-
-

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik öğeleri belirler.

39. Bir zaman sustular. İlerde çamurların içinde yatan koca öküzün baş ucunda, iki kartal, alçaktan dönüp dolaşıyordu. Hafiften esen rüzgâr, leş kokusunu baba oğulun burnuna kadar getiriyordu. İhtiyar toparlanır gibi oldu. Sakalını sıvazladı: “Ne de olsa kötü ölüm bu.” diye mırıldandı, “çamurlara yuvarlanıp batmak. Çıkayım dedikçe batmak, çıkamamak... Düşmanlarına karşı kendini koruyamamak... En sonunda gözlerine baka baka düşmanına kendini yedirmek... Hem de kime... Çakal gibi ciğeri beş para etmez korkak bir düşmana! Tuh! Allah belasını versin. (...) Kırk yıldır ben de böyle battım ya... Başkalarının tarlalarında işlemekten ben de bıktım. Koca öküz de... Hayvancağız benden akıllı, benden cesur çıktı... Vazgeçti fukara, dünyasından...”

...

Uzunca bir çalışmadan sonra, koca öküz, sulara, bulanık sulara yuvarlandı. Bir zaman kayboldu.

Sonra suyun yüzüne çıktı. Bir müddet de kazanın ortasında döndü döndü... Daha sonra akıntıya kapılarak, Yusuf'tan uzaklaşmaya başladı. Baba oğul, uzun uzun koca öküzün ardından baktılar. Yusuf, döndü:

“Belki de bir yere takılmadan deryaya kavuşur...” diye söylendi. “O zaman kemiklerine varıncaya kadar balıklara yem olsa bile, uçsuz bucaksız deryada hiç olmazsa ruhu serbest kalır... Boyunduruktan kurtuldu gayri...”

Bu metindeki sosyal ve kültürel unsurları belirleyiniz ve aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

40. Benim ninem sizden daha iyi bilir ayı, yıldızı. İşini ona göre yapar. Der ki mesela “Eylül mehtabında iğneye iplik geçirebilirsin.” Bu ne demek? Yani eylülde ay çok parlak olur demek. Lakin füzeler yapamaz ninem. Ağabeyim, eğer parası olsa, hükümet elinden tutsa, yapar. Kişi kendi ülkesini güçlü kılmak için elinden ne geliyorsa yapar. Yeter ki bir fırsatını bulsun. Yaşadığı ülkesini seven, milletini koruyan ve kollayan biri önüne çıkan fırsatları değerlendirir ve vatani için çalışır.

Bu metinde altı çizili yer sizde hangi unsuru ve duyguyu uyandırmaktadır, sebebiyle açıklayınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metinde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.

41. Bir saatten beri dümen vardiyası tutan vinççi İsmail'in bugün üçüncü vardiyası idi. Hâlbuki onun asıl işi vinççilik olduğu için öteki limana varıncaya kadar kamarasında yatıp uyumalıydı. Ama bu sefer tayfalardan üçünü birden sıtma tutmuştu. "Birazdan demir atınca geç vincin başına, artık gece yarısına kadar mı sabaha kadar mı? Vira! Mayna! Vira! Mayna!" diye homurdanıyordu.
- Nasılsın Süvari Bey?
- Süvari hiç beklemediği eski bir dostu ile karşılaşmış gibi:
- Ooo! Merhaba Osman Yiğit. Ne var, ne yok? Geç otur bakalım! dedi.
- Osman Yiğit kalbi hızla çarparak yaklaştı:
- Ocağına düştük kaptan. Üç bin sandık portakalım var! Bir haftadır yolunu gözleriz!
- Şu bizim üç bin sandığa da...
- Kaptan bu sözleri hiç duymamış gibi:
- Hep de havaleli mallar yükledik. Bakalım İstanbul'u nasıl bulacağız. Denizlerin kötü zamanı, diye devam etti.
- Osman Yiğit, yüzü büsbütün kızarak:
- Şu bizim portakallar... diyecek oldu. Kaptan birden doğrularak:
- İnşallah gelecek sefere... dedi.
- Osman Yiğit başını iki yana sallayarak biraz bekledi, sonra o da acele adımlarla fırladı. Yukarı varınca ikinci kaptanı orada dolaşır buldu. Onu bir kenara çekerek meseleyi anlattı:
- Hadi kurbanın olayım, şu işi bir düzenine koy. Beni yakmasın, diye sırtını sıvazladı.
- ...
- İçinde seksen portakal bulunan sandıklardan her biri üç liradan hesap edildi. Aslında, ambalaj masrafı ile beraber tanesi doksan paraya mal olan portakalların sandığı, yüklendiği iskelede yüz seksen kuruş, İstanbul'da maliyeti iki yüz elli kuruştur. Ama böyle ufak farklar üzerinde fazla durulmadı. İki bin yedi yüz elli sandığın tutarı olan sekiz bin iki yüz elli lira Halil Eğinli'den peşin peşin alındı.
- ...
- Lohusa karısına en iyi hediye portakal alacaktı, bu mevsimde.
- ...
- Fakat kendisi vinç başından ayrılmadığı, yanında da on parası olmadığı için bir şey alamamıştı. Bir manavın önünde durdu, en irilerinden tanesi yirmişer kuruşa on tane portakal aldı, mendiline koyup bağladı.

Bu metnin yansıttığı hikâyeye anlayışını tespit edip yansımalarından üç tanesini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

42. İki Türk zabiti uzaktaki ışıklara bakıyorlar, yaklaşan tehlikenin önünde aczin Türk'e verdiği gururla acı acı gülümsüyorlardı. Hasan Dayı yeniden kumanda etti. İki makineli tüfeği de sandala indirdiler. Herkes ne olacağını merak ediyor, fakat kimse bir şey sormaya cesaret edemiyordu. O zaman Hasan Dayı gemide bulunan herkesi çağırdı... Toplandılar... Hepsine dikkatli dikkatli bakıyordu. Evvela on yaşındaki küçük oğlunu çağırdı:

— "Sen hele bu tarafa geç bakalım!" dedi. Üç tayfayı ve büyük oğlunu dikkatli dikkatli süzdü. Sonra tayfalardan en kuvvetli ikisine işaret ederek siz de sandala inin dedi. İndiler... Ötekiler henüz Hasan Dayı'nın ne yapmak istediğini anlamamışlardı.

Bu metnin yansıttığı hikâyeye anlayışını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metni yorumlar.

43. Bu sırada, sırtında eski bir heybe ile çok genç bir köylü otomobile yaklaştı; tereddüt eder gibi bir müddet şoföre baktıktan sonra:

“İzmir’e mi?” diye sordu.

“Oraya!..”

“Beni de alır mısınız?”

“Yer yok!..”

Delikanlı hemen arkasını döndü, uzaklaşmaya başladı. Fakat şoförün penceresine dayanarak ona birtakım şeyler havale eden esmer, uzun boylu, sıırım gibi incelmış boyunbağlı birisi arkasından bağırdı:

“Gel buraya! Hey... Delikanlı!..”

...

Köylü döndü. Esmer, uzun boylu adam şoföre:

“Ne diye yer yokmuş, arkada bir yere sıkıştır!..” dedi.

Bu adam kamyonun sahibi idi. Şoför yüzünü buruşturarak indi. Delikanlıdan yarım lira peşin aldı.

Sonra, arabanın arka kapağını gevşeterek eğri bir şekle koyan ve üzerine çullarını seren öteki köylüleri sıkıştırıp, yeni gelene bir yer açtı.

...

Ara sıra otomobil herhangi bir sebeple yavaşlar gibi olunca delikanlı yüzünde zapt edemediği bir dehşet ifadesiyle yerinden fırlıyor, “Acaba duracak mı? Para toplamaya mı başlayacak?” diyor; araba tekrar hızlanınca derin bir nefes alarak yerine çekiliyor ve atlamak için kati kararını veriyordu. Fakat nasıl atlayacak?

...

Otomobil birdenbire yavaşladı. Yolun sol tarafı sarp bir kesme idi ve sağ tarafta, iki minare boyunda bir yar, esner gibi ağzını açmıştı. Yol birdenbire darlaşıyordu.

...

Henüz taş bile döşenmemiş olan şosenin bu kısmında çökme ve kayma tehlikesi bulunduğu için yolcular burada yayan yürür ve otomobiller yavaş yavaş ilerlerdi.

...

Bunun için otomobili tamamen durdurmadan şoför başını arkaya doğru çevirdi ve:

“Haydi, beyler!” dedi. Birdenbire arka tarafta bir hareket oldu: Delikanlı, gözleri dönmüş, korkudan titreyerek, kendini dışarıya, yolun üstüne fırlattı. Fakat daha durmamış olan otomobilden bu tersine atlayış ona muvazenesini kaybetti; olduğu yerde birkaç kere döndükten sonra ayağı boşa gitti ve eliyle çalılara tutunmaya çabalayarak, kafası sivri taşlara çarpa çarpa ve arkasından acı bir hışırtı ile akan topraklar ve ufak taşlarla birlikte, yardan aşağıya, şimdi şırıltısı daha çok duyulan dereye doğru yuvarlandı.

Bu metin ile ilgili beğenilerinizi üç madde olarak aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

44. I. Metin

Dar, toprak sofanın bir köşesine büzülmüş, eski püskü bir gömleği yamayan genç karısına seslendi:

— Fadime, dedi, yorganımı sıkı sar, eyi bağla!. Akşamın serinliğinde kazanın yolunu tutayım... Nasib kesikliği, olmadı işte!.. Borç harç eyi de ektydik... Her bir muhanete eyisinden “of” çekecektik. Dünya yüzüne çıkacaktık. El içine karışacaktık... Olmadı işte!.. Ekin her bir yönünden yanıp gidiyormuş... Gidiyormuş ne demek? Yanıyor işte!.. Göz göre göre sararıyor, kavruluyor işte!..(...)

II. Metin

Baba: “Ne düşünüyorsun avrat?” dedi, “Doktor anası olacağını mı?”

Kadın güldü: “Onu ben değil, sen düşünüyorsun asıl. Doktor babası olacan diye koltuklarına karpuz sığmıyor. Allah vermeye!”

“Heye vallaha avrat, sığmıyor, ne yalan söyleyim. Bizim de bir konağımız olur, temiz bir elbisem. (...) Dikişini dizine indiren kadın gözlerini ovaladı. “Üryamda görüyorum bazı bazı... Şu Abidinpaşa Caddesi’ndeki doktor konakları yok mu? Onlardan birinde olurmuşuz, amma en yükseğinde. Oğlumun levhası da olurmuş. Sana bir şey deyim mi herif, oğlumun levhasını her gün sabunlu bezle kendim, elimle silecem. Oğlumun avradına töbe kaynanalık etmeyeceğim. Torunlarımı bağrıma basacam...”

Bu iki metnin ortak özelliklerinden üç madde tespit ederek aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1: Yazar ile metin arasındaki ilişkiyi değerlendirir.

45. Yazar, yazılarında ve bazı eserlerinde Server Bedi, Çömez, Serazad, Safiye Peyman, P. S., Bir Muharrir, Türk Düşüncesi, Peyami, Bedia Servet, Cingöz Recai, Bedii Nuri, Hafta, Mi-Fa müstear isimlerini kullandı. Peyami Safa’nın asıl ustalığı, roman sahasında kendini göstermiştir. Peyami Safa’nın kendi adıyla yayımladığı 11 romanı vardır. Bunlardan bazıları “Sözde Kızlar, Şimşek, Mahşer, Bir Akşamdı, Canan, Bir Tereddütün Romanı, Biz İnsanlar”dır. Peyami Safa’nın roman, hikâye ve fikir kitaplarının yanı sıra pek çok polisiye romanı, tiyatro eserleri, ders kitapları, biyografileri, Fransızca’dan roman tercümeleri, “Kimdir? Nedir?” dizisinden kitapları mevcuttur.

Bu parçada söz edilen yazarın parçada verilmeyen romanlarından üç tanesini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

46. Sanatçı, Sadri Ertem ve Sabahattin Ali çizgisinde toplumcu gerçekçi anlayışı sürdüren eserler verdi. Konularını yaşadığı ve yakından tanıdığı Ege Bölgesi’nden, bu bölgenin köy ve ilçelerinde yaşayan insanların yaşamından aldı. İnsanın insanla ve tabiatla ilişkilerini gerçekçi gözlemlerle ve yalın bir dille anlattı. *Telli Kavak, Sığınak, Cihan Şoförü, Ahmet’in Kuzuları, Yolun Üstündeki Kaya, Yağmurdaki Kız, Gecenin Soluğu* adlı hikâyelerinin yazarın tanınmasında katısı büyüktür.

Bu parçada sözü edilen kişi kimdir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

47. Peyami Safa, Ahmet Hamdi Tanpınar, Tarık Buğra, Samiha Ayverdi gibi yazarlar hangi hikâye anlayışı ile eserler vermiştir. Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

48. Aşağıda verilen eserlerin karşılıklarına sanatçıları yazınız.

- *Teravihten Sahura*: - - - -

- *Bacayı İndir Bacayı Kaldır*: - - - -

- *Lüzumsuz Adam*: - - - -

- *Ses*: - - - -

- *Tanrı Misafiri*: - - - -

49. Bireyin iç dünyasını yansıtan hikâye anlayışına 5 tane hikâye yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1: Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

50. Bugün rengârenk çiçeklerle kaplı, geniş ve güzel bir bahçedeyiz.

Bu cümlemin ögelerini sırasıyla aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

51. Birçok konuda bilgi sahibi - - - -.

Bu cümlemin öge sıralanışının “zarf tümleci-özne-belirtili nesne-dolaylı tümleç-yüklem” şeklinde olması için cümleyi uygun bir şekilde tamamlayınız.

52. Aşağıdaki cümlelerin yüklemelerini ve zarf tümleçlerini gösteriniz.

- Son zamanlarda sağlığına dikkat etmeyerek beni ve ailesini üzüyor.
- Müşteri mağazaya paldır küldür girince mağazada çalışanlar ona şaşkın şaşkın baktı.
- Bu sivasız konakta uzun süredir yaşayan Ayşe Hanım, yaşlanınca oğlunun yanına gitti.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.

53. Ya şevk içinde harap ol, ya aşk içinde gönül

Ya lale açmalıdır göğsümüzde yahut gül!

Bu dizedeki virgülün kullanım yerinin doğruluğu veya yanlışlığı ile ilgili görüşlerinizi gerekçeli olarak aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

54. - Limanın dalgakıranı ucundaki deniz fenerine doğru ilerledim.

- Üstelik bu kısa, kadirbilmez ömrün böyle bir sanı olmadan geçirilebileceğine de inanmıyordum.

Bu cümlelerdeki altı çizili ifadelerin bitişik yazılmalarının sebebini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

55. Görüp ahkâm-ı asrı münharif sıdk u selâmetden

Çekildik izzet ü ikbâl ile bâb-ı Hükûmet'den

Bu dizelerde altı çizili sözlerin cümleye kattı anlam nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

56. Ey güzel köy! Viran olma, sakın şu genç yaşında;

Dağlarında tâze otlar, penbe güller biterken.

Ey çobanlar! Beni anın, coşkun sular başında;

Yaprakların arasında yavru bir kuş öterken.

Ey Türk kıızı, ey ana, "Sus!" sende duygu yok mudur?

Bir oğlunu, bir goncanı kurban ettin çok mudur?

Her yanına kaygu çökmüş şu vatanın yolunda.

Ey Türk ili, ey vatan! Sen her bir yerden ulu'sun!

Eski, yeni, tatlı, yanık sesler ile dolusun!

Sevgi, gençlik, istek, sağlık fedâ olsun yolunda.

Bu dizelerde geçen aşağıdaki kelimelerin bağlamına göre anlamını karşılıklarına yazınız.

Viran olmak:

Bitmek:

Çökmek:

Feda olmak:

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Şiirin temasını belirler.

57. Mavi bir gölge uçtu pencereden
Baktım: âvâre bir küçük kelebek;
Yaramaz geldi kim bilir nereden?

Belli yorgundu; bir veremli çiçek
Gibi serpildi lambanın yanına;
Bir duman uçtu, gitti titreyerek...

Anladım kıydı canına.
Söyle ey mavi gölge, söyle eğer
Bir ölümden de çok fenaysa bana,

Şu karanlık, şu kimsesiz geceler.

Bu dizeler ile ilgili aşağıdaki cümleyi uygun şekilde tamamlayınız.

Şair, Servetifünun geleneğine uygun olarak kaleme aldığı bu dizelerde - - - temasını işlemiştir.

58. Yorgun gözümün halkalarında
Güller gibi fecr oldu nümayan,
Güller gibi... sonsuz, iri güller
Güller ki kamıştan daha nalan;
Gün doğdu yazık arkalarında!

Altın kulelerden yine kuşlar
Tekrarını ömrün eder ilân.
Kuşlar mıdır onlar ki her akşam
Alemlerimizden sefer eyler?

Akşam, yine akşam, yine akşam
Bir sırma kemerdir suya baksam;
Üstümde sema kavs-i mutalsam!

Akşam, yine akşam, yine akşam
Göllerde bu dem bir kamış olsam!

Bu dizelere hâkim olan duyguyu aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Şiirde ahengi sağlayan özellikleri/unsurları belirler.

59. Hasret beni cayır cayır yakarken
Bedenimde buzdan bir el yürüyor.
Hayaline çılgın çılgın bakarken
Kapanası gözümü kan bürüyor.

Bu dördlükten hareketle aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Redif	----
Kafiye	----
Ölçü	----

60. Ey parlak ay! Işığın saç, yolcuların gözüne;
O yerdeki kötü gece gizlemiştir mezarım.
Ey yolcular! Beni sorun, milletimin özüne;
O gündeki bir zelzele düzlemiştir mezarım.

Bu şiirden hareketle aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri doldurunuz.

- Şair, “gözüne / özüne” ve “gizlemiştir mezarım / düzlemiştir mezarım” kelime ve kelime gruplarıyla - - - - oluşturarak şiirin ahengini sağlamıştır.
- Şiirde - - - - ölçüsü kullanılmıştır.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Şiirin nazım biçimini ve nazım türünü tespit eder.

61. Görüp ahkâm-ı asrı münharif sıdk u selâmetden
Çekildik izzet ü ikbâl ile bâb-ı Hükûmet'den
- Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetden
Mürüvvet-mend olan mazlûma el çekmez îânetden
- Hakîr olduysa millet şânına noksân gelir sanma
Yere düşmekle cevher sâkıt olmaz kadr ü kıymetden
- Ne mümkün zulm ile bî-dâd ile imhâ-yı hürriyet
Çalış idrâki kaldır muktedirsен âdemiyetden
- Ne efsûnkâr imişsin âh ey dîdâr-ı hürriyet
Esîr-i aşkın olduk gerçi kurtulduk esâretten

Bu dizelerden hareketle aşağıda boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz.

- Bu dizelerin kafiye düzenini kontrol ettiğimizde “- - - -” olduğunu görmekteyiz, hürriyete övgü dolu sözler bulunduğu ve nazım birimi - - - - olduğu için şiirin nazım şekli - - - -

62. Gözlerin elindeki güle merkûz idi (dikilmişti), parmakların aheste aheste yaprakları koparıp rüzgâra bahşediyordu (veriyordu). Seni seyrettikçe kalbimde hüznler hissediyordum. Şu anda hayalhanenin acı acı fikirlerle meşgul olduğundan emin idim. Yapraklar bitinceye kadar hiç tavrını ve vaziyetini değiştirmeyerek hazin hazin sükût ediyordun. Lakin son yaprak son metanetini mahvetti; birden bire bir tuğyan-ı sirişk (gözyaşı seli) hasıl oldu.

Bu dizeleri nazım biçimi, nazım birimi, kafiye düzeni, ölçü açısından inceleyerek gerekçesiyle birlikte yazınız.

Nazım Biçimi:

Çünkü ----

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Şiirdeki mazmun, imge ve edebî sanatları belirleyerek bunların anlama katkısını değerlendirir.

63. Sâf u râkid... Hani akşamki tagayyür, heyecan?

Bir çocuk rûhu kadar pür-nisyân,
Bir çocuk rûhu kadar şimdi münevver, lekesiz,
Uyuyor mâî deniz.
Ben bütün bir gecelik cûşîş-i ahzânımla,
O hayâlât-ı perîşânımla
Müteşekkî, lâim,
Karşıdan safvet-i mahmûrunu seyretmedeyim...
Yok, bulandırmasın âlûde-i zulmet bu nazar
Rûh-ı mâ'sûmunu, ey mâî deniz;
Âh, lâkin ne zarar;
Ben bu gözlerle mükedder, âciz,
Sana baktıkça tesellî bulurum, aldanırım;
Mai bir göz elem-i kalbime ağlar sanırım...
Ölçüsü: feilâtün / feilâtün / feilâtün / feilün

Günümüz Türkçesiyle
Arı, durgun... Hani akşamki coşku, heyecan?
Bir çocuk ruhu kadar her şeyi unutan,
Bir çocuk ruhu kadar şimdi nurlu, lekesiz,
Uyuyor, mavi deniz.
Ben bütün bir gecelik kederlerimin coşkunluğuyla,
O perişan hayallerimle
Şikâyetçi ve dargın,
Mahmur güzelliğini karşıdan seyretmedeyim...
Yok, bulandırmasın, karanlıklar çöktüren bakışım
Senin masum ruhunu, ey mavi deniz;
Ah ama ne çıkar
Ben kederli ve aciz, bu gözlerle
Sana baktıkça teselli bulurum, aldanırım:
Mavi bir göz kalbimdeki derde ağlar sanırım...

Şair, "mavi deniz" imgesini ne amaçla kullanmıştır? Bu imgenin anlama katkısını değerlendiriniz.

Yazılı Sınav Soruları

64. I. Dörtlük

Anneye karşı gelmeyelim,
Nergis çiçeği gibi,
Ne güzel kokarlar,
Ellerinde çiçek çok güzel durur.

II. Dörtlük

Gönlümle oturdum da hüznümlendim o yerde
Sen neredesin, ey sevgili, yaz günleri nerde!
Dağlar ağarırken konuşurduk tepelerde,
Sen nerde o fecrin ağaran dağları nerde!

Numaralanmış dörtlüklerle ilgili aşağıdaki söz sanatlarının karşılıklarına dizelerden örnekler yazınız.

Teşbih: - - - -

Nida: - - - -

Teşhis:

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Şiirde söyleyici ile hitap edilen kişi/varlık arasındaki ilişkiyi belirler.

65. Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında,
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.
Yolumun karanlığa karışan noktasında
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum.

Kara gökler kül rengi bulutlarla kapanık,
Evlerin bacasını kolluyor yıldırımlar.
Bu gece yarısında iki kişi uyanık:
Biri benim, biri de uzayan kaldırımlar.

İçimde damla damla bir korku birikiyor,
Sanıyorum her sokak başını kesmiş devler.
Simsiyah camlarını üzerime dikeyor
Gözleri çıkarılmış bir ama gibi evler.

Bu şiirle ilgili aşağıda verilen cümlede boş bırakılan yerleri tamamlayınız.

Bu şiirde; (I)- ---, ---, ---duygusunun etkilerini (II)- --- bir insanın sesini ve söyleyişini (III)- --- söz konusudur.

66. Efendi! Yan gözle hor bakma bana!
Senin baban kadar benim yaşım var.
Belki tuhaf gelir şu hâlim sana
Geçinmek uğruna çok savaşımlar var.

Hâlimden hoşnudum; düşkün değilim.
Süste senden elbet üstün değilim!..
Bahtıma mağrurum; küskün değilim,
Ne korkum, ne hırsım, ne telaşım var.

Bu şiirde söyleyici şairin kendisidir. Bu duruma şiirden örnekler vererek bunun şiire katkısını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Şiirde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik öğeleri belirler.

67. Yorgun bir hayatın kederlerinden
Ruhunuz bunalır, dolarsa yarın,
Gür sesle meleyen sürüyü güden
Çobanın gezdiği yerlere varın;

Gök yeşil, kır geniş, ufuklar derin,
Ağaçlar hulyalı, pınarlar serin,
Orada yürüyün, gezin, dinlenin,
Altında hulyaya dalın çınarın.

O zaman yeniden dirilir nabız,
Gönülde ansızın canlanır bir hız,
Dinleyin, sesini duyacaksınız
Civardan çağlayan hatıraların.

Bu dizelerdeki evrensel değerleri belirleyiniz. Belirlediğiniz değerleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

68. Sarmış ufuklarını senin gene inatçı bir duman,
beyaz bir karanlık ki, gittikçe artan
ağırlığının altında her şey silinmiş gibi,
bütün tablolar tozlu bir yoğunlukla örtülü;
tozlu ve heybetli bir yoğunluk ki, bakanlar
onun derinliğine iyice sokulamaz, korkar!
Ama bu derin karanlık örtü sana çok lâyıık;
lâyık bu örtünüş sana, ey zulümler sâhası!
Ey zulümler sâhası... Evet, ey parlak alan,
ey fâcialarla donanan ışıklı ve ihtişamlı sâha!
Ey parlaklığın ve ihtişâmın beşiği ve mezarı olan,
Doğu'nun öteden beri imrenilen eski kıraliçesi!
Ey Marmara'nın mavi kucaklayışı içinde

Bu dizelerdeki siyasi ve tarihî öğeleri belirleyiniz.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Şiirde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.

69. Yorgun gözümün halkalarında
Güller gibi fecr oldu nümâyân,
Güller gibi... sonsuz, iri güller
Güller ki kamıştan daha nâlân;
Gün doğdu yazık arkalarında!

Altın kulelerden yine kuşlar
Tekrârını ömrün eder i'ân.
Kuşlar mıdır onlar ki her akşam
Âlemlerimizden sefer eyler?

Bu dizelerin yansıttığı şiir anlayışını tespit edip anlayışın şiirdeki yansımalarından üç tanesini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

70. Güzel dil Türkçe bize,
Başka dil gece bize.
İstanbul konuşması
En sâf, en ince bize.

Lisanda sayılır öz
Herkesin bildiği söz;
Ma'nâsı anlaşılın
Lûgate atmadan göz.

Bu dizelerin dil, anlatım ve konu olarak incelendiğinde hangi sanat anlayışıyla kaleme alınmıştır? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Şiiri yorumlar.

Aşağıdaki 71 ve 72. soruları bu şiire göre cevaplayınız.

Ey parlak ay! Işığın saç, yolcuların gözüne;

O yerdeki kötü gece gizlemiştir mezarım.

Ey yolcular! Beni sorun, milletimin özüne;

O gündeki bir zelzele düzlemiştir mezarım.

Ey Türk kızı, ey ana, "Sus!" sende duygu yok mudur?

Bir oğlunu, bir goncanı kurban ettin çok mudur?

Her yanına kaygu çökmüş şu vatanın yolunda.

Ey Türk ili, ey vatan! Sen her bir yerden ulu'sun!

Eski, yeni, tatlı, yanık sesler ile dolusun!

Sevgi, gençlik, istek, sağlık fedâ olsun yolunda.

71. Bu şiirdeki açık ve örtük iletiyi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

72. Bu şiir ile ilgili beğenilerinizi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Şair ile şiir arasındaki ilişkiyi değerlendirir.

73. Heyder Baba, ildirımlar şahanda,
Seller sular şakgıldıyup ahanda,
Gızlar ona sef bağılyup bahanda,
Selâm olsun şövketize elüze,
Menim de bir adım gelsin dilüze.
- Heyder Baba, kehlıklarün uçanda,
Kol dibinnen dovşan galhıp gaçanda,
Bahçaların çiçeklenüp açanda,
Bizden de bir mümkün olsa yad ele,
Açılmayan ürekleri şad ele.
- Bayram yeli çardahları yihanda,
Novruz güli gar çiçeği çihanda,
Ağ bulutlar köyneklerin sıhanda,
Bizden de bir yad eliyen sağ olsun,
Derdlerimiz goy dikelsin dağ olsun.

M. Hüseyin Şehriyar

Şiirle şairin hayatı arasındaki ilişkiyi değerlendiriniz.

74. Ben bir Türk'üm dinim, cinsim uludur
Sinem, özüm ateş ile doludur
İnsan olan vatanının kuludur
Türk evlâdı evde durmaz, giderim.

Bu topraklar ecdâdımın ocağı
Evim köyüm hep bu yurdun bucağı
İşte vatan! İşte Tanrı kucağı!
Ata yurdun evlât bulmaz, giderim.

Mehmet Emin Yurdakul'un "Türk Şairi" olarak anılması ile bu şiir arasında ilişki var mıdır? Açıklayınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Türün/biçimin ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

75. Servetifünun şiir anlayışını yansıtan beş tane eser yazınız.

- 76.** - Halk edebiyatı şiir biçimlerinden yararlanma yoluna gidilmiştir.
- Hece ölçüsüyle şiirler yazılmıştır.
- Konu seçiminde yerlilik esas alınmıştır.
- Şiirde millî kaynaklara yönelme gerçekleşmiştir.

Özellikleri verilen bu şiir anlayışına uygun eserler veren sanatçılardan beş tanesini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar. Metindeki cümlelerin ögeleri bulunur.

- 77.** Uydurma söz yapmayız,
Yapma yola sapmayız,
Türkçeleşmiş, olan Türkçedir;
Eski köke tapmayız.

Bu dizelerin öge dizilişini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

- 78.** • Zavallı ben, elimdeki şu üç telli saz ile
Milletimin felâketli hayatını söyleyim;
• Doğduğumdan beridir, aşığım istiklale;
Bana hiç tasmalık etmiş değil altın lale

Bu dizelerdeki temel ögeleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.

79. Yorgun gözümün halkaların da
Güller gibi fecroldu nümâyan,
Güller gibi... sonsuz iri güller
Güllerki kamıştan daha nâlân.
Gün doğdu yazık arkalarında!

Bu dizelerdeki kelimelerin bazılarının yazımında yanlışlık yapılmıştır. Bu yanlışları bulup doğru yazımlarını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

80. Dedi ( ) Yastırğa dayan o cam gözlerini aç.
Seyret çizgilerimle neler geçti, ne oldu!
Manalarla çizgiler ( ) iç içe bende hazır;
Her şey ( ) her şey toz duman zamanın havanında.
Arıyorsan, tarihin hani kaybettiği sır ( )
Çok eski bir konağın oymalı tavanında!

Bu dizelerde yay ayraç ile gösterilen yerlere hangi noktalama işaretleri gelmelidir, boş bırakılan yere sırasıyla yazınız.

81. Vefasız Aslı'ya yol gösteren bu,
Kerem'in sazına cevap veren bu
Beyhude seslenir, beyhude çağlar
Bir sola, bir sağa çoban çeşmesi

Bu dizelerde kullanılan noktalama işaretlerinin görevlerini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinler arası karşılaştırmalar yapar.

82. I. Şiir

Şu güzer-gâha kıl nazar;
Her belâ anda muntazar!
Gün batarken garib garib,
Kimseler yoğ iken şu sahrâda,
Kim şu mahlûk-ı dil-firîb,
Kim unutmuş anı bu enhâda?
Niçin ağlar hazîn hazîn,
Ne temennâsı var bu dünyada?
Acaba kim şu nâzenîn,
Kimi bekler kenâr-ı deryâda?

II. Şiir

Biz ol ulvî-nihâdânız ki meydân-ı hamiyetde
Bize hâk-i mezâr ehven gelir hâk-i mezelletden
Ne gam pür-âteş-i hevl olsa da gavgâ-yı hürriyet
Kaçar mı merd olan bir cân için meydân-ı gayretten
Ne efsunkâr imişsin âh ey didâr-ı hürriyet
Esîr-i aşkın olduk gerçi kurtulduk esâretten

Bu iki şiiri biçim ve içerik yönünden karşılaştırınız.

83. I. Şiir

Heyder Baba, yolum senden geç oldu,
Ömrüm geçdi gelenmedim gec oldu,
Heç bilmedim gözellerin neç'oldı,
Bilmez idim döngeler var, dönüm var,
İtginlik var, ayrılık var, ölüm var.

II. Şiir

Âyînesi iştir kişinin lâfa bakılmaz
Şahsın görünür rütbe-i akli eserinde

Bu dizeleri şiir türü bakımından karşılaştırınız. Karşılaştırmalarınızı gerekçelendirerek aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

84. Birçok şair ve yazar sanat hayatlarının ilk dönemlerinde vermiş oldukları eserleri yok sayma, görmezden gelme hatta reddetme gibi davranış biçimi sergileyebilmekte. Edebiyat tarihimizde bunun farklı örneklerini görebilmek mümkün. Veya dergilere gönderilmiş fakat yayımlanmamış, yayımlansa dahi gözden kaçmış birçok şiir mevcut. Zaman içerisinde edebiyat araştırmacıları bu şiirleri gün yüzüne çıkarıyorlar.

Bu parçada geçen altı çizili kelimelerin bağlamına göre anlamını tespit ediniz ve her biri ile ilgili örnek bir cümle yazınız.

85. Teknolojik bağımlılıklar bireyin kişiler arası iletişim becerilerini ve sosyalleşme eğilimini olumsuz etkilemektedir. Teknolojik bağımlılıklara sahip birey, günlük yaşamının önemli bir bölümünü sanal ortamlarda geçirmektedir. Bu durum, gerçek sosyal ortamlarda kullanılan özelliklerin zayıflamasına neden olmaktadır. Dolayısıyla gerçek sosyal ortamların gerektirdiği beceriler ve eğilimlerde bozulmalar meydana gelmektedir.

Bu metindeki bazı sözcükler ve anlamları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bu sözcükleri ve anlamlarını metinden bularak karşılıklarına yazınız.

Sözcük	Anlamı
----	Ortaya çıkmak
Geçirmek	----
----	Bir şeyi sevmeye, istemeye veya yapmaya içten yönelme
Zayıflamak	----

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönemle ilişkisini belirler.

86. Makale türünün Türk edebiyatında ortaya çıkışı hakkında 3 maddelik bilgi yazınız.

87. Makale türünün ortaya çıkmasında toplumsal değişimlerin ve etkileşimlerin rolü sizce nedir?

KAZANIM: 11.1.1:Metin ile metnin konusu, amacı ve hedef kitlesi arasında ilişki kurar.

88. Türkler'in yerleşik yaşayış ve onun faaliyetleri ile yakın bir münasebet kurmalarının bilhassa Gök Türkler çağında olduğu anlaşılıyor. Bunda şüphesiz Gök Türkler'in bir yandan komşuları Çinliler ile yakından temasa geçmeleri, öte yandan kültürü yüksek bir kavim olan Suğdaklar'ı (Soğd) Gök Türkler'in uyrukları arasında bulunmaları başlıca âmiller olmuşlardır. Türkler, Suğdaklar'dan birçok kültür unsurları aldılar. Buna karşılık Suğdaklar da Türk çoğunluğu içinde Türkleşmeye başladılar.

Makaleden alınmış bu parçanın konusu nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

89. Melankolik köpük, genellikle sıvı içindeki gaz kabarcıklarına verilen addır. Eğer bu birlikteliğin bir tarafını oluşturan sıvı, hızla katılaştırılırsa katı köpük veya gözenekli katı olarak adlandırdığımız yapı oluşur. Ancak, sıvı yüzeylerinin esnek bir zar gibi davranmasına yol açan yüzey geriliminin düşük tutulması gerekliliği, sıvılarda olduğu gibi katılarda da köpük oluşturma çabalarına bir sınırlama getirir. Buna rağmen katı köpüklerindeki morfolojik çeşitlilik sıvılara göre daha fazladır.

Bu parçanın kaleme alınmasındaki amaç nedir?

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin ana düşüncesi ve yardımcı düşüncelerini belirler.

90. Hayatın en büyük esası samimiliktir. Bu itibarla, hayat ile rabtası olan edebiyat, mutlaka samimi bir edebiyattır denilebilir. Hayatı en gizli, en karışık köşelerine kadar göstermeyen, ruhumuzun hamlelerini anlatmayan, duygularımızı tıpkı hayatta olduğu gibi saf ve derin bir surette duyurmayan, elemelerimizi, felâketlerimizi, ahlâkî yaralarımızı açık açık aksettirmeyen bir edebiyat, hayat ile rabtasız ve sahte bir edebiyattır. Öyle bir edebiyat, kelimeleri dizip, onlar üzerinde işlemek hususunda belki pek mâhir kuyumcular çıkarabilir; belki onlar çok süslü, çok göze çarparcak şeyler yapabilirler; fakat ne kadar yazık ki bütün bu sahte mahsuller muntazam kış bahçelerinde yetişen iri yapraklı, parlak renkli çiçeklere benzer: uzaklığından dolayı bize çok cazibeli, çok harikulâde görünen o meçhul sıcak iklimlerin bu göz kamaştırıcı mahsulleri nasıl açık bir havaya, sert bir rüzgâra dayanamazsa, hayat ile alâkası olmayan böyle bir edebiyat da zamanın nihayetsiz kasırgaları önünde süprülüp gitmeye, yahut limonluğun dar, sahte havası içinde yaşamağa mahkûmdur.

Bu parçanın ana fikrini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

91. Şair, herkesle hatta kendisiyle bile rahatlıkla alay edebilmektedir. Bu rahatlığı, sahip olduğu özgüvenle doğrudan alakalıdır. Geçmişine dair herhangi bir pişmanlığı olmadığı gibi geleceğe dair bir beklentisi de yoktur. Dolayısıyla alaya almadığı kimse yok gibidir. Kadınlar, erkekler, sanatçılar, siyasetçiler, askerler, devlet adamları hatta sevgililer(i)... Onun şiirinde alay konusu olmaktan kurtulamamıştır. Kendisine kadar işlenegelenleri, itibarsızlaştırmak maksadıyla şiirlerinde çekinmeden kullanır.

Bu parçanın yardımcı düşüncelerinden iki tanesini yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki anlatım biçimlerini, düşünceyi geliştirme yollarını ve bunların işlevlerini belirler.

92. Bu çalışmanın amacı, ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımlarında, düşünceyi geliştirme tekniklerinin kullanım sıklıklarını ve öğrencilerin bu teknikleri kullanımda yaşadıkları sorunları belirlemektir. Araştırmanın evreni, 2008-2009 Eğitim-Öğretim yılında Türkiye’de öğrenim gören ortaöğretim 9 ve 10. sınıf öğrencileridir. Türkiye evreninden 23 il ve 32 genel liseden seçilen 524 öğrenci örnekleme alınmıştır. Araştırmada ulaşılan temel sonuçlar şunlardır: Öğrenciler en çok örneklendirme (%23,84), en az ise sayısal verilerden yararlanma tekniğini kullanmışlardır.

Bu metinde sayısal veriler kullanması anlatımı nasıl etkilemiştir? Açıklayınız.

93. Bilgisayardan sonra tablet kullanımının da yaygınlaşmasıyla birlikte kâğıt ve ekran üzerine tartışmalar da giderek arttı. Kimileri kâğıdı eline almanın ayrı bir tadı olduğunu belirtirken kimileri de ekran üzerinden okuyup yazmanın daha kullanışlı olduğunu belirtiyor. Ancak tartışmalar yalnızca kullanım pratikleriyle sınırlı değil. Son yıllarda yapılan araştırmalar kâğıt ve ekran karşılaştırması konusunda kullanıcılara önemli fikirler veriyor.

Bu metinde ağır basan düşünceyi geliştirme yolu nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin görsel unsurlarla ilişkisini belirler.

94. Araştırmada, akademisyenlerin internet temelli anketleri kullanım nedenlerinin, hangi avantajların yöntemi tercih etmede ne derece etkili olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede yonteme ilişkin literatürde sıklıkla değinilen avantajları da içeren yedi avantaj sunulmuş, katılımcılardan 100 puanı önem derecesine göre yedi avantaj arasında paylaşılması istenmiştir.

Avantajlar	En düşük	En yüksek	Ortalama	Std. Sapma
Kısa bir sürede çok fazla sayıda insana ulaşabilme	0	80	25,521	12,8991
Coğrafi olarak uzak mesafelerdeki katılımcılara ulaşabilme	0	90	20,845	10,1362
İnternet temelli anketleri yaymanın daha az çaba gerektirmesi	0	50	14,598	7,8571
Data girişi için ek çaba gerektirmemesi (otomatik data girişi)	0	40	13,660	7,8712
Basılı anketlere nazaran çevreye daha az zarar vermesi	0	50	9,098	7,8209
Basılı anketlerden daha az maliyetli olması	0	33	8,784	5,6545
Cevaplayıcılar için basılı anketlere nazaran daha fazla anonimlik sağlanması	0	60	7,603	7,1180

Tablo 2'deki önem puanı ortalamaları incelendiğinde literatürde de üzerinde sıklıkla durulan "geniş örneklem kitlesine ulaşma" avantajının yöntemin tercih edilmesinin temel sebebi olduğu görülmektedir. Öyle ki kısa sürede çok fazla sayıda kişiye ulaşabilme ortalama 26 puan alırken, coğrafi olarak uzak mesafedeki katılımcılara ulaşma yaklaşık 21 önem puanı almıştır. Önem puanları açısından geniş örneklem kitlesi avantajını yöntemin daha az çaba gerektirmesi avantajı takip etmektedir.

Bu parçada kullanılan istatistiksel verinin makaleyle ilişkisi hakkındaki düşüncelerinizi belirtiniz.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin üslup özelliklerini belirler.

95. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte veriye zamandan ve mekândan bağımsız olarak ulaşmak kolaylaşmıştır. Verilerin bilgiye nasıl dönüştürüleceği ve sürdürülebilir olacağı konusundaki tartışmalar ve arayışlar ise hala devam etmektedir. Mimaride bilgiye ulaşmanın yollarını keşfetme, yeni algı ve yeni aktarım biçimleri geliştirme, farklı yaklaşımlar üretme ihtiyacı yaratmaktadır. Mimari ve tarih açısından bilgiye ulaşmanın yollarından biri de çeşitli arşivlerdeki belgelerdir. Bu arşiv belgelerinde yer alan mimari çizimler, tarihî yapıların restorasyonu ve yeniden işlevlendirme çalışmaları için ana kaynak olup altlık oluşturmaktadır.

Bu metnin yazarın dil ve üslup özellikleri hakkında görüşlerinizi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

96. Çevre etiği, insanın çevreye karşı olan sorumluluklarının ele alındığı ve doğal çevrenin değerlerinin sorgulandığı bir alan olarak değerlendirilebilir. Sorunun esası, insanın çevreye olan bakış açısının arka planıdır. Bu arka plan, çevreye olan yaklaşımımızın herhangi bir çıkar ilişkisine dayanıp dayanmadığının da sorgulandığı bir kaynak olarak görülebilir. Çevre etiği de esas itibarıyla bu kaynağın rasyonel ve çevre merkezli harekete geçirildiği bir anlayışın karşılığı olarak değerlendirilebilir. Çevre etiğinde asıl sorun, çevrenin insanın ihtiyaçlarını karşılamaının ötesinde bir değere sahip olup olmadığıdır. İnsanın doğaya karşı olan sorumluluklarının neler olduğu, doğanın kendi içerisinde değer bakımından birbirinden farklı yapılarının bulunup bulunmadığı türünden sorular da çevre etiğinin değere yönelik sorularını kapsamaktadır.

Bu metni, yazarın kullandığı cümle yapıları ve kelime kadrosu bakımından değerlendiriniz. Düşüncelerinizi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metinde millî, manevî ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik öğeleri belirler.

97. Türk dili kalıp sözler açısından zengin örnekler barındırmaktadır. Bu örnekler içerisinde önemli bir yeri atasözleri, deyimler, dualar ve beddualar vb. gibi kalıp sözler tutmaktadır. Bir dilin söz varlığının incelenmesi o dilin sözcüklerinin tarih boyunca geçirdiği ses, söyleyiş ve anlam değişikliklerini göstermektedir. Söz varlığı içerisinde önemli bir yer tutan kalıp sözler ağızlarda kendine özgü örnekler sunmaktadır. Türkiye Türkçesi ağızlarının söz varlığı ise ortak dile oranla çok daha geniş bir söz varlığına sahiptir. Ortak dilde kullanılan sözcüklerin ağızlardaki farklı kullanımları, ağızların söz varlığını genişletmektedir. Anadolu ağızları ortak dilde kullanılan atasözleri ve deyimlerin yanı sıra bütünüyle ağızlara özgü ancak Türklerin bütün deyimleştirme yollarından yararlanılarak oluşturulmuş deyimlere, bir bölümü eskiden kalma, bir bölümü de doğrudan yörelere ait olan atasözleri ve kalıp sözlere sahiptir.

Bu metindeki millî ve sosyal unsurları tespit ederek yorumlayınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde ortaya konulan bilgi ve yorumları ayırt eder.

98. Sanat, uygarlıkların gelişimleri ile ilişkili olarak varlığını sürdürmektedir. Toplumun içinde yaşanan bütün değişimler sanatı da etkilemektedir. Bazen sanat da bu değişimlere neden olmaktadır. Sanatın bugünü ve geleceği yaşanan toplumsal, siyasal ve ekonomik şartlarla ilgili olmakla birlikte bazen de sanatta beklenmedik bir seyir de izlenmektedir. Sanatın geleceği hakkında yorum yapabilmek için geçmişin sanatını ve gelişmelerini bilmek ve şimdi ile ilişkilendirmek gerekmektedir ve böylece gelecekte ne olabileceği hakkında bir beklenti içinde olunması daha net görülebilmektedir.

Bu metinde ifade edilenleri tutarlılık açısından değerlendiriniz. Bu değerlendirmenizi aşağıda boş bırakılan yeri uygun şekilde tamamlayacak şekilde yazınız.

Bu parçada makale yazarı toplum ile sanatın sıkı sıkıya bağlılığından bahsetmiştir. - - - Parçanın başından sonuna kadar yazar, bu görüşünü tutarlı bir şekilde işlemiştir.

KAZANIM: 11.1.1:Metinde yazarın bakış açısını belirler.

99. Öğretim hayatında dil becerisi kazandırma, yeni, farklı ve mahallî söyleyişlerin hâkim olduğu edebî eserler aracılığıyla gerçekleşemez. Bunların okunmasını yasaklamak da doğru değil. Ancak görevi dilin doğru ve güzel kullanımı becerisi kazandırmak olan öğreticinin seçilmiş metinlerde dilin nasıl kullanıldığını göstermesine ihtiyaç olduğu açıktır. Bu metinlerin öğrencide iz bırakacak tarzda tekrar tekrar okunması ve yazdırılması sözü edilen becerinin kazanılmasına zemin hazırlar. Türkçe derslerinin amaçlarından biri bu olmalıdır. Lise sonrasında okutulması zorunlu olan derslerin konulmasında da amaç, dili güzel ve doğru kullanma becerisi kazandırmadır.

Bu metinden hareketle aşağıda boş bırakılan yeri uygun bir şekilde tamamlayınız.

Metinde yazar okuru yönlendirmektedir. Dili doğru ve güzel bir şekilde kullanmak için yapılması gerekenleri salık vermiştir. Bunların - - -

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde fikrî, felsefi veya siyasi akım, gelenek veya anlayışların yansımalarını değerlendirir.

- 100.** "...Türgiş Kaganka kızımın ertenü ulug törün alı birtim. Türğiş Kagan kızın ertenü ulug törün oglıma alı birtim..." Burada törün kelimesi düğün merasimi anlamında kullanılmış ve yapılan törenin oldukça büyük olduğu söylenmiştir. Bilge Han Yazıtı'ndan anladığımız kadarıyla hakanın başka bir hükümdardan kızını alması ve kendi kızını onlara gelin vermesi oldukça büyük bir hadisedir. Gerçekleştirilen merasimin büyük olması kağanın idaresinin de büyüklüğünü vurgulamak için kullanılmıştır. Çünkü yazıtta devam eden ifade "başlılara baş eğdirmek, dizilere diz çöktürmek" ifadelerine ve oldukça geniş bir alana hakimiyetin yayıldığına dikkat çekilmiştir.

Bu parçadan hareketle Türk geleneğindeki "düğün" anlayışı hakkında yorumlarınızı aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metni yorumlar.

- 101.** Moda tasarımcısı Poiret'in, 1909'da izlemiş olduğu Rus Balesinin tesiriyle, tasarımlarında yer verdiği Doğu kültürünün geometrik kesim anlayışı, Orta Asya giyim kültürünün devamı olan Osmanlı giysilerinin kendi üslubudur. Bu üslup, 18. yüzyıl sonlarına kadar yüzyıllardır hiç değişmeden devam etmiştir (Görünür, 2011:11). Avrupa modalarının aksine, geometrik esasa dayalı biçilen Türk giysileri hem kadın hem de erkek için aynı yapısal özelliklere sahiptir (Vitzthum, 2008:136). Basit bir şekilde kesilen bu giysiler kadınlar için; üç etek entari, kaftan, şalvar, önlük, cepken, yelek, iç gömlek, iç don vb., erkekler için de şalvar, potur, gömlek, yelek, kaftan, cepken, camadan, iç gömlek, iç don vb.dir. Bedene oturmayan bu giysiler, biçim ve form bakımından neredeyse aynıdır.

Bu metindeki örtük iletiyi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Yazar ve metin arasındaki ilişkiyi değerlendirir.

- 102.** Fuat Köprülü 1890'da İstanbul'da doğdu. 1909 yılında Fecriati topluluğuna katılan ve bu topluluk içinde şiirler yazan sanatçının, 1913 yılına kadar Servet-i Fünun dergisinde şiirleri yayımlandı. Bu yıllarda "Millî Edebiyat" ve "Yeni Lisan" akımlarına karşıydı. Ziya Gökalp'le tanıştıktan sonra Millî Edebiyat akımını benimsedi. Türkçülük akımının da etkisiyle Türk tarihinin ilk dönemlerine kadar indi ve ilk Türk topluluklarının tarih ve edebiyatlarını inceledi. Sanatçı, 1966 yılında vefat etmiştir.

Bu parçada sözü edilen kişinin önemli eserlerinden iki tanesini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

103. Servet-i Fünun ve Millî edebiyat Dönemi makale türünde eser veren sanatçılardan birer tane örnek yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metnin seçilmiş bölümündeki cümlelerin ögeleri bulunur.

104. Günümüzde insanlığı bir hastalık gibi saran ve bağımlı hâle getiren video oyunlarının çocuklar ve yetişkinler üzerindeki etkileri fazladır.

Bu cümlelerin öge dizilişini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

105. Görsel medya çağındaki teknolojik gelişmelerin kitle iletişim alanlarına yansısıyla medyanın toplumdaki etkin güç merkezlerinden biri olduğu görülmektedir.

Bu cümlelerin öge dizilişi ile özdeş olan bir cümle yazınız.

106. - Tüm dünyada ilerleyen teknolojiye bağlı olarak kişilerin elektrik enerjisine olan ihtiyaçları artmaktadır.

- Ülkemizde elektrik enerjisi üretiminde çoğunlukla hidrolik kaynaklar ile linyit, doğal gaz, kömür, fuel-oil gibi termik kaynaklar kullanılmaktadır.

Bu cümlelerdeki zarf tümleçlerini ve yüklemeleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.

107. Video oyunlarında bağımlılığı önlemek için, çağımızda teknolojiyi hayatımızdan çıkaramayacağımız için bu kullanımın sınırlı olmasında yarar bulunmaktadır.

Bu cümlede kullanılan virgülün kullanımı doğru veya yanlış mıdır? Gerekçeleriyle açıklayınız.

108. Günümüz Dünya'sında çevre sorunları ile insan sorunlarını birbirinden ayırmak neredeyse imkansız hale gelmiştir. Bu gerçeklik apaçık ortada dururken elbette yapılması gerekenler vardır. Bu yazının amacı da daha öncede ifade ettiğimiz gibi çevre sorunlarına karşı felsefenin bakışını ortaya koymak, başka bir deyişle felsefi bir bilinç oluşturmaktır. Biliyoruzki felsefe, doğayı ve içinde yaşadığımız doğal çevreyi kavramada, anlamlı hale getirmede ve birbirleriyle ilişkilendirmede aslî unsurdur.

Bu parçada yazımında yanlışlık yapılan kelimeleri tespit ediniz ve tespit ettiğiniz kelimelerin doğru yazımlarını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

109. Hayatı en gizli köşelerine kadar göstermeyen, ruhumuzun hamlelerini anlatmayan ( ) duygularımızı tıpkı hayatta olduğu gibi saf ve derin bir surette duyurmayan ( ) elemelerimizi ( ) felâketlerimizi, ahlaki yaralarımızı açık açık aksettirmeyen bir edebiyat hayat ile rabitasız ve sahte bir edebiyattır. Öyle bir edebiyat, kelimeleri dizip onlar üzerinde işlemek hususunda belki pek mahir kuyumcular çıkarabilir ( ) belki onlar çok süslü, çok göze çarpacak şeyler yapabilirler.

Makaleden alınmış bu parçada yay ayraç ile gösterilen yerlere sırasıyla getirilebilecek noktalama işaretlerini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

110. İtalyan yazarı Luigi Pirandello'nun bir iki oyununu görmüşsünüzdür, hikâyelerini okudunuz mu? Bay Feridun Timur onlardan otuz altısını dilimize çevirmiş, Millî Eğitim Bakanlığı da bastırmış. Hepsini okumadımsa da okuduklarım çok hoşuma gitti, diyebilirim ki o yazarın oyunlarından daha çok beğendim hikâyelerini. Oyunlarında yüksekten atmayı andırır bir hâl vardır. Hikâyeleri öyle değil, Pirandello onlarda kişilerini daha iyi gösteriyor, canlandırıyor. Oyunlarında hep bir görüşü savunmak, okuyanları yahut seyircilerini düşündürmek ister.

Bu parçada altı çizili sözün cümleye kattığı anlam nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

111. Görüyorum ki matbuat münakaşaları gittikçe bir şakalaşma hâlini alıyor; muharrirler şimdi münakaşa meydanına atılırken mizahı en keskin, en şaşmaz, en işleyici bir silah olarak seçiyorlar, her hamlede bunu kullanmak istiyorlar. Kavuklu ile Pişekâr gibi karşılıklı söz atıp lakırdı yutturmak merakı -doğrusu- gazeteciliğin ciddiyetini bozuyor. Bunun da yeri, sırası, derecesi vardır. Bu da bir meslek, ihtisas, hatta fitrat meselesidir.

Bu metindeki altı sözcüklerin anlamlarını bulunuz. Aşağıda boş bırakılan yere bu metindeki anlamları kullanarak bir paragraf yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönemle ilişkisini belirler.

112. Sohbet türünün Türk edebiyatında ortaya çıkışı hakkında 3 maddelik bilgi yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metin ile metnin konusu, amacı ve hedef kitlesi arasında ilişki kurar.

- 113.** Ben hiç zarif, hiç nüktedan olmayan bir adamın kendisini hoş-gû zannetmesi kadar dünyada feci bir hâl tasavvur edemiyorum. Birinin elinde mükemmel bir alet, bir hücum, galebe, şöhret aleti olan latife-gülük öbürünün elinde bir kutu boya olur, her satır yazı kendi yüzüne bir ayrı renk sürer, güldürür, gülünç eder. Her fitrat mizah ve şakaya müsait değildir. Cebr ile latife yapılamaz; ıkına sıkına meydana çıkarılan mizah kadar gazetecilikte can sıkıcı, ruh üzücü, zevk bozucu bir hadise ben tasavvur etmiyorum.

Fıkradan alınmış bu parçanın konusu nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

- 114.** Bir fıkra ile fıkranın hedef aldığı kişiler arasında nasıl bir ilişki vardır? Açıklayınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metnin ana düşüncesi ve yardımcı düşüncelerini belirler.

- 115.** Ev sevgisinin süzülüp gitmesi, aile hayatında eski tesirini dehşetiyle hissettirmeğe başlamıştır. Aile havasının ruha serinlik veren yüksek temizliği artık kalmadı. Aile gevşedi. Bir dam altında yaşayan birer yabancı hâline geldik. Şimdi ev halkı bir kalp gibi çarpan tek bir vücut değil. Muvakkat bir zaman için, tesadüfün sevgiyle bir araya gelmiş sanki yabancılar...

Bu parçanın ana fikrini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki anlatım biçimlerini, düşüncüyü geliştirme yollarını ve bunların işlevlerini belirler.

116. Odanın içinde, "Kuru!.." diye bir nara çınlayınca uykudan sıçradım. Şaşırılmışım. Allah'a sığınırım! Ben kuruyu işittim a. Alt tarafını da uydurdum. Kuruçeşme'de yangın var sandım. Saate baktım beş. Üzüntülerimi bildiriyor, inşallah çabuk söner diyorum. Bir de o ses biraz ötede yankılanmasın mı? Kimmiş biliyor musunuz? Dondurmacı. Herif gece yarısı, "Kuru kaymaklı!" diye bangır bangır bağıyor. O ne dehşet efendim! Sabaha kadar uyuyamadım. Zaten maksadım bizim Boğaziçi'nin kararsız muhabirini bulmak için verdiğim kararı erkenden yerine getirmek, evde bulup sıkboğaz ederek bir güveç âlemi yaptırmak idi. Güneş çıkar çıkmaz ilk trene bindim. Soluğu köprüde aldım.

Bu metinde yazar yaşadıklarını aktarırken hangi anlatım biçiminden yararlanmışır? Bu durum metnin anlatımını nasıl etkilemiştir? Açıklayınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metnin görsel unsurlarla ilişkisini belirler.

117.

Bu görselden hareketle bir köşe yazısı yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin üslup özelliklerini belirler.

- 118.** Çocukluğumuzda, coğrafya kitaplarında okuduğumuz o tul daireleri, arz daireleri, meğer harp sonu neslinin şeytanî zekâsı elinde tahta çember nevinden adî bir oyuncakmış! Anlıyorum: Kendi hudutları içine sığmıyan devletler, artık pek az sonra, dünya hudutları içine bile sığamaz hale gelecekler... Böyle 64 saatte devredilebilen bir cihan, kaç cihangire dayanabilir ki? Meğer, denizleri kalyonlar, kıt'aları kervanlarla aşan cedlerimizin devrinde dünya dünya imiş! Yarının nesilleri, hiç şüphe yok, Afrika çöllerinde sömürge arıyan medenîler gibi, aylarda, güneşlerde, yıldızlarda, müstemleke arayacaklardır: İnsan, bunun için kanatlanıyor!

Bu metinde yazarın dil ve üslup özellikleri hakkında görüşlerinizi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metinde millî, manevî ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik öğeleri belirler.

- 119.** Bu bayram, dilimizin bir kelime kaybettiğine iyice inandım. "Tandır" gibi "kağnı" gibi artık yaşanan hayatta yeri kalmamış, şöyle böyle bir kelime değil; zarif, ince, medeni bir kelime.

Kapıyı çalan çöpçünün pos bıyıkları arasında onu aradım. Yok!.. Bahşışını alan bekçinin kavlak dudaklarından onu bekledim. Yok!.. Bakkalın çırağından, sebzececinin yamağından, kasabın oğlundan onu işitmek istedim. Yok!..

Bir kelime deyip geçmeyiniz. Cemiyet hayatımızdaki birçok şikâyetleri bu kelimenin yokluğuna bağlamak bile mümkündür. Düşünüyorum: Artık lügat kitaplarında beyaz kâğıdın kefenlediği bu ölü kelimeyi nasıl diriltsek? Acaba belediye, bu kelime için bir fiyat listesi yapamaz mı? Hiç olmazsa çarşıda, pazarda, iş hayatında canımız istediği zaman listeye bakar, parasını verir ve içimizin özlediği bu üç heceli sözü duyarız! Haaa! Affedersiniz, deminden beri, yana yakıla hasretini çektiğim bu kelimenin ne olduğunu söylemedim değil mi?

Teşekkür!

Bu metindeki millî, sosyal ve evrensel unsurları tespit ederek yorumlayınız. Yorumlarınızı aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde ortaya konulan bilgi ve yorumları ayırt eder.

120. Hayvan sevmeyen tıpkı çocuk ve çiçek sevmeyen gibi sevgi penceresi kapalı biri demektir. Eski insanlar değil kapılarında bahçelerinde barınanları, dağın, bayırın kurdunu, kuşunu bile düşünürlermiş. Şimdi nerde o cömert yürekler, o katıksız sevgiler? Bana öyle geliyor ki insan sevmenin yolu da hayvan sevmekten geçiyor... Esasında hayvan; sabrı, itaat ve kanaat edişi, sevgisi, vefası, sadakati, koruma, minnet ve şükran duygularıyla bugünün insanına çok şey söyler.

Aslında Türk milleti hayvansever bir millettir. Eski Türklerde at sevgisi o derecededir; at, ailenin bir ferdi gibidir. O çağlardan öğrendiğimize göre Türkler çok sevdikleri atları için özel mezarlar yaptırılmış. Bozkır insanı başka türlü olamaz elbette. Kurdu, kuşu sevecek; kendi hayatını onlarla paylaşacaktır.

Bu metinle sözü edilen "hayvan sevgisi" ile ilgili birer tane bilgi ve yorum cümlelerini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yorum cümlesi:

Bilgi cümlesi:

KAZANIM: 11.1.1:Metinde yazarın bakış açısını belirler.

121. Fıtraten gülünç olanlar tam mânasıyla mizah yapamaz. Mizah gülünç olmak değil, gülünç olanı görmek ve onu zarifâne anlatmaktır. Kendi gülünç olanın evvelâ kendini görmesi, kendine gülmesi, kendine güldürmesi lâzım gelir ki böyle biri daha hiçbir diyarda çıkmadı. Mizah muharriri şuurlu, muhakemeli bir adam olmalı; her hâlde ipsiz sapsiz fikirleriyle, delidolu hareketleriyle, darma dağınık meslekleriyle tanınmış insanların mizahı, tuhafılık ve yavanlık derecesini geçemez.

Bu metinden hareketle aşağıda boş bırakılan yeri uygun bir şekilde tamamlayınız.

Metinde yazar okuru yönlendirmektedir. - - - .

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde fikrî, felsefi veya siyasi akım, gelenek veya anlayışların yansımalarını değerlendirir.

- 122.** Misafirlik gündelik hayatımıza renkler katar. Akşamüstü evimize yorgun argın dönsek bile çoluk çocuğumuzla hoşbeş ederken kapımızın çalınmasını, tanıdıklarımızdan birinin bizi hatırlayıp ziyaretimize gelmesini istediğimiz anlar olur. Yahut biz, günün birinde sevdiklerimizden birinin kapısını çalarak onu evinde görmek, onunla birkaç saati beraber, geçirmek hevesine kapılabiliriz. İnsan ne kadar çekingen, başkalarıyla münasebette bulunmaktan ne derece hoşlanmaz bir adam olursa olsun, sohbetinden, misafirliğinden hazzedeceği bir iki dostu veya yakını vardır. Böyle yakın ahbabların, birbirlerini candan seven insanların dostlukları gibi misafirlikleri de tatlı olur. Çünkü birbirine ağırlık vermezler. Ama misafirlik öyle bir oyundur ki onu her zaman, sadece istediğinizle, canınızın çektikleri ile oynayamazsınız. Günün birinde hiç hoşlanmadığınız, fakat tabii sizin kendisinden hoşlanmadığınız farkında olmayan kimseler veya ancak pek az tanımaya fırsat bulduğunuz göz aşinaları kapınızı çalabilir, sizin misafiriniz olabilirler. Eğer olgun bir insansanız onlarla da bu oyunu bütün kaideleriyle ve olanca samimiyetinizle, hatta keyfinizin kaçtığına hiç belli etmeden oynamaya mecbursunuz. Çünkü efendiliğiniz sizi mecbur eder. Gerçek manasında terbiyeli ve nazik bir adam veya bir hanım, tanıdığına, tanımadığına, sevdiğine, sevmediğine iyi muamele etmeye, hatır saymaya, gönül almaya mecburdur.

Misafirliğin dinlerde bile yeri vardır. Hele Şark'ta misafirseverlik adeta kutsal bir vazife sayılmıştır. Türklerin misafirseverliği bütün dünyada meşhurdur. Araplarınki de öyle. Evin kapısından içeriye girmiş olan adam artık ev halkından sayılır.

Bu parçadan hareketle geleneklere göre "misafirlik" anlayışı hakkında yorumlarınızı aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metni yorumlar.

- 123.** Bir mühendisi, bir şâiri, bir doktoru, hattâ ismini bile ömrünüzde işitmediğiniz herhangi bir mesleğe mensup birini, hiç anlamadığınız bir işinden dolayı beğenir gibi olunuz. Derhal bütün faziletler sizindir: Hayırseversiniz, zekisiniz, sevimlisiniz, terbiyelisiniz; ilminize, irfanınıza hiç diyecek yok! Ağzınızdan düşürüverdiğiniz küçük ve müraâ bir övmeğe karşılık sırtınıza geçirilen tantanalı altın hil'ati bir an içinde kaybetmemek ve yağmur altında bir çıplak gülünçlüğüne düşmemek istiyorsanız, sakın sözünüze en ufak bir ihtiyat kaydının gölgesini düşürmeyiniz. İşte rahat yaşamının düsturu! Halbuki her fikir otlağından, total ve yaralı bir hayvan gibi, sopa ile, taşla, tekme ile uzaklaştırılan münekkit, hakikatte, insan zekâsının en tesirli hizmetkârlarından biridir.

Bu metindeki örtük iletiyi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Yazar ve metin arasındaki ilişkiyi değerlendirir.

- 124.** Ahmet Haşim edebî kimliği lise son sınıfta oluşmaya başlamıştır. "Leyali Aşkım" adlı manzum eseri ilk kez 1901 Mecmua-i Edebiye'de yayımlanmıştır. Muallim Naci, Abdülhak Hamit, Tevfik Fikret gibi yazarlardan etkilenecek çeşitli eserler ortaya koymuştur. Fransız şairlerden ve sembolizm akımından etkilenecek kendine has şiir anlayışı ile edebî ürünler çıkarmaya başlamıştır. Ahmet Haşim şiirleri, geniş hayal gücü, iç ahengi ve telkin gücü ile okuyucular tarafından dikkat çekmiştir. 1921 yılında yayımladığı - - - - adlı şiirleri ile edebiyat dünyasında ün kazanmıştır. Fıkra ve gezi yazısı türünde de eserleri vardır. En önemli fıkra eseri - - - -.

Bu metinde boş bırakılan yerlere sırasıyla getirilebilecek eserleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

125. Cumhuriyet Dönemi'nde fıkra türünde eser veren sanatçılardan dört tanesini yazınız.

126. "Ahmet Rasim, Ahmet Haşim, Şevket Rado" gibi yazarlar ortak olarak hangi öğretici metin türünde ünlü eserler vermiştir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki cümlelerin ögeleri bulunur.

127. İçimizden işine gelmeyenler maziye bakmaktan yüz çevirsinler.

Bu cümlelerin öge dizilişi ile özdeş olan bir cümle yazınız.

128. Sağanak sağanak, şiddetli şiddetli - - - -.

Bu cümlelerin öge sıralanışının "özne-dolaylı tümleç-nesne- yüklem" cümleyi uygun bir şekilde tamamlayınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.

129. Pekâlâ hatırlayacaksınız: İkinci Dünya harbi patlamadan önce Almanyada baş gösteren işsizliğe bir çare olmak üzere bir takım boş gezen adamları toplayıp onlara güya iş gördürüyormuş hissini vermek için dibi delik fiçılarla su taşıtmışlardı.

Bu parçada yazımında yanlışlık yapılan kelimeleri tespit ediniz ve tespit ettiğiniz kelimelerin doğru yazımlarını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

130. Halbuki yine başka bir filozofun ( ) deliliğe methiye yazmış olan meşhur Erasmus filozofun pek güzel olduğu kadar pek de doğru bir sözü vardır. ( ) Kendi tabii hâlinde bulunan hiçbir varlık bahtsız olamaz ( ) ( ) diyor. Yoksa insan ( ) kanatları olmadığı için ve bir at da börek yiyemediği için bahtsız sayılabilirdi.

Sohbet eserinden alınmış bu parçada yay ayraç ile gösterilen yerlere sırasıyla getirilebilecek noktalama işaretlerini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

131. Ali Rıza Bey, eski bir tanıdığıının kızı Leman'ın şirkette işe alınmasına aracı olur. Bir süre sonra Leman'la şirket müdürü Muzaffer Bey'in ilişkisi olduğunu öğrenir. Ali Rıza Bey bu durumu gururuna yediremeyip işten ayrılır. Oğlu Şevket'in bir bankada iş bulup çalışmaya başlamasıyla biraz rahatlar. Artık evin bütün yükü Şevket'in omuzlarındadır.

Bu parçada altı çizili sözlerin cümleye kattı anlam nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

132. Vapur Doğu Akdeniz limanlarından birine yaklaştığı zaman ortalık kararmaya başlamıştı. Güneşin biraz evvel battığı, denizle bulutların birbirine karıştığı yerde katmer katmer turuncu yığınlar, bunun karşısında, Torosların üzerinde ise, karlı tepeleri saran al al tüller vardı. Vapur kısa, kalın bir şeydi. Kıçı pek suya batmış, burnu pek havaya kalkmış gibi yürüyordu. Elli beş yaşındaki makine, kendisiyle aynı yaşta olan tekneyi, sıtmaya tutulmuş gibi zangır zangır titretiyordu.

Bu metindeki altı sözcüklerin anlamlarını bulunuz. Aşağıda boş bırakılan yere bu anlamları kullanarak bir paragraf yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönem ile ilişkisini belirler.

133. Roman türünün Türk edebiyatında ortaya çıkışı hakkında 3 maddelik bilgi yazınız.

134. Türk edebiyatına roman, (I)- - - - Yusuf Kâmil Paşa'nın Fransız yazar Fénelon'dan çevirdiği Télémaque (Telemak) adlı eserle girmiştir. Bu dönem yazarlarından Şemsettin Sami'nin "Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat" adlı eseri ilk Türk romanı olarak kabul edilir. (II)- - - - yazarlarından Halit Ziya Uşaklıgil ise roman türünün Türk edebiyatında Batı tekniğine uygun ilk örneklerini vermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla getirilecek dönemleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

135. Toplumsal gerçekçi roman anlayışının ortaya çıkma sebepleriyle ilgili üç madde yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metnin tema ve konusunu belirler.

136. Dorukısarak dünyaya geldikten sonra oldukça güçlü ve hızlı bir at olur. Katıldığı tüm yarışları kazanarak sahibi İbrahim'i mutlu eder. İbrahim de en sevdiği atını kimseye satmaz fakat zaman Dorukısarak'ı da etkiler, yaşlandıkça gücünü ve hızını kaybetmeye başlar. İbrahim'in en büyük hayali çok zengin olmak, at sürülerine sahip olmak ve bir kervansaray yaptırarak hayatını devam ettirmektir. Fakat bu hayali bir türlü gerçek olmayınca sinirini Dorukısarak'tan alır. Atın artık yılmaya gönderilme zamanı geldiğini düşünen İbrahim, oğlunu görevlendirerek atı uzak bir tepeye bırakmasını ister. Tepeye bırakılan Dorukısarak evin yolunu bulur. Ahırın kapısında Dorukısarak'ı gören İbrahim kızar ve onu tekrar uzaklara gönderir, ama Dorukısarak yine geri döner. Bu durum birkaç kez tekrarlanır. Artık bir evi olmadığını anlayan Dorukısarak, köyden uzaklaşır, yolda Çılkır ile tanışır. Bundan sonra birbirine destek olmaya karar veren ikili, yollara birlikte düşer, diğer yulku atlarıyla tanışır. Kışın gelmesiyle zorluklar baş göstermeye başlamış, çetin kış koşulları, açlık ve kurt saldırısıyla mücadele etmek zorunda kalmışlardır. Açlıktan dolayı iyice hastalanan, bitkin düşen Dorukısarak, at arabası izlerini takip ederek köye gider, ilk gördüğü ahıra sığınmaya çalışır. Atın hâlini gören Hıdır Emmi atı alır ve ona kış boyunca bakar ve Dorukısarak'ı iyileştirir.

Bu parçanın temasını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

137. Abdi Ağa, Dikendüzü'nde beş köyün sahibidir. Köy halkına zulüm etmektedir. Baskıyı, haksızlığı, zulmü, içine sindiremeyen İnce Memed başka bir köye kaçır. Abdi Ağa bunu duyunca İnce Memed'i geri getirir. Kendisine ve anasına dayanılmaz zulümler, baskılar uygular. Mevsim boyunca yetiştirdikleri ürünlerin dörtte üçünü ağalık hakkı diye alır. Anne oğul aç kalırlar. On sekizine giren İnce Memed ile Hatçe birbirlerini severler. Arkadaşlarıyla şehre inen İnce Memed orada ağasız yaşanabildiğini görür. Bu arada Hatçe'yi Abdi Ağa'nın kel yeğeni ile nişanlarlar. Bunu duyan İnce Memed Hatçe'yi kaçıtır. Abdi Ağa, bunu onur meselesi yapıp İnce Memed'in peşine adamlarıyla gider.

Bu parçanın konusunu aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki çatışmaları belirler.

- 138.** Roman kahramanı genç, on beş yaşındadır. Sekiz yaşından beri dizindeki hastalıkla mücadele etmektedir. İstanbul'un kenar semtlerinden birinde annesiyle yaşamaktadır. Dizinden iki kez ameliyat olmuş fakat iyileşmemiştir, doktor üçüncü bir ameliyatın gerekebileceğini, bacağının kısılabileceğini söyler. Ancak iyi beslenir ve rahat bir hayat sürerse iyileşme ihtimali vardır. Hastaneden karışık duygular içinde ayrılır.

Aşağıdaki bölümde hasta gencin hastaneden ayrılıp evine gelmesi anlatılmaktadır.

Kırlara çıktım.

Şehir bana kendini unutturacak kadar geride kaldı.

Bir ağaç altına oturdum ve hasta dizimin zaviyesini her vakit ki itina ile ayarlayarak bacağımı uzattım. Bu zavallı uzvumun talihine ait hiçbir şey düşünmek istemiyordum, şuurumun hastalığım üstüne boşaltacağı aydınlıktan kaçmak için ruhumun daha karanlık ve izbe hatlarına kendimi atıyor, daha korkunç ve karışık hayallere dalıyordum.

Arada bir, bu karanlıklardan çıkarak, ögle güneşiyle yanan karşiki tepelere baktıkça, karanlık bir odadan gayet aydınlık bir yere ansızın geçmiş gibi gözlerim kamaşıyor ve hayret içinde kalıyordum.

Ne aydınlık! Ne aydınlık! Bütün taşlar, topraklar, boşluklar, camlarla, aynalarla, beyaz madenlerle dolmuş gibi parlıyordu.

Fakat bu ışığa çok bakamıyordum, bu güneş bile gözlerimden içeriye girince, kendimden daha büyük bir karanlık denizine düşmüş gibi derhal sönüyor ve içimin rengini alıyordu.

Bu metindeki temel çatışma nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

- 139.** Bir paşanın oğlu olan Ahmet Celâl, I. Dünya Savaşı'nda sağ kolunu kaybeder; bu nedenle henüz otuz beşine girmeden bütün yaşam sevincinin tükendiğini hisseder. Savaşın bitiminde İstanbul'un düşman işgaline uğramasından sonra emir eri Mehmet Ali'nin davetine uyarak onun Orta Anadolu'da Porsuk Çayı kıyısındaki köyüne yerleşir. Ahmet Celâl, köylülerle kaynaşmak ister ancak köylüler onu kendileriyle hiçbir ortak yanı olmayan bir yaban olarak görür; onunla aralarına hep mesafe koyarlar.

Aşağıdaki kısımda Ahmet Celâl'in köydeki bir kahvede oturması sırasında köy halkı ile konuşması yer almaktadır:

Tam bu sırada bir de baktım ki, muhtar uyukluyor. Mehmet Ali elindeki çakı ile bir söğüt dalını yontuyor. Salih Ağa, ta uzakta yamaçta, otlayan davarlarını gözetliyor. Yalnız, Bekir Çavuş biraz dikkat eder gibi göründü:

— Efendi, tekrar savaş olacak mı? dedi.

— Olmaktadır, dedim. İşitmediniz mi? Mustafa Kemal isminde bir büyük adam, bir büyük kumandan, İstanbul'dan çıktı, Anadolu'ya geçti. Erzurum'da, Sivas'ta, milleti başına topladı. "Hükümet, devlet görevini yapmıyor. Biz kendi kendimizi koruyacağız. Düşmana karşı koyacağız," dedi. Şimdi, onun adamları taraf taraf Yunanlılarla, Fransızlarla döğüşüyor. Hepsi öyle kahraman kişiler ki...

Ve destanî kıssalarla onları heyecana getirmeğe çalıştım. Çanakkale'de bulunmuş olan Mehmet

Ali, Mustafa Kemal adını hatırlıyor. Ona göz ucuyla baktım. Başını yonttuğu söğüt dalından kaldırdı.

Benden tarafa döndü:

— Beyim, Allah vere de, bizi tekrar askere almasalar, dedi.

Bu, benim köydeki en hüznü günüm oldu.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki cümlede boş bırakılan yeri uygun bir şekilde doldurunuz.

Bu metindeki temel çatışma - - - - - konusundaki fikir ayrılıklarıdır.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin olay örgüsünü belirler.

140. Sustular.

Memed vardı mağaranın taşına oturdu. Yüzünü iki avucu içine alıp kötü kötü düşünmeye başladı. Üstlerinde bir kartal dönüyordu. Kanatlarını germiş...

Memed öfkeliydi:

Siz kalın, dedi, mağaradan aşağı inmeye başladı. Deli gibi, koşarak iniyordu.

Iraz Hatçe'ye çıkışıyordu:

Körolası, diyordu, ne istiyorsun oğlandan? Oğlan zaten başı kayısı olmuş. Bir de senin derdin. Candarmalar aman vermez. Bir de senin derdin...'

Hatçe ağzını açmıyordu.

Öğle sonu Iraz dışarı çıktı. Çıktı ki, ne görsün! Memedin bir top kara çalısı dışarıda durup durur. Delicesine aşağılara, karlı ovaya, avazı çıktığı kadar bağırdı. Memed çoktan gitmişti. Bağırdı bağırdı, Iraz içeri girdi, kendisini yere attı.

Bir felaket, dedi, bir felaket geliyor: Korkuyorum ki bir felaket geliyor. Çalıyı unutmuş. Tipi de yok ki izini örtsün. Hava dupduru. Tipi de yok. Gidiyim desem, izini kapatayım desem, ben onun geçtiği yerlerden geçemem ki... İkinci günün gecesi Memed geri geldi. Renk menk kalmamıştı. Getirdiği yükün altında ezilmişti. Çok korktum, dedi. Çalıyı unuttuğum bir aşağı indim ki... Geri dönüp izin üstünden çalı çeksem, karanlık kavuştu kavuşacak...

Bu öykünün olay örgüsünü yazınız.

141. Ay yükselmişti. Ovada serin bir rüzgâr esiyordu. Yeniden hızla yaklaşan atlar çadırların önünde duruyor bu atlardan Örpen ve Kızıl ile karıları ve çocukları iniyordu. Elli yaşından beş yaşına kadar bütün obalılar olanca hızlarıyla ana kadına kımız bulmağa koşmuşlardı. Verimsiz ve çorak yerde yaşayan yoksul oba ruhunu kaybetmemek için çırpınmış o sabah onun dudaklarından biraz kımız olsaydı diye dökülen sözler kutlu bir buyruk sayılmış üç erkekle üç kadın ve en küçüğü beş yaşında olan sekiz çocuk atlarına atlıyarak Örpenin işaret ettiği yönlere doğru at salmışlardı. Dört parçaya ayrılarak giden on dört kişi dört çamçak kımızla dönmüşler fakat ana ilk gelen kımızı bile içmeden ölmüştü...Oba ruhunu kaybetmişti. Onun için hepsi boyunları bükük gönülleri buruk ağlıyorlardı. Urungu çadırın kapısından göğe bakıyor on beş yaşındaki oğlu Taçam içerde kıpırdamadan duruyordu. Sabaha karşı Urungudan başka hepsi dalmışlardı. Yalnız o güneş doğuncaya kadar oturup geçmiş günlerle gönlünü hesaplaştırmıştı. Kaybettiği ana öyle bir ana idi ki kendi ölümüyle bile oğlunu bahtiyar ediyor ona gizlice Kür Şadın oğlu olduğunu bildiriyordu.

Aşağıda karışık hâlde verilen olayları metne göre sıralayarak aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

- Örpe'nin ölümü sonucu oba halkının üzülmesi
- Örpe'nin oğlunun sabaha kadar uyumaması ve geçmiş günleri düşünmesi
- Örpe'nin sözü üzerine çocukların onun istediği şeyi getirmek için yola koyulması
- Çadıra atların yaklaşması ve duran atlardan Örpen ve Kızıl ile karıları ve çocuklarının inmeleri
- Kımızın Örpe'ye getirilmesi fakat Örpenin içmeden ölmesi

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.

142. “Huzur” romanının başkahramanı Mümtaz, Ege’de bir S... kasabasında ailesiyle yaşamaktadır. Ancak kasabanın düşman işgaline uğrayacak olması sebebiyle, Mümtaz ve ailesi göç hazırlıklarını tamamlayıp sabahleyin yola çıkmayı düşünmektedirler. Tam göç gecesinde, Mümtaz’ın babası, bir Rum tarafından öldürülür. Çaresiz babasını gömüp sabah olmadan annesiyle kasabadan göç ederler. Mümtaz’ın annesi, onu akrabalarının da yaşadığı Antalya’ya götürür. Fakat burada da Mümtaz’ın annesi hastalanarak vefat eder. Buradaki akrabaları Mümtaz’ı İstanbul’daki amcaoğlu İhsan’ın yanına gönderirler. Mümtaz burada İhsan ve eşi Macide tarafından sevgiyle karşılanır. Artık İhsan’ın yeni evi burasıdır. Macide; Mümtaz’a her zaman bir anne gibi şefkatli davranan, iyi bir kadındır. Geçen yıllar içinde İhsan, Mümtaz’ın eğitimiyle yakından ilgilenir; onu yetiştirir.

Mümtaz büyür ve eşinden yeni boşanmış Nuran isimli bir kadına âşık olur. Nuran’ın eşi Fahir Romanyalı bir kadınla birlikte. Nuran’la Mümtaz’ın aşkı gittikçe büyümekte, Mümtaz Nuran’la evlenmek istemektedir. Nuran ise beklemekten yana tavır takınmaktadır. Nuran’ın ilk evliliğinden Fatma isimli bir kızı da bulunmaktadır. İlişkiyi en fazla zorlayan da bu faktördür. Nuran ve Mümtaz birlikte yaşamaya başlarlar. Mümtaz’ın amcaoğlu İhsan ve eşi Macide de bu ilişkiyi kabullenmiştir.

Bu parçadaki kişileri ve özelliklerini yazınız.

143. Hareketlerinde ölçüyü kaçırdığı için herkes tarafından deli olarak nitelenen Hacı Vamık Bey dindar görünüşlü, sürekli öksüren, abartı giyimli; siyah gözlü, sararmış, buruşuk, canlı yüzlü, kalkık kaşlı, kumraldır. Yemek yemeye ve şarap içmeye düşkün, deli dolu, taklit becerisi yüksek, çokça batıl inancı olan, etrafına neşe saçan, birtakım kuruntuları olan biridir. Deli Enişte olarak romanda konusu edilen Hacı Vamık Bey, Çamlıca’da bir köşkte yaşamaktadır. Köşkünde bir mescit de vardır. Deli Enişte muhafazakâr kimliği dışında her hurafeye, büyüye, fala inanan da bir kişidir. Deli Enişte köşkünün satılığa çıkarır ama satmaz. İnsanların köşküne ne kadar para vereceklerini görmek ister. Deli Enişte’nin zevkleri arasında sirke gitmek de vardır. Çocukları götürür. Ancak etrafındakiler onun kızlara bakmak amacıyla köşke gittiğini söyler. Poker oynayan bir tiptir, namaz vakti gelince pokeri bırakır, rekât aralarında da oyunun nasıl gittiğini sorar. Kızların okumasını istemez, yoldan çıkacaklarını düşünür. Ancak kendi kızının okumasını çok ister. Deli Enişte devlet tarafından birçok göreve dalkavuk tipli, ağız laf yapan babası Hacı Rakım Efendi vasıtasıyla gönderilir. Büyük görevlerde de bulunur. Arabistan aklında çok fazla kalır. Ancak çoğu zaman rüşvet yemek nedeniyle görevlerinden azledilir. Eşi ise son derece dengeli ve mantıklı bir kadındır. Samimi bir dindar, iyi bir kadındır. Enişte eşini aldattığı için eşi onu boşar. Deli Enişte romanın sonuna doğru köşkünde kadın eğlenceleri düzenler.

Bu parçada adı geçen “Deli Enişte”nin tip veya karakter özelliği gösterip göstermediğini aşağıda boş bırakılan yere açıklayarak yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki zaman ve mekânın özelliklerini belirler.

144. Bu köşkün uzaktan göze çarpan hususiyeti, o zamanlar ancak İstanbul'un iç semtlerinde rast gelinen bazı tekkeler gibi bir nevi dinî mana sezdiren yemyeşil rengiydi. Bahçe duvarındaki demir parmaklıklı kapı gıcırdayarak açılırken öyle gönülden geliyormuş gibi duygulu bir ses çıkarırdı ki bununla bize güya: "Safa geldiniz!" dediğini işitirdik. Bu bakımsız bahçenin ortasındaki havuzda kuvvetli musluğu hâlâ mükemmel işleyen, eskiden kalma bir fiskiye, eğer açık bırakırsanız yükselen ve dökülen suların neşesini yayar ve bizim o zamanki tasasız ruhlarımıza serperdi. Bu fiskiyenin sularını yıllarca neşeden çağıldar gibi duymuştum. Ancak sonraları bunlar bana nafile bir bekleyişin yorgunluklarıyla bezgin ve yaşlanmış kızlar gibi için için bir şeyler beklemekten üzgün gelmişti.

Her evin, hele o kadar hususiyetleri olan büyük eski zaman evlerinin birer tabiat ve hüviyetleri vardır. Yaşanan günlerle geceler içinde çocukla evin arasında büyük bir mahremiyet doğar ve çocuk, içinde yaşadığı evi kendisine süt veren canlı bir mahlûk gibi sevmesini, onun gönlünü açarak içindeki musikileri duymasını iyi bilir.

Bu parçada kullanılan mekânın işlevini aşağıda boş bırakılan yere yazınız?

145. Bir paşanın oğlu olan Ahmet Celâl, I. Dünya Savaşı'nda sağ kolunu kaybeder; bu nedenle henüz otuz beşine girmeden bütün yaşam sevincinin tükendiğini hisseder. Savaşın bitiminde İstanbul'un düşman işgaline uğramasından sonra emir eri Mehmet Ali'nin davetine uyarak onun Orta Anadolu'da Porsuk Çayı kıyısındaki köyüne yerleşir.

Buraya, bir akşamüstü, alacakaranlıkta geldikti. Mehmet Ali arabanın içinden kolunu dışarıya uzatıp:

— Aha bizim köy...

diye bağırdığı vakit, bir süre, boş yere etrafı araştırdım, hiçbir şey görmedim. Neden sonra, Mehmet Ali'nin işaret ettiği tarafta bir karaltı seçer gibi olmuştum. Tek bir ışık yoktu. Yalnız uzaktan uzağa köpekler havlıyordu. Bu sesler, ıssız Anadolu ovalarının ortasında, tek yaşantı belirtisidir. Biraz daha sonra saman ve tezek kokuları duyacaktım. İşte, duymağa başlamıştım.

(...)

Mehmet Ali, beni buraya getirdiğine şimdiden pişman mı? Acaba evde anasıyla kardeşleri onun bir konukla geldiğini haber alır almaz kendisine çıkıştılar mı? Eşyamin arkasından acayip bir sıkılganlıkla yürüyorum. Ayaklarım kâh bir çukura giriyor, kâh bir taşla çarpıyor. Kâh karpuz kavun kabuklarını andıran birtakım zıypak şeyler üzerinde kayıyor. Ve köy, bataklıkta bir uyuz manda gibi kokuyor.

Mehmet Ali:

— Gir beyim...

diye seslendiği vakit, nihayet ameliyat masasının başına getirilen bir hasta gibi teslimiyetle eğildim, bir delikten içeriye girdim. Tabanı kaba bir hasırla örtülü bir oda; kenarda bir ihtiyar kadın, elinde bir fenerle duruyor. Mehmet Ali:

— Beyim, hele şuraya bir otur, dedi ve bana, odanın, köşesinde bir şilte gösterdi.

(...)

Gene gözlerini yüzüme dikip durdu. Fenerin yerden vuran aydınlığı, ona acayip bir şekil veriyor.

Bostan korkuluklarının en biçimsizine benziyor. Onu yerinden kımıldatmak için devam ediyorum:

— Haydi bakalım, bana yardım et. Şu eşyaları açalım.

Mehmet Ali'nin bana verilen odasında yerleşmem epeyce uzun sürdü. Bu, ovaya bakan iki küçük pencere, kavak ağaçlarıyla tutturulmuş tavanından kuru otlar sarkan, tabanı toprak bir hücredir.

Bu parçada kullanılan zaman ve mekânın özelliklerini belirleyiniz.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde anlatıcı ve bakış açısının işlevini belirler.

- 146.** Ve Doktor, Taşhan'ın önünden geçerken, düşünüyordu ki, bugün, Ankara denen bu ölü şehire ayrı hattâ destanî bir hava veren binlerce insanın, politikacısı dahil, askeri dahil, ne idiği ve ne istedikleri bilinmeyenleri dahil, kaç tanesi İstanbullu Hoca'nın Küçük Ağa olmak için göze aldığı tehlikeleri, feragati ve didişmeyi göze almıştı veya alabilirdi?

Hâlbuki bu maceranın çok daha güzel, gönül bağlayıcı bir yönü daha vardı. Küçük Ağa hayatı çapındaki bu karardan hiçbir şey beklemiyordu, bekleyemezdi. O erdiği hidayetin, vardığı inancın, yarattığı yeni bir imanın peşine düşmüş, en asil mânasıyla, gönüllü bir er kişiydi.

Bu parçadaki anlatıcı ve bakış açısının işlevini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

- 147.** Atın geçeceği sokağa bir göz attı. Laflaşan köylüleri gördü. Tam sırasıydı. Oğluna seslendi. Birlikte Doru'yu ahırdan çıkardılar. Kısrak pırıl pırıldı, tertemizdi. Bir hafta önceki otluk altına yıkılmış at değildi. Güç, iyisinden yüreğine yerleşmişti. Boynu dik, bacakları gergindi. At, acele ediyor, kesik kesik kişniyordu. Sokağa çıkınca Hıdır Emmi yuları dibinden tuttu.

Metinde anlatıcının yönlendirme yapıp yapmadığını, olayları yorumlayıp yorumlamadığını, yazarın düşünce veya kişiliğiyle örtüşen bir yansıtıcı olup olmadığını değerlendiriniz.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.

- 148.** Babasını hatırladı. Trene yolcu ederken “Aman oğlum,” demişti, “Yüzümü kara çıkarma. Babayın oğlu olduğunu göster şu millete, ille de mıhtara. Benim oğlumsan sırtın yere gelmez. He ya İstanbul gurbeti çetin, İstanbullunun cinden de beter olduğunu söylerdi emmim ya, boş ver. Var git, sağlıcakla, eyi kötü bir işin başına geç, bize mektup sal. Ondan sonrasına karışma. Ben hepsinin yuvasını yaparım!

Bu parçada başvurulan anlatım tekniğini ve anlatım biçimini boş bırakılan yere işlevleriyle yazınız.

İşlevi

Anlatım Biçimi:

Anlatım Tekniği:

- 149.** “Küçük Ağa başını kaldırdı ve soran gözlerle baktı. Doktor çevik bir davranışla ayağa kalkmıştı. Gidecekti artık. Onun hâlâ soran gözlerine dost gözlerle bakarak:

-Çünkü, dedi. Küçük Ağa'nın siz oluşu... yani... nasıl söylemeli?.. Anlıyor musunuz veya anlatabiliyor muyum bilmem... Sizin gibi genç, güçlü, kuvvetli... ve bilhassa bilgili, akıllı biri oluşu... Kısacası işte siz oluşunuz benim için hususî bir kıymet ve ehemmiyet taşıyor.”

Bu parçada başvurulan anlatım tekniğini ve işlevini aşağıda boş bırakılan yere yazınız. Bu parçadan bu tekniğe örnek olacak kısmın altını çiziniz.

Anlatım tekniği:

İşlevi:

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin üslup özelliklerini belirler.

150. Fakat Çakırsaraylı'da bu değişmenin tesiri çok daha başka oldu. Çakırsaraylı ona hayran olmuştu âdeta:

“Sen arslan gibi delikanlıymışsın be Hocam!” dedi.

Sonra da ilâve etti:

“Emme sana Hoca demeyelim gayri Hoca Efendi. Kusura kalmazsın değ mi? Sana Ağa deriz. Bana da ağa derler. Karışmasın diye sana gel Küçük Ağa deyelim. O da neden, bak sana deyeyim: Bi Küçük Ağa vardı.

Zile'de. Ordu durdurur bir yiğitti. Ben yanında eğlendim bir, bir buçuk yıl. Hani sana da pek benzerdi. Olursa oncalayın olur yakışıklılık. Küçük Ağa deyelim bundan dolayı sana da. Oldu mu? İnşallah Recep'le benim dilim sürçmez de sana Hoca Efendi deyivermeyiz ikide bir.”

Recep'i çağırıldı. Kararı ona da anlattı, beraber geldikleri adamlara da sıkı sıkı tembih ettiler... Öğleye doğru çete de, köy de Küçük Ağa'yı görüp tanımişti. Aralarında “Kırkbirbuçuk kere maşallah,” diyenler çoktu.

Bu metinde yazara özgü dil ve anlatım özelliklerini bulunuz. Yazarın döneme uygun kullandığı kelimeleri aşağıya yazınız.

151. Muhsine Hanım ilk bozayı içip ikincisinin, leblebisiyle beraber çiçekliğin önüne konulmasını söyledikten sonra başladı:

(...)

Taze dul kaldım. İsteyenler çok oldu. Ama kocadan canım yandı. Şimdiki kocam Hacı'yı buluncaya kadar neler çektim, neler! (...) Bir zaman daha orada burada süründükten sonra benim küçüklüğümü tanıyan ana dostu bir Ayşe Hanım vardı. Geldi, beni buldu. Yüzümü gözümü okşayıp öperek dedi ki:

“Kızım senin bu yaşta böyle kimsesizliğine, yoksulluğuna yüreğim parçalanıyor. Sana uygun bir yer buldum, gider misin?”

“Temiz, namuslu bir yer olduktan sonra niçin gitmeyeyim anacığım?”

“A... namuslarına yerden göğe kadar kefilim. Aylık da gayet boldur. Görülecek iş de yok, ama...”

“Eeey, aması ne oluyor?”

“Sana verecek bazı öğütlerim var. Bunlardan bir harf dışarıya çıkmayacaksın...”

“Eğer istediğim gibi bir kapıysa vereceğin öğütlerden dışarıya çıkmam, inan.”

Bu metni yazarın kullandığı cümle yapıları, deyimler ve kelime kadrosu bakımından değerlendiriniz. Düşüncelerinizi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik öğeleri belirler.

152. Bir ağaçlığın kıyısında atının üstünde ufku gözleyen Kutluk Şad dörtnala iki atlının geldiğini görünce toprağa dikmiş olduğu gönderini kavradı. Bu gönderin tepesinde altından bir kurt başı vardı. Göndere takılı al bayrağın üzerinde yarım aya benzeyen bir yay resmi bulunuyordu. İki atlı, Kutluk Şad'ın yanına gelince atlarından indiler. Yere diz vurarak onu selâmladılar. Şad söze başladı:

— Tonyukuk! Boyla Bağa Tarkan! Kurt başlı sancağı artık kaldırıyoruz.

Tonyukuk'u, Çin duvarının dışında beklemiş olan Boyla Bağa Tarkan cevap verdi:

— Yıllarca bugünü bekledik.

Tonyukuk ilave etti:

— Kurt başlı sancağı kaldırmak için en elverişli çağdayız. Çünkü Çin'in ruhu yıpranmıştır.

(...)

Bu metinde geçen Türk milletinin mitolojik değerleri olan ifadeleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

153. Buraya, bir akşamüstü, alacakaranlıkta geldikti. Mehmet Ali arabanın içinden kolunu dışarıya uzatıp:

— Aha bizim köy...

diye bağırdığı vakit, bir süre, boş yere etrafı araştırdım, hiçbir şey görmedim. Neden sonra, Mehmet Ali'nin işaret ettiği tarafta bir karaltı seçer gibi olmuştum. Tek bir ışık yoktu. Yalnız uzaktan uzağa köpekler havlıyordu. Bu sesler, ıssız Anadolu ovalarının ortasında, tek yaşantı belirtisidir. Biraz daha sonra saman ve tezek kokuları duyacaktım. İşte, duymağa başlamıştım.

Köylülük hayatımın bir türlü katlanamadığım ve hâlâ halledemediğim en zor tarafı temizlik sorunudur... Burada suyu bulmak için her gün ta çaya kadar gitmek gerekiyor. Çayın suyu ise bir akar balçıktır.

Gerçi köyün içinde su yok değildir. Fakat, gerek kuyunun, gerek çeşmenin başı, her gün sabahtan akşama kadar doludur. Abdest alan ihtiyarlar, evlerine su taşıyan kadınlar, kızlar ve akla sığmayacak derecede pis oyunlarla oynayan çocuklar hep oradadır. Bazı, çaya kadar gitmekten üşenen kadınların da çamaşırlarını çeşmenin yalağında yıkadıkları olur.

Bu parçadaki sosyal öğeleri belirleyiniz. Belirlediğiniz öğeleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.

- 154.** Tayyare yüzbaşı Murad'ın, gizli bir görevi başarabilmesi için, şehit olduğu haberi gelmiştir. Nişanlısı Yıldız, aklı dengesini kaybeder ve Murad'ı babası Kâmil Bey'in öldürttüğü saplantısına kapılır. Ona göre, babası yalnız Murad'ı değil, işi bir namus ve şeref meselesi yaparak, kızının Murad'dan gayrimeşru doğurduğu ikizlerden birini de boğdurmıştır; şimdi onu akrabalarından biriyle evlendirmek için, ikinci ikizi de yok etmek peşindedir. Yıldız, bir sabah evden kaçıp geldiği Ankara savcılığında anlatır bu cinayetleri. O sırada, Ankara'nın saygın kişilerinden biri olan Kâmil Bey'le, aile doktorunun ve polis müdürünün gelmeleri, durumu aydınlatır: Yıldız'ın kucağındaki kundakta o ikizlerin hayatta kalanı değil, bir taş bebek vardır çünkü. Yıldız'a hava değişimi ve özenli bir bakım gereklidir. Murad'ın babası, Yıldız'ı Ecevit ve İnebolu dolaylarına götürür; çileli Anadolu kadınlarının şikâyetsiz, sabırlı hayatlarını göre göre, bir yıl dolmadan iyileşir Yıldız. Şimdi, Murad'ın öldürülmeyip şehit edildiğini, bunun da katlanılması gerekli, şeref duyulacak bir durum olduğunu benimsemiştir. Büyük Taarruz sırasında Ankara'ya dönerler. Zafer'den sonra da İzmir'e gider ve Başkumandan tarafından kabul edilirler. Mustafa Kemal Paşa onlara bir sürpriz hazırlamıştır. Yıldız, şehit olduğunu sandığı nişanlısı Binbaşı Murat'la karşılaşılır. Masa üzerinde de, davet eden yerinde Mustafa Kemal'in adı yazılı, düğün davetiyeleri vardır.

Bu metnin yansıttığı roman anlayışını tespit edip yansımalarından üç tanesini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

- 155.** Bir insan -özellikle benim gibi bir insan- ne zaman yazmaya başlar? Daha doğrusu, ne zaman onun için yaşadıkları, hissettikleri, düşündükleri artık ifade etmekten kaçamayacağı bir yoğunluğa ulaşır? Bilmiyorum, insan kendisi için böyle bir durumda olduğunu söyleyebilir mi? Bilmiyorum. Büyük bir acı, belki bir aşk, belki de çok başka bir sarsıntı sonucu insan kendini önemli bir kararın öncesinde; belirsiz de olsa yaklaşan bir değişimin huzursuzluğu içinde bulabilir. Korkulu bir bekleyiştir bu: İnsan bu bilinmeyen sarsıntının yaklaştığını hissedince bir süre ne yapacağını bilemez. Sonra bütün gücüyle, belki de daha önce hiç hayalinden geçirmedeği girişimlere atılır, daha doğrusu kendini daha önce düşünmeye bile cesaret edemeyeceği bir eylemin içinde bulur. Bir eylemin içinde bulur... Daha önce düşünmeye bile cesaret edemeyeceği bir eylem... Bir eylemin içinde nasıl bulur insan kendini? Hayalinden bile geçirmedeği bir eylemin içinde bulur mu kendini insan? Hayır, böyle bir şey olamaz. Hiç olmazsa daha önce tasarladığı ya da hayal gücünü aşmayan bir durumda insan akıl ve ruh gücünü koruyabilir. İnsan... insan... Kim bu insan?

Bu metin hangi sanat anlayışıyla yazılmış bir eserden alınmıştır? Gereçekleriyle aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metni yorumlar.

156. Bu sofa dört köşedir: Ortada sokak kapısı, iki yanında birer pencere. Pencerenin yanında bir ot minderi. Minderin yanında yemek masası. Masanın yanında iki sandalye. Bu sofada oturulur, yemek yenir, misafir kabul edilir.

Benim her girişimde, orada, hareketsiz duruşum, beni bana gösteren bu çehreye bakmak içindir.

Ve baktım: Minderde üst üste konmuş iki yastık. (Demek annem biraz rahatsızlanmış ve buraya uzanmış.) Masanın yanında rafın önüne çekilmiş bir sandalye. (Demek annem en üst raftan bir ilâç şişesi almış.) Ha... İşte masanın üstünde bir şişe: Kordiyal. (Demek annem bir fenalık geçirmiş.) Minderin üstünde ıslak, buruşuk bir mendil. (Demek annem ağlamış.) Benim de bu şişeye, iki yastığa ve bir mendile ihtiyacım var, ben de Kordiyal alacağım, uzanacağım ve ağlayacağım.

Bu metin ile ilgili beğenilerinizi üç madde olarak aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

157. Murtaza, Yunanistan'dan mübadeleyle Çukurova'ya gelmiş bir muhacirdir. Kolağası Hasan dayısı gibi asker olup savaşarak şehit olmak en büyük isteğidir. Çok istemesine rağmen askerlikle ilgili bir meslek bulamaz. Farklı işlerde çalıştıktan sonra üniforma giyebilmek için mahalle bekçisi olur ve işini titizlikle yapar. Hırsızlara, haksız kazanç sağlayanlara, mahalleyi rahatsız edenlere göz açtırmaz. Mahalleli de Murtaza'nın titizliğinden, her şeylerine karışmasından rahatsız olur. Onu karakola şikayet ederler. Aşağıda karakoldaki konuşmalar verilmiştir:

"Evet Murtaza Efendi. Ne dersin mahallelinin şikâyetlerine?"

Murtaza esas duruşunu bozmamakla birlikte yerinde, daha doğrusu kırk beş numara postallarının üzerinde sağa sola sallandı, sonra çakı gibi toparlanarak, "Yok bir diyeceğim," dedi. "Söylerler doğru!"

Emniyet Müdürü ise Murtaza'nın yaygarayı basacağını, hiç olmazsa mahallesinin zenginlerini lehinde tanık göstereceğini sanıyordu.

"Yaa... demek doğru söylüyorlar?"

"Doğru amirim."

"Peki ne karışıyorsun mesela istedikleri saatte yatıp kalkmalarına?" Murtaza sertçe, "Yaparım vazifemi." dedi.

"İyi ama, herkesin şu ya da bu saatte yatıp kalkması senin vazifen değil ki. Senin vazifen, sana verilmiş bölge dahilinde geceleri dolaşmak, mahalleye göz kulak olmak. Sense..."

Murtaza hindi gibi kabardı:

"Ben gördüm kurs, aldım çok sıkı terbiye, hem de disiplin amirlerimden."

"Amirlerin sana kursta, vatandaşı kendinden şikâyet ettirecek kadar rahatsız et mi dediler?"

Murtaza yutkundu. Tanıklara gözücuyla, ama nefretle baktı. Sonra Emniyet Müdürü'ne döndü:

"Bu vatandaşlar amirim, bilmezler öz çıkarlarını."

"Allah Allaaah..."

"Evet. Erken yatmayan bir vatandaş, kalkamaz erken. Kalkar ise alamamış olur uykusunu! Ne zaman bir vatandaş alamaz uykusunu tam, zayıflar gözleri."

Bu metin ile ilgili olumlu ve olumsuz eleştirilerinizi aşağıda boş bırakılan yere üç madde olarak yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Yazar ile metin arasındaki ilişkiyi değerlendirir.

158. Ahmet Hamdi Tanpınar; hikâye ve romanlarında bireyin iç dünyasını, onun yaşadığı toplum ve hayattan soyutlamadan ele alır. Doğu-Batı çatışması ekseninde Batılılaşma sorunu, rüya ve zaman; hikâye ve romanlarında ele aldığı başlıca temalardandır. Romanları ile tanınır. Bunlar: ----, ----, ----.

Bu parçada boş bırakılan yerlere getirilmesi gereken eserleri aşağıya yazınız.

159. Daha çok, toplumcu gerçekçiliğin hâkim olduğu bir dönemde bu çizginin dışına çıkarak modernist çizgide farklı biçim, teknik ve içerikte eserler yazdı. Kendisi de akademisyen bir aydın olan yazar, eserlerinde yaşadığı toplumun ve düzenin yerleşik kurallarına uyum sağlayamayan, bunlarla çelişen ve sonuçta tutunamayıp yenilen aydın kişileri konu edindi. Sanatçı; bu kişilerin iç dünyalarını, iç çatışmalarını derinlemesine yansıttığı eserlerinde ironiyi güçlü bir eleştiri aracı olarak kullandı. "Tutunamayanlar, Bir Bilim Adamının Romanı, Tehlikeli Oyunlar" adlı romanlarını kaleme almıştır.

Bu parçada sözü edilen kişi kimdir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

160. Millî-dinî duyarlılığı yansıtan roman yazarlarına üç örnek veriniz.

161. Aşağıda verilen eserlerin karşılıklarına sanatçıları yazınız.

- Azap Toprakları: ----
- Sokakta: ----
- Baba Evi: ----
- Bizim Köy: ----
- Sözde Kızlar: ----
- Osmancık: ----
- Gece: ----
- Tutunamayanlar: ----

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar. Anlatım bozukluklarıyla ilgili çalışmalar yapılır.

162. Aşağıda verilen cümlelerdeki anlatım bozukluklarını tespit ediniz, nedenlerini belirtiniz.

- Bu dergiler hangi yayımevi tarafından basılacaktı?
- Doğru dürüst insan anlatır dün yaşadığınız olayları.
- Otobüslerin durak yerlerinin değiştirilmesi gündeme alınmıştır.
- Arkadaşım Göktürk çok zor durumda ama çaresiz değildi.
- Kitaplar yağmurdan ıslanmışlardı.

163. Aşağıdaki cümleleri dil ve anlatım yönünden inceleyiniz. Anlatım bozukluğu olan cümleleri tespit edip cümleleri düzeltiniz.

“Senden kuşku ettiğim için üzgünüm. Fakat yaşanan olaylar seni gösteriyordu. O dergiye zarar vermen beni üzecekti.” dediğim anda bir gürültü koptu. Sonra herkes dışarı çıksın, burada kalmasın diye bir ses duyduk. Alelacele kendimizi dışarı attık. Dışarıda binlerce kişi vardı. Halbuki içeri girdiğimizde kimsecikler yoktu. Yaklaşık olarak iki yıldır burada yaşıyorduk. Bugüne kadar böyle bir olay yaşamamıştık.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.

164. Bu sofa dört köşedir: Ortada sokak kapısı, iki yanında birer pencere. Pencerenin yanında bir ot minderi. Minderin yanında yemek masası. Masanın yanında iki sandalye. Bu sofada oturulur, yemek yenir, misafir kabul edilir.

“Dokuzuncu Hariciye Koğuşu” adlı romandan alınan bu parçada iki nokta ve virgüllerin görevlerini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

165. Recep ile beş adamı Hoca Efendi'yi yatsıdan iki saat sonra Müezzin'in evinden aldılar. Küçük kabile şafaktan önce Yakasaray köyünün üstündeki konakta idi. Recep onlardan beş dakika kadar önce Çakırsaraylı'nın yanına varmış ve olup bitenleri anlatmıştı. Çakırsaraylı, Hoca'ya büyük bir itibar gösterdi. “Her şeyde emir senin, ağa sensin.” dedi. “Küçük Ağa” adlı romandan alınan bu parçada altı çizili ifadelerin yazımı hakkında tespitlerinizi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

166. BİNBAŞI NURİ BEY: Ne ekmek ne su! Bütün gemi aç, susuz çalışıyordu.

SÜVARİ: Oşima Feneri'ni dönebilseydik Kobe Limanı'na girebilir, şiddetli fırtınayı atlatabilirdik.

BİNBAŞI NURİ BEY: Fakat dalgalar ve rüzgâr, bizi o deniz ejderi Funakora kayalıklarına sürüklüyordu.

SÜVARİ MUAVİNİ: Ümidimizi kestik. Subaylar, erler bitkindiler.

BİNBAŞI NURİ BEY: O esnada, ilerde, sancak baş omuzluğu ufkunun karanlıklarında Oşima Burnu'nu seçmeye başlamıştık.

OSMAN PAŞA: Avını bekleyen azgın bir ejder gibi uzayıp kıvrılıyordu.

Bu parçada altı çizili sözlerin cümleye kattı anlam nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

167. FUAT — Aç adamın mutlaka kendisini satması mı icab eder? Paranın tadını alan toklar daha çok satılık oluyorlar. Evet, üstleri başları ve buradaki vaziyetleri çok mütevazı. Fakat Ankara'nın içinde bulunduğu vaziyeti unutmayalım. Bu kadar mahrumiyet ve müşkülât içinde cengeden bir hükümet adamlarını debdebe ve tantana içinde gezdirip yaşatamaz ya!

SEYFEDDİN — Oğlum, bunlar bizim düşüneneğimiz bir mesele değil. Biz bu işte kendi menfaatimizi düşünüp müdafaa etmeliyiz. Bu iş istediğimiz şekilde olursa ekalli altmış bin lira komisyon var!

NERİMAN — Beyefendiye bugünlerde bir vatanperverlik arız oldu. Nihayet ben de vatanıma düşman değilim. Fakat iş iştir. Baba, başka bir grupla anlaşıklarına ihtimal veriyorsun. Şu hâlde onları bırakıp bizimle anlaşmaları da pekâlâ kabildir.

Bu metindeki bazı sözcükler ve anlamları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bu sözcükleri ve anlamlarını metinden bularak karşılıklarına yazınız.

Sözcük	Anlamı
	Görkem
Ekalli	
	Sonradan ortaya çıkmak
Kabil	

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin türünün ortaya çıkışını ve tarihsel dönemle ilişkisini belirler.

168. Tiyatro türünün Türk edebiyatında ortaya çıkışı hakkında 3 maddelik bilgi yazınız.

169. Bayram — (Suratı bir bezle bağlanmış, feryat ederek gelir).

Musa — Ne bağıırıp çağırıyor sun be adam?

Bayram — (Homurdanarak) dişim, aman dişim.

Musa — (Kalkar, muayene eder) hangisi?

Bayram — (Eliyle göstererek) hah işte şu.

Musa — Şatır... oturt.. kapıları kapa.

Şatır — (Ortaya bir kütük kor, kapıları kapar).

Bayram — (Oturur).

Musa — (Şatır'a) tambura telini ver.

Şatır — (Duvarda asılı bağılı olan tambura telinin bir ucunu verir).

Musa — (Teli alır) aç ağzını.

Bayram — (Ağızını açar).

Musa — (Teli Bayram'ın dişine bağlamaya başlar) destur demeden tükürürsen işte böyle olur.

Bayram — Aman, aman...

Musa — Cinler dişinin sinirine musallat olmuş.

Bayram — Aman... aman... (Tambura teli dişinde bağılı ağzı açık oturur, inler).

Musa — Şatır... Şatır.. alazla..

Şatır — (Yandaki kapıdan girer, elinde yanmış alevli odun ile çıkar, alevi Bayram'ın suratına tutar).

Bayram — (Suratına yaklaşan alevden dehşetle kaçınır).

Musa — (Haykırır) Uhruç, uhruç ya mel'un.

Bu parçada sözü edilen eser türünün ortaya çıkışı ile dönemin toplumsal değişimlerin ve etkileşimlerin etkisini değerlendiriniz.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin tema ve konusunu belirler.

170. ANLATAN: Ertuğrul, Temmuz 1889 başlarında İstanbul'dan hareket etti. Kumandan Amiral Osman Paşa, Padişah'ın yolladığı nişan ve hediyeleri, Tokyo'ya giderek Japon imparatoruna takdim etti. Nihayet 14 Eylül 1890 günü yurda dönmek üzere Yokohama Limanı'ndan ayrıldı. (Gemilerin uğurlama düdükları)

OSMAN PAŞA: Grandi direği, ıskaçasından çöktü, bütün çarmıhları boşandı. Çarmıhları birbirine bağlayarak tehlikeyi önlemeye çalıştık.

SÜVARİ: Kemerelerden birkaçı kırıldı. Baş omuzluk çapa tahtalarının başları suğrularından fırladı, koptu.

(...)

OSMAN PAŞA: Tehlikenin en büyüğü gemideydi. Tekne dayanıksızdı, makine dairesini sular basmıştı.

SÜVARİ: Yükselen sulardan ocaklar sönmeye başlamıştı. Kazanda kalan birazcık buhar, makineyi işletemez hâle gelmişti.

İMAM: Ben geminin imamı Hâfız Ali! Gece bastırılmıştı. Gemi "Fayrap! Fayrap!" diye inliyordu sanki. Gemi gacırdıyor, seyyar bir tabut gibi, sallana sarsıla yürümeye çalışıyordu. Amiral Osman Paşa, süvari beyler, geminin ileri gelen subayları, kaptan köprüsünde toplanmış; acıklı, heybetli bir sessizlik içinde, vazifelerini sürdürüyorlardı. Her dakika haberciler geliyor ama hiç biri bir ümit getirmiyordu.

OSMAN PAŞA: Su yükseliyor. Subaylardan, güverte kısmı tulumbalarla... Makine kısmı yarı bellerine kadar su içinde çabılıyor, istim kaldırmaya uğraşıyorlar.

SÜVARİ: Fakat gemi yalnız fırtınaya, dalgalara boyun eğiyor; fen ve sanata isyan ederek yalpalıyor, sendeliyordu. Bir bordası üzerine, hemen alabora olacak gibi devrildiği zaman... Ah, anlatamayacağım!

SÜVARİ MUAVİNİ: Sanki bitkin ölü, son bir gayretle titreye titreye, gacırtılar içinde doğrulmaya çalışıyor fakat yediği ikinci bir korkunç darbe yüzünden, öte tarafına yıkılıyordu.

OSMAN PAŞA: Karanlık, çok karanlık. 21 suları.. (Korkunç bir gümbürtü. Feryatlar. "Eşhedü En Lâ İlâhe İllâllah" sesleri. Sessizlik.)

Ertuğrul Faciası adlı oyundan alınan bu parçanın konusunu aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

171. Musa — Benim ne huddamdan, ne havastan, ne cinden, ne periden, ne efsundan, ne sihirден, hiç.. hiçbir şeyden haberim yok. Biraz okur ve yazarım, işte bu kadar.
- Bayram — (Gülerek) İstanbul içinde öyle şöhret bulmuşsun ki her derde dermansın diyorlar. İşte ben de bilmiyerek sana geldim.
- Musa — Ben tımarhanede iken delilerle eğlenmek için yalandan muskalar yazar, okur, üfler, vakit geçirirdim. Tesadüf birkaç deli akıllandı. Artık herkesin ne derdi olsa bana gelmiye başladı. Şöhretim arttıkça arttı.
- Bayram — Ne âlâ...
- Musa — İstanbul'a geldim. Zengini, fukarası sabahtan akşama kadar dolar dolar boşalır, mangır su gibi...
- Bayram — Çok âlâ, lâkin yoldaş çektiğin dişin acısını ölünceye kadar unutamiyacağım.
- Musa — Ne bileyim yüzün, gözün sarılıydı. Tanıyaydım seni dişçiye gönderirdim.
- Bayram — O ne dehşetli diş çıkarmak ?..
- Musa — Ne yaparsın.. âlem böyle acayip şeylere rağbet ediyor. Kolu kırılır, çıkıkçıya gitmez bana gelir. Midesi ağırır, hekime gitmez, muska almak için bana gelir. (Gülerek) dişi ağırır bana gelir.
- Bayram — Ne bileyim, bir efsun ile elini sürmeden diş çıkarıyor, dediler.
- Musa — Ben de öyle yaptım ya elimi sürmedim.
- Bayram — Aman... aman... diyorum ya.. ölünceye kadar unutmiyacağım. Ne bileyim beni kandırdılar. İstanbul'da Fermanlı Deli Hazretleri diye bir anılıyorsun.
- Musa — (Gülerek) benim için daha ne efsaneler var. Gûya ben asıldıktan sonra periler beni alıp kaçırmışlar. Peri padişahının sarayına götürmüşlermiş. Benim evime her gece peri padişahı misafir gelirmiş, miş, miş. Bir alay eracifi eblehane.
- Fermanlı Deli Hazretleri* adlı oyundan alınan bu parçanın temasını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki çatışmaları belirler.

172. Anadolu'da çıkan karışıklığı fırsat bilen Hürrem; uzun bir aradan sonra Kanunî'ye Mustafa'yla ilgili birtakım söylentiler olduğunu, ona ihanet ettiğini, tahtında gözü olduğunu ifade eder. Kanunî duyduklarından, Mustafa ise babasına kendini anlatamamaktan dolayı üzgündür. Kanunî için aslını öğrenmesi için Rüstem'i Mustafa'nın yanına, Amasya'ya gönderir. O da Hürrem Sultan'la anlaştığı gibi Mustafa'yı suçlu duruma düşürür ve Mustafa, Kanunî'nin emriyle öldürülür. Mustafa'nın ölüm haberini alan halk yıkılır. Bayezit, Mustafa'nın ölüm haberini alınca çok üzülür ve hemen Bursa'dan saraya döner. Bayezit ve Cihangir, Mustafa'ya yürekten bağlıdır ve onun masum olduğuna inanırlar.

BAYEZİT, (Bir fırtına gibi girer, kılıcından hâlâ kan damlamaktadır. Gözleri yuvalarından fırlamıştır.) — Hani nerede? Hünkâr babamız nerede? Karındaşımız Mustafa nerede? Size sorarım. Nerede? (Hürrem'le Rüstem'in önünde durur) İşittik Mustafa katledilmiş. Doğru mu?

HÜRREM, (Telâşlı). — Yaralısınız oğlum, yaralısınız aslanım.

BAYEZİT, — Hayır, bunlar benim kanım değil, benim kanım içime akar. Bunlar bana engel olmak isteyen köpeklerin kanı.

HÜRREM, — Ne?.. Buna cesaret ettiler ha? Aslanıma saldırmaya cesaret ettiler ha?

BAYEZİT, — Ne onların gözü beni görürdü o telâşede, ne de benim gözüm onları... Doğru Bursa'dan gelirim valide. Geceli gündüzlü at süreriz, Her şey bitmiş olmasa bari.

HÜRREM, — Hünkâr dönüşünüze çok sevinecek.

BAYEZİT, (Parlıyarak). — Bana Mustafa'mdan, Mustafa'mdan haber verin işittiklerimin yalan olduğunu söyleyin. (Yalvarır gibi) Yalan değil mi valide? Yalan. Mustafa gibi bir evlât katledilir mi? Mustafa gibi bir yiğide kıyılır mı? (Hürremle Rüstem başlarını eğer ve susarlar) (Bayezit dehşetle) Demek gerçek? (Âdeta çarpılmış gibidir) Bir ümide doğru koştuğumuzu zannederdik. Yolumuzun sonunda Mustafa'yı bulacağımızı zannederdik, önce şu çılgınlar sürüsüne çarptık başımızı... Sonra da sizin su gibi sükûtuza demek gerçek ha? Gerçek.

(Pencerenin önüne gelir dışarıya bakar.) Şimdi anlıyorum bu adamları.(Bir tiksinti ifadesiyle.) Ya ben ne yaptım? Atımı sürdüm üstlerine, kılıcımı onların Mustafa için çarpan kalplerinin kanıyla kirlettim. Lânet olsun. (Kılıcını kırıp atar.)

HÜRREM, — Öyle söyleme yavrum, öyle söyleme arslanım. Bu sözlerle validenin kalbini kırarsın.

BAYEZİT, (Döner, onun yeni yeni farkına varıyormuş gibi). — Ya nasıl söylememi isterdiniz valide? İyi ettiniz mi diyecektim? Eliniz varolsun mu diyecektim? (Teessürünün en üst hududunda) Ah bilmeliydim, bilmeliydim...(Kafasını yumruklar.) O gün o gün anlamalıydım bunu, o zaman anlamalıydım.

HÜRREM, (Onu teskine çalışır gibi). — Bayezit'im, oğlum.

BAYEZİT, (Taşkın). — Bunu sen yaptın. (İkisine birden) Bunu siz yaptınız, siz ikiniz. Niçin yaptınız ha?

Nasıl yaptınız? Sen valide, sen böyle bir evlât doğurabilir miydin ki?

HÜRREM, (Endişeli). — Sus oğlum, duyanlar gerçek sanır sonra.

BAYEZİT, (Bağırarak). Yalan mı ya? Sandınız ki onun ölümüyle her şey düzelir, hepimiz biraz daha aydınlığa kavuşuruz. (Annesinin bileklerinden yakalayıp pencerenin önüne getirir.) Bak valide, şu inen akşamı görüyor musun? Şu karanlığı? Karanlığı bekliyen şu korkunç adamları? Âliosmanın kaderi böyle olmamalıydı, babamızın kaderi böyle olmamalıydı.

Bu metindeki temel çatışma nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

173. MEHMET BEY – Bir hünkâra da bu yaraşır.

II. MAHMUT – Bu gün iki defa yanılttı bizi. Eyüp Sultan'da aradı gözlerimiz kendilerini, bulamadı. Sonra o padişah ve millet hainlerinin peşine düşmüş olduğunu işittik. Fermanımızı, iznimizi istemeden. (Gülümser.)

Vefalı ve namuslu. Bir dağlı vakarı var, hoşumuza gider ama bir de anane var, teşrifat var. Bizi bile kınarlar günü gelince.

(Amber Ağa girer.)

AMBER AĞA – Alemdar Paşa ve yaranı!

II. MAHMUT – (Ayağa kalkar.) Kurtarıcımızı ayakta karşılamak dileriz.

(Sağdan Alemdar ve tarihte Rusçuk Ayanı adını almış olan Ramiz Efendi, Galip, Behiç, Tahsin, Küçük Refik, Zeki, İdris efendiler girerler.)

ALEMDAR – (Pek sade bir şekilde selamlar Hünkâr'ı, sonra Hünkâr'ın iznini beklemeden konuşur.) Ah efendim, biz ne niyetle çıkmıştık yola. Amcanız cennetmekân Selim Han'ı tahta çıkarmak isterdik. Kısmet sizinmiş, mübarek olsun.

II. MAHMUT— (Garip bir duygu içindedir, gözleri Alemdar'ın belindeki elmas kakmalı hançere takılmıştır.)

ALEMDAR – (Bu bakışın farkına varır.) Her ne kadar huzura silahsız varılırsa da Hünkâr'ım, amcanızın hediyesidir, eksik etmem üstümden. Bağışlayın.

(...)

ALEMDAR – Bu sarayda daha dün bir tacidar boğazlandı. Bir tek kusuru vardı; etrafındakilere güvenmek. Bir tek noksanı vardı: insana insan olduğu için değer vermek. Onun içindir ki kahredici yumruğunu tam zamanında kullanmadı.

II. MAHMUT – Doğru söylersin Paşa! Bir hükümdar nereye kadar sevip okşıyacağını, nereden öte vuracağını bilmeli.

ALEMDAR – Size inanıyoruz Hünkâr'ım, size güveniyoruz. Ama şu çatı altında her şeyin, herkesin bir yüzü karanlıkta.

II. MAHMUT – Anlıyorum. (Ayağa kalkar.) Sizin kendinizden başka, kendinizden özge kimseye güveniniz yoktur.

ALEMDAR – (Sadeliikle) Beli sultanım!

II. MAHMUT – Benimle bile olmadıkça hayatım üzerinde ve yaptıklarım üzerinde daima birtakım kaygılarınız olacak.

ALEMDAR – (Aynı sadeliikle) Beli sultanım!

II. MAHMUT – Hayatımı kurtardınız, bu hayattan emin olmak istersiniz. Bana bir taht verdiniz, bu tahttan emin olmak istersiniz.

ALEMDAR – Beli sultanım!

Bu parçada çatışma kimler arasında olmaktadır. Sebebi ile birlikte aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki çatışmaları belirler.

174. (Mehmet'in tek gözlü kulübesinin içi. Gün doğmaktadır. Bir ışık demeti süzülür, tepedeki cansız pencere deliğinden Mehmet'le anasının üstüne. Elvan kadın oğlunun üstüne kapanmış uyuyakalmıştır. Bir davar sürüsü geçer yakından böğürtüleri duyulur.)

MEHMET: (Açar gözlerini) Ana!..

ELVAN KADIN: (Sıçrayarak uyanır) Oğlum, Mehmet'im... Açtın ya gözlerini, Tanrı'ya çok şükür.

MEHMET: Hemen şimdi gideceksin, beyin kızını isteyeceksin bana, Tanrı'nın emriyle.

ELVAN KADIN: Deli olma benim keleş oğlum. Büyük kapıdan bize söz gelir ancak, kız değil.

MEHMET: Beyin kızını isterim ben ana...

ELVAN KADIN: Baygındın bir tanem. O Mahmut Ağa olacak canavarın dediklerini duymadın. Sen bu akılla gidecek olursan başına gelecekleri düşün.

MEHMET: Beyin kızını isterim ben.

ELVAN KADIN: Meydan dayağı çektireceklermiş sana...

MEHMET: Beyin kızını isterim.

ELVAN KADIN: Kemiklerini kıracaklarmış.

MEHMET: Beyin kızını...

ELVAN KADIN: Şu akar kokar damı bilem alacaklarmış elimizden.

MEHMET: Beyin kızı...

ELVAN KADIN: Kovacaklarmış bizi... Eğer ölmeyip de sağ kalırsan.

MEHMET: Beyin...

ELVAN KADIN: Rezil rüsva eyleyeceklermiş âleme...

MEHMET: Bey...

ELVAN KADIN: Vermezler benim şahin oğlum, beş kese altın verirler, kustuğun kanının hakkı... Doru kırsrağı verirler babayığitliğinin hakkı, lakin vermezler kızı sana.

Bu metnin olay örgüsünü yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

175. BİRİNCİ PERDE

DÖRDÜNCÜ MECLİS

(Evvelkiler, T. Kâtibi)

(Tahrirat Kâtibi üstü başı toz içinde, kucağı dosyalarla dolu olarak girer.)

TAHRİRAT KÂTİBİ

Emriniz mucibince bütün dolaplar devrildi. Dosyalar yerde... Bunlar da mahrem evrak... Kalemde artık hiçbir şey kalmadı.

KAYMAKAM

Onlar dursun şimdi. Dediklerimi dinle. Hani ölen bir hademe varmış ya...

TAHRİRAT KÂTİBİ

Evet efendim.

KAYMAKAM

Hah, işte, onun yerine bunu tâyin ettim.

TAHRİRAT KÂTİBİ

Ne diyorsunuz, Deli Çavuş'u mu?

KAYMAKAM

Hayır, Mehmet Çavuş'u... Ona bundan sonra Deli Çavuş diyenin ağzını yırtarım. Kendisine bir elbise uydur. Sonra berbere gönder, bir eyi traş etsin.

TAHRİRAT KÂTİBİ

Hay hay efendim. Fakat bunun için evvelâ bir dilekçe vermesi lâzım.

KAYMAKAM

Dilekçe mi? Yani dükkâncıya 10 kuruş verip bir tabaka kâğıt alacak, arzuhalciye 2,5 lira verip bunu yazdıracak, tütüncüye 16 kuruş verip bu yazılı kâğıdı devlet kapısından içeri sokmak için pul tedarik edecek... Memur eshabı mesalihten para aldığı zaman bu büyük bir suç sayılıyor da bir vatandaşın derdini dinlemek veya halletmek vazifesiyle kurulmuş hükûmetin aldığı 16 kuruş sanki rüşvet olmuyor mu? Hayır, bundan sonra dilekçe mülga...

TAHRİRAT KÂTİBİ

(Şaşkın) Nasıl efendim?

KAYMAKAM

Vatandaş artık dilekçe vermeyecek. Gelecek, meramını anlatacak. Alâkalı not alıp derdini giderecek.

TAHRİRAT KÂTİBİ

Nasıl olur efendim?

KAYMAKAM

Olduğu zaman nasıl olduğunu görürsün.

TAHRİRAT KÂTİBİ

Fakat efendim, kanunlar, nizamlar...

KAYMAKAM

Bu kanun ve nizamları kaldırıyorum.

TAHRİRAT KÂTİBİ

Nasıl kaldırırsınız efendim?

KAYMAKAM

Ne buyurdunuz?

DELİ ÇAVUŞ

Sus kâtip, sus artık... İleri gittin bre kardeş. Koskoca kaymakam bu, kanun, nizam dediğin nedir ki?

Bu parçadaki olay örgüsünün bir kısmı aşağıda verilmiştir. Metne göre aşağıda verilen olay örgüsünde boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz.

- Odadaki dolapların devrilmiş ve evrakların etrafa saçılmıştır.

- - - - -

- Kaymakam Deli Çavuş'un tıraş ettirilmesini istemiştir.

- - - - -

- - - - -

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.

176. Bayram — (Suratı bir bezle bağlanmış, feryat ederek gelir).

Musa — Ne bağırıp çağırıyorsun be adam?

Bayram — (Homurdanarak) dişim, aman dişim.

Musa — (Kalkar, muayene eder) hangisi?.

(...)

Bayram — Şimdi çıldırırım ay.. Edirne'de seni astılardı yahu...

Musa — Evet beni darağacına astılardı.

(...)

Bayram — İpi boynuna geçirdiler.. gözlerimle gördüm.. aman Yarabbim.

Musa — Evet... evet... kapı yoldaşı.

Bayram — Evet senin ipini çekerlerken dayanamadım, kaçtım. Hâlâ gözümün önüne geldikçe tüylerim ürperiyor. Allah.. Allah bu ne esrar!

Musa — Öldürmiyen Allah öldürmüyor, hemşehri.. ipi boynuma takarken bayılmışım.. beni darağacına çekmişler.

Bayram — Ee, sonra ?...

Musa — Hikmeti Huda darağacı devrilmiş, yere yuvarlanmışım ve ipi boynumdan çıkarmışlar.

Bayram — Sübhanallah..

Musa — Ayıldığım zaman o kadar kalabalık içinde darağacını yerde, kendimi hayatta görünce sevincimden çıldırmışım.

Bayram — Ee, sonra?.

Musa — Sonrası Allah cellâtbaşidan razı olsun. Halime merhamet etmiş.

Bayram — (Gülerek) cellâtbaşidan merhamet ha...

Musa — Evet..

Bayram — Garip şey..

Musa — Cellâtbaşı ben bu adamı bir kere astım. Hünkârın emri yerini buldu. Darağacı yıkıldı, bu adam da çıldırdı. Bir adam iki kere asılmaz, arzedin, demiş.

Bayram — Cellâtbaşidan Allah razı olsun.

Musa — Arzetmişler.

Bayram — Ee ?...

Musa — Mecnunu affeyledim, diye ferman etmiş.

Bayram — Çok şey.

Musa — Edirne tımarhanesinde bir zaman kaldım. Hak şifa ihsan etti, delilikten kurtuldum.

Bayram — Oh.. oh.

Musa — Fakat ismim Fermanlı Deli kaldı.

Bayram — Adam sen de, canın kurtuldu ya...

Musa — Hamdolsun.

Bayram — Hayretimden dişimin ağrısını unuttum yahu.. Ee.. nasıl oldu da böyle meşhur hoca oldun?

Musa — (Gülerek) sorma hemşehri, sorma. Herkesin itikadı beni hoca etti.

Bu parçadaki kişileri ve özelliklerini yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

177. KADIN —Üstüne kuma gelen ne ilk ne son kadınsın sen.

III. KADIN —Yasası böyle kurulmuş erkeklerce.

KADINLAR —Erkeklerce.

ZEHRA —Başka bir yasa var benim yüreğimde, onu izleyeceğim.

II. KADIN —Binlerle Karacaören'de binlerle kadının yazgısı bu, sen mi değiştireceksin?

ZEHRA —Nice çoğaltsanız örneği, boş. Bana aykırı. Binler bin, ben birim. Aşımı ocağımı paylaşırım herkesle, paylaşmam erkeğimi.

HALİME —Yamaçtaki gelin taşını işittin mi?

ZEHRA —(Duymamış) Onsuz yapamam ben.

I. KADIN —Ayrılmıyorsunuz ki.

ZEHRA — (Dalgın) Mahmut'un sözleriydi bunlar o kızın uğruna. Ben tekrarlıyorum kendim için.

II. KADIN —Bir çatı altındasınız yine.

ZEHRA —Onu Gülsüm kızla paylaşmak tüm yitirmekten beter.

KADINLAR —Tüm yitirmekten beter.

HALİME —Bugün bir şeyler olacak öyleyse. Bin yıldır Anadolu kadınının sustuğu çığlık belki senin yüreğinden fıskırır.

ZEHRA —Onsuz yapamam ben!

HALİME —Yamaçtaki gelin taşını bildin mi?

III. KADIN —At, insan biçimleri seçermiş kişi o kayalara uzun uzun bakınca.

HALİME —Senden önce başka bir Zehra'nın üstüne kuma gelirmiş. Kadın koyup gidememiş evini, ocağını çocuklarından ötürü. Susmuş beklemiş. Gelin alayını görünce uzaktan öyle bir ah kopmuş ki yüreğinden yanıtlamış dağ taş "Ah"! Anında taş kesilmiş düşüncüler, taş at üstünde taş gelin; taş, çevresindeki köylüler.

ZEHRA —(Öyküyü dinlemiştir, gözleri ışıır. Sonra birden değişik sesle)

Onsuz yapamayacağını söyledi "Gülsüm kanıma buyruk." dedi. Bir tırpan yeli duydum topuklarımda kardeşler, biçildim mi ne? Kime tutunurum artık?

Bu metinde ana karakter olan Zehra'nın kişilik özelliklerinden üç madde yazınız.

178. Bir oyunun metnini okumakla o oyunu tiyatrodaki seyretmek arasındaki farkları şahıs kadrosu çerçevesinde belirtiniz.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki zaman ve mekânın özelliklerini belirler.

179. Mahmut, imam nikâhlı karısı Zehra, oğlu Murat ve kızı Zeynep'le mutlu bir yaşam sürdürmekte iken Zehra hastalanıp yatağa düşer. Uzun süre iyileşemez. Mahmut, konuk olduğu bir köy evinde on beş yaşındaki Gülsüm'ü görür; onunla resmî nikâhla evlenmek ister. Bu evlenme karşılığında Gülsüm'ün ağabeyi Mirza'ya armağanlar verir hatta onun aşırı isteklerine boyun eğmek zorunda kalır. Mahmut'un çocuklarının beslediği koç, gelin eve girerken kurban edilecektir. Ancak Zehra bu evliliğe karşı çıkar.

I. KADIN: Üstüne kuma gelen ne ilk ne son kadınsın sen.

III. KADIN: Yasası böyle kurulmuş erkeklerce.

KADINLAR: Erkeklerce.

ZEHRA: Başka bir yasa var benim yüreğimde, onu izleyeceğim.

II. KADIN: Binlerle Karacaören'de binlerle kadının yazgısı bu, sen mi değiştireceksin?

ZEHRA: Nice çoğaltsanız örneği, boş. Bana aykırı. Binler bin, ben birim. Aşımı, ocağımı paylaşırım herkesle, paylaşmam erkekimi.

HALİME: Yamaçtaki gelin taşını işittin mi?

ZEHRA: (Duymamış) Onsuz yapamam ben.

I. KADIN: Ayrılmıyorsunuz ki.

ZEHRA: (Dalgın) Mahmut'un sözleriydi bunlar o kızın uğruna. Ben tekrarlıyorum kendim için.

II. KADIN: Bir çatı altındasınız yine.

ZEHRA: Onu Gülsüm kızla paylaşmak tüm yitirmekten beter.

HALİME: Bugün bir şeyler olacak öyleyse. Bin, bin yıldır Anadolu kadınının sustuğu çığlık belki senin yüreğinden fıskırır.

ZEHRA: Onsuz yapamam ben!

HALİME: Yamaçtaki gelin taşını bildin mi?

III. KADIN: At, insan biçimleri seçermiş kişi o kayalara uzun uzun bakınca.

HALİME: Senden önce başka bir Zehra'nın üstüne kuma gelirmiş. Kadın koyup gidememiş evini, ocağını çocuklarından ötürü. Susmuş, beklemiş. Gelin alayını görünce uzaktan öyle bir ah kopmuş ki yüreğinden yanıtlamış dağ taş "Aah!" Anında taş kesilmiş düğüncüler, taş at üstünde taş gelin; taş çevresindeki köylüler.

Bu hikâyede mekân unsurunun özelliklerini yazınız. Mekânın olaya katkısını açıklayınız.

Yazılı Sınav Soruları

180. BAYEZİT (Döner, onun yeni yeni farkına varıyormuş gibi). — Ya nasıl söylememi isterdiniz valide? İyi ettiniz mi diyecektim? Eliniz varolsun mu diyecektim? (Teessürünün en üst hududunda) Ah bilmeliydim, bilmeliydim... (Kafasını yumruklar) O gün o gün anlamalıydım bunu, o zaman anlamalıydım.

HÜRREM, (Onu teskine çalışır gibi). — Bayezit'im, oğlum.

BAYEZİT, (Taşkın). — Bunu sen yaptın. (İkisine birden) Bunu siz yaptınız, siz ikiniz. Niçin yaptınız ha?

Nasıl yaptınız? Sen valide, sen böyle bir evlât doğurabilir miydin ki?

HÜRREM, (Endişeli). — Sus oğlum, duyanlar gerçek sanır sonra.

BAYEZİT, (Bağırarak). Yalan mı ya? Sandınız ki onun ölümüyle her şey düzelir, hepimiz biraz daha aydınlığa kavuşuruz.

(Annesinin bileklerinden yakalayıp pencerenin önüne getirir) Bak valide, şu inen akşamı görüyor musun? Şu karanlığı?

Karanlığı bekleyen şu korkunç adamları? Âliosmanın kaderi böyle olmamalıydı, babamızın kaderi böyle olmamalıydı.

HÜRREM, (Kendini toparlamaya çalışarak). — İstirabınıza hürmet ederiz oğlum, Mustafa değerli bir çocuktur.

Bu metindeki şahıs kadrosundan hareketle olayın geçtiği zamanı tespit ediniz. Bu kişilerin zamana uygun konuşturulduklarını düşünüyor musunuz? Gerekçeleriyle yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin dil, üslup ve anlatım/sunum özelliklerini belirler.

181. II. MAHMUT – Sadaret sizindir. (Sola, çıkış kapısına doğru yürür.)

ALEMDAR – Bir şey daha hünkârım!

II. MAHMUT— (Durur.)

ALEMDAR – Padişah ve millet hainlerini toplayıp getirdim. Şu kapının ardında beklerler. İsterdik ki bir kere de Hünkâr'ımız efendimizle yüz yüze gelsinler.

II. MAHMUT – Bizim size itimadımız tamdır, onlar hakkında daha adaletli olacağınıza inanırız.

(Çıkar, onu Ahmet Ağa ile Mehmet Bey takip eder.)

ALEMDAR – (Yanıdakilere) Gerçi sadareti aldık ama Hünkâr yanında itibarımızı kaybettik.

KÜÇÜK REFİK EFENDİ – Belki de Hünkâr'a zaman bırakmalıydık.

ALEMDAR PAŞA – Bu zamanın bizden yana mı öbür yana mı işleyeceğini bilemezdik.

TAHSİN EFENDİ – Hünkâr'ı âdeta zorladık bizi seçmeye.

ALEMDAR – Hünkâr'ı zorlamamız gerekiyordu. Cennetmekân Selim Han'ın başladığı işleri bitirmemiz gerekiyordu.

Bu metnin dil ve anlatımının açık ve anlaşılır yazıldığını düşünüyor musunuz? Gerekçeleriyle açıklayınız.

182. SAFİYE: Ne oldu;

TARIK: Canım sıkıldı tek başıma orada. Kukumav kuşu gibi.

SAFİYE: Dikkat et, bir şey devirme.

TARIK: Devirmem. (Musluğa yerleşir, tıraş olur)

SAFİYE: Yine o ucu delik çorabı giymişsin.

TARIK: Aldırma. Böylesi daha rahat. İki ucundan da giyiliyor.

SAFİYE: (Çocuk azarlar gibi) Sen delisin.

TARIK: Nerede bende o talih?

SAFİYE: Ne düşünüyorsun?

TARIK: Hiç.

SAFİYE: Söyle hadi.

TARIK: Ne söyleyeyim?

SAFİYE: Ben seni bilirim. Bir sıkıntın var.

TARIK: Boş ver.

SAFİYE: Peki, sen bilirsin.

B. ANNE: Biri baksın bu yana.

TARIK: Safiye..

SAFİYE: Efendim?

TARIK: Nasıl diyeyim? Bir kaza olmuşta yanımızdaki garajda.. Çalışanlardan birinin kaburgaları kırılmıştı. Üç beş ay çalışamayacakmış...

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıda verilen cümleyi uygun şekilde tamamlayınız.

Bu metinde - - - -

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik öğeleri belirler.

183. Musa — Edirne tımarhanesinde bir zaman kaldım. Hak şifa ihsan etti, delilikten kurtuldum.

Bayram — Oh.. oh.

Musa — Fakat ismim Fermanlı Deli kaldı.

Bayram — Adam sen de, canın kurtuldu ya...

Musa — Hamdolsun.

Bayram — Hayretimden dişimin ağrısını unuttum yahu.. Ee.. nasıl oldu da böyle meşhur hoca oldun?

Musa — (Gülerek) sorma hemşehri, sorma. Herkesin itikadı beni hoca etti.

Bayram — Tuhaf şey!

Musa — Benim ne huddamdan, ne havastan, ne cinden, ne periden, ne efsundan, ne sihirден, hiç.. hiçbir şeyden haberim yok. Biraz okur ve yazarım, işte bu kadar.

Bayram — (Gülerek) İstanbul içinde öyle şöhret bulmuşsun ki her derde dermansın diyorlar. İşte ben de bilmiyerek sana geldim.

Bu metindeki manevi değerleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

184. RÜSTEM —(Bir adım ilerler, hürmetkâr.) Sultanım.

HÜRREM —(Bir sayıklama hâlinde.) Ben, Osmanlı sarayının birinci hasekisi Padişahımız efendimizin birinci kadını ben, korkuyorum.

MİHRİMAH —(Şaşırmış, annesine bakar.) Kimden? Niçin? (Perdeleri daha da açar.) Bu sesler zaferin müjdecisi Sultanım. (Bir top sesi) Bu top sesleri Padişahımız efendimizin dönüşünü müjdeliyor. Onun dört düvel üzere kazanmış olduğu büyük gazayı kutluyor.

RÜSTEM —(Hürrem'in korkusundan çıkarına bazı şeyler yakalamaya çalışır gibi) Macar seferi hele şerefli bir sona erdi. Derler ki Ferdinand bu kerre de Padişah efendimizin karşısına çıkmaktan kaçınmış. Savaş onunla değil, onun, can korkusuyla başıboş bıraktığı Hıristiyan sürüleriyle olmuş, Padişahımız efendimiz Budin önünde görünür görünmez bu sürüler yüz geri etmişler... Zapolay'ın dul bıraktığı bahtsız İzabella, beşikteki yavrusunu göndererek Padişah efendimizden müevvet talep eylemiş. Budin'de şu anda Osmanlı sancağı dalgalanıyor. Bu pek de pahalı olmayan bir fetih, doğru, ama cennetmekân Fatih Han'inkinden sonra en büyük fetih. Herkes öyle söylüyor sultanım.

MİHRİMAH —(Coşkunluk içinde pencereleri ardına kadar açar gürlütüler, top sesleri daha anlaşılır bir hâlde sahneye dolar.) Dinleyin sultanım, bu sesler Osmanlı namını nasıl tebcil ederler...

HÜRREM —Duyuyorum kızım duyuyorum. Benim korkum da bu seslerdendir... (Dokunaklı) Yirmi yıldan fazladır bu kafeslerin ardında yaşarım. Devletli hünkârımız nasıl düşünür, halk nasıl düşünür, halkla padişahımız efendimiz arasında kalmış, bütün o irili ufaklı enderunlular nasıl düşünür bilirim. (Üzgün) Bu halk hiçbir zaman beni sevmedi, hiçbir zaman sizi sevmedi. Şimdi neden korkarım anladınız mı?

RÜSTEM —(Haseki'nin korkusunda aradığı şeyi bulmuş gibi, hilekarca ona yaklaşır.) Onlar Gülbahar'ın oğlunu tutarlar Sultanım, en küçük rütbeli acemi oğlandan, sadrazam paşaya kadar.

Bu metindeki evrensel değerleri belirleyip aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.

- 185.** Musa — Benim ne huddamdan, ne havastan, ne cinden, ne periden, ne efsundan, ne sihirden, hiç.. hiçbir şeyden haberim yok. Biraz okur ve yazarım, işte bu kadar.
- Bayram — (Gülerek) İstanbul içinde öyle şöhrat bulmuşsun ki her derde dermansın diyorlar. İşte ben de bilmiyerek sana geldim.
- Musa — Ben tımarhanede iken delilerle eğlenmek için yalandan muskalar yazar, okur, üfler, vakit geçirirdim. Tesadüf birkaç deli akıllandı. Artık herkesin ne derdi olsa bana gelmiye başladı.. Şöhretim arttıkça arttı.
- Bayram — Ne âlâ...
- Musa — İstanbul'a geldim. Zengini, fukarası sabahtan akşama kadar dolar dolar boşalır, mangır su gibi...
- Bayram — Çok âlâ, lâkin yoldaş çektiğin dişin acısını ölünceye kadar unutamiyacağım.
- Musa — Ne bileyim yüzün, gözün sarılıydı. Tanıyaydım seni dişçiye gönderirdim.
- Bayram — O ne dehşetli diş çıkarmak ?..
- Musa — Ne yaparsın.. âlem böyle acayip şeylere rağbet ediyor. Kolu kırılır, çıkıkçıya gitmez bana gelir. Midesi ağrır, hekime gitmez, muska almak için bana gelir. (Gülerek) dişi ağrır bana gelir..
- Bayram — Ne bileyim, bir efsun ile elini sürmeden diş çıkarıyor, dediler.
- Musa — Ben de öyle yaptım ya elimi sürmedim.
- Bayram — Aman... aman... diyorum ya.. ölünceye kadar unutmiyacağım. Ne bileyim beni kandırdılar. İstanbul'da Fermanlı Deli Hazretleri diye bir anılıyorsun.
- Musa — (Gülerek) benim için daha ne efsaneler var. Gûya ben asıldıktan sonra periler beni alıp kaçırmışlar.. peri padişahının sarayına götürmüşlermiş. Benim evime her gece peri padişahı misafir gelmiş, miş, miş. Bir alay eracifi eblehane.

Bu metindeki "Musa" adlı karakteri geleneksel Türk tiyatrosu açısından değerlendiriniz.

- 186.** NERİMAN — Allah kahretsin, gündüzki esvapları, kıyafetleri de neydi! Oteldeki halktan utandım. Hazır elbise satan bir mağazadan alıp sırtlarına geçirmişler!
- SEYFEDDİN — Vapurda, trende ikinci mevkide seyahat ediyorlarmış. Burada da adını kimsenin bilmediği han gibi bir otele inmişler. Tamamıyla aç adamlar!
- FUAT — Aç adamın mutlaka kendisini satması mı icab eder? Paranın tadını alan toklar daha çok satılık oluyorlar. Evet, üstleri başları ve buradaki vaziyetleri çok mütevazı. Fakat Ankara'nın içinde bulunduğu vaziyeti unutmayalım. Bu kadar mahrumiyet ve müşkülât içinde cengeden bir hükümet adamlarını debdebe ve tantana içinde gezdirip yaşatamaz ya!
- SEYFEDDİN — Oğlum, bunlar bizim düşüneceğimiz bir mesele değil. Biz bu işte kendi menfaatimizi düşünüp müdafaa etmeliyiz. Bu iş istediğimiz şekilde olursa ekalli altmış bin lira komisyon var!
- NERİMAN — Beyefendiye bugünlerde bir vatanperverlik âriz oldu. Nihayet ben de vatanıma düşman değilim. Fakat iş iştir. Baba, başka bir grupla anlaştıklarına ihtimal veriyorsun. Şu hâlde onları bırakıp bizimle anlaşmaları da pekâlâ kabildir.
- SEYFEDDİN — Yani kendilerine bir hisse verileceğini ihsas mı edelim diyorsun?
- NERİMAN — Evet.
- FUAT — Bunu herhalde benden beklemeyiniz. Kendiniz söyleyiniz. Fakat tabii alacağınız cevabın tahammül edilmez bir şey olabilmesi ihtimalini de hesap ederek!

Bu metindeki edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendiriniz.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metni yorumlar.

187. MİDAS

Hay benim şaşkın vezirim,
altın dağıtmak mı yıkımı oluyor ülkenin.
İkide bir tepeme dikilip
'Hazine tamtakır,' diyen sen değil miydin?
Şimdi çakıl taşları doldur hazineye
hepsini altın edeyim.
Eskiden halktan topluyorduk
Şimdi halka dağıtıyoruz.

VEZİR

İşte felaket de bundan kopacak ya,
anlamıyor musun?

(...)

SİLENOS

Savurgan mevsim başladı işte,
rüzgârlar biçimsiz esmede.

DİONİSOS

Kalın bir kabuk kapladı gövdemi, soluk alamıyorum,
damarlarımdan çekiliyor can suyum.

Dönüş yolculuğumuz başladı,
iniyoruz karanlık yer altına.

KEÇİLER

Şu gelene bakın, çalılara tutuna tutuna yamaca tırmanan,
yaralı bir hayvan gibi.

MİDAS (Soluk soluğa girer)

Dionisos, kurtar beni bundan, geri al verdiğin gücü.

DİONİSOS

Geri al diyor dönmüş gönlü.

Kolay alınır verilir bir bağış değil ki bu.

(Midas'ın kızını sahneye taşırlar)

MİDAS

Kızımın suçu ne?

DİONİSOS

Çoğu kez yakınları çeker sorumsuz kişilerin cezasını.

MİDAS

Akılsız babanın talihsiz kızı

gençliğine güzelliğine doyamadan altın kesildi.

Bu metindeki açık ve örtük iletileri aşağıda verilen tabloya yazınız.

Açık İleti	----
Örtük İleti	----

Yazılı Sınav Soruları

188. Kız: Anne bugün bulaşığı ben yıkayayım.

Anne: Hayır, her şeyi kırarsın.

Kız: Öyleyse kek yapayım.

Anne: Hayır, mutfağı altüst edersin.

Kız: İnsan yapa yapa öğrenir bir işi.

Anne: Bir de ukalalık ediyor.

Kız: Baba beni sinemaya götürür müsün?

Baba: Vaktim yok.

Kız: Tiyatroya götür öyleyse.

Baba: İşim çok.

Kız: Ben gideyim.

Baba: Olmaz.

Kız: Kapının önüne olsun çıkamaz mıyım?

Anne: Çıkamazsın.

Kız: Televizyon seyredeyim?

Baba: Ders çalış.

Kız: Bir arkadaşımı çağırayım bari, ne olur?

Anne- Baba: Hayır.

Kız: (Tepinerek bağırmaya başlar.) Aaaaaaaaaa!

Bu metni üç madde hâlinde yorumlayınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Yazar ve metin arasındaki ilişkiyi değerlendirir.

- 189.** Tekirdağ'da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini İstanbul'da tamamladı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Filoloji Bölümünden mezun oldu. Edebiyata ilgisi lise yıllarında şiirle başladı. 1959 yılında tiyatro dalındaki yarışmada tek perdelik "Midas'ın Kulakları" adlı oyunu birincilik ödülü aldı. Bu oyunuyla tanındı. Konularını genellikle Türk tarihi ve Yunan mitolojisinde geçen olaylardan seçti. Tarihî konulu oyunlarında çağdaş bir yorumla günümüz toplumunun sorunlarını işledi.

Bu parçada sözü edilen kişi kimdir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

- 190.** Turan Oflazoğlu, tiyatro eserlerinde genellikle tarihî gerçeklikten hareketle evrensel insan gerçeğine ulaşmayı amaçlar. Oyunlarındaki tarihî kişilerden yola çıkarak insanın her zaman ve mekânda görülen hırslarını, zayıflıklarını, erdemlerini yansıtır. Çevirileri ve farklı yazı türlerinde eserleri bulunan sanatçı, tiyatro eserleriyle öne çıkmıştır. ----, ----, ----, III. Selim Kılıç ve Ney, *Yine Bir Gülnihal* adlı tiyatroları yazarın tanınmış eserlerindedir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere getirilmesi gereken eserleri aşağıya yazınız.

- 191.** Musahipzade Celal, yakından tanıdığı saray ve konak hayatını, eski İstanbul'un eğlencelerini, töre ve âdetlerini, ticari hayatını eleştirel ve mizahi bir tutumla yansıttı. Hatta en meşhur eserini nasıl yazdığını şöyle anlatmaktadır: "Evkaf müzesinin sükûneti rahat çalışmama çok uygun geliyordu. Bir sıra üzerine oturur, havuzda yıkanan güvercinleri seyrederken eserimin güvercin kovalama sahnesi gözümün önünde belirir gibi olurdu. Bu eseri, 1924 yılında, orada tamamladım". Yani yazar ile eser arasında sıkı bir ilişki vardır. Eserin konusu şöyledir: Musa Efendi bir süre tımarhanede kalır. Delileri eğlendirmek için muskalar yazar. Tesadüfen delilerden biri iyileşince, herkes derdine çare bulması için Musa Efendi'ye gelmeye başlar.

Bu parçada sözü edilen eserin adını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

192. Cumhuriyet Dönemi tiyatro yazarlarında beş tane örnek yazınız.

193. Epik ve absürt tiyatro türlerine örnek bir eser ve yazarını yazınız.

194. Cumhuriyet Dönemi'nde Osmanlı tarihini ön plana çıkaran, halk kahramanlarını anlatan ve mitolojik öğeler barındıran oyunlar yazılmıştır. Bu yazarlara ve eserlerine üç örnek veriniz.

195. Aşağıda hakkında bilgi verilen sanatçıların isimlerini boş bırakılan yerlere yazınız.

- Tiyatro eserleriyle tanınmıştır.
- Tiyatro eleştirisi, fıkra, roman türünde de eserler vermiştir.

Eserleri:

Tiyatro: *Cengiz Han'ın Bisikleti*, *Karayar Köprüsü*.

- Edebiyata şiirle başlamış, tiyatro yazarı olarak tanınmıştır.
- *Gılgamış Destanı*'nden esinlenerek yazdığı "Tanrılar ve İnsanlar" oyunuyla ünlenmiştir.
- Tarihten aldığı olayları ve topluma mal olmuş kişileri konu edinmiştir.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar. Anlatım bozukluklarıyla ilgili çalışmalar yapar.

196. Aşağıda verilen cümlelerdeki anlatım bozukluklarını tespit ediniz, nedenlerini belirtiniz.

- Dün düzenlenen etkinlikte yaşanmış anılarını anlattı bizlere.
- Misafirlikte yemeği yedikten sonra ben masayı, Emirhan odayı düzenledi.
- Yüzme en iyi sessiz bir havuzda öğrenilir.
- Koskoca Hegel'i azımsamak ilk başta korkutucu geliyor.
- Buraya sık sık hatta arada bir gelmek isterim.

197. Aşağıda verilen cümlelerdeki anlatım bozukluklarını bulup düzeltiniz. Düzelttiğiniz cümleyi her cümle altına yazınız.

- Genellikle ilk okula ben geliyorum.
- Bahçeye beş yıl önce diktiğim fidanlar çiçek açmışlar.
- Mahalledeki herkes ondan nefret ediyor, onunla konuşmuyordu.
- Özel ve kamu kuruluşları kar çok yağdığı için tatil edildi.
- Kösem Sultan oğlunu çok seviyor fakat onun bir dediğini iki etmiyordu.

198. Aşağıdaki cümleleri dil ve anlatım yönünden inceleyiniz. Anlatım bozukluğu olan cümleleri tespit edip cümleleri düzeltiniz.

Biz bahçemizdeki ağaçları hiç ilaçlamadık, yine de bize meyve verdi. Birçok ağaçlar etrafımıza resmen çıkartma yapmışlardı. Birden ağacın dalı kırıldı ve dal yere düştü. Halil, buna çok üzüldü. Çok üzgün olmasına karşın bu durumu bize belli etmemeye çalışıyordu. Bu ağaçlar ile çok uzun seneler uğraşmıştı. Onları çocuğu gibi görüyordu. Belki onun da gelmemesinin bir nedeni vardır mutlaka.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.

199. KADIN: (Gözlerini açarak bağıırır.) Pencereden bakmışsın sen.

ADAM: (Korku ile kekeler.) Hayır ( ) bakmadım.

KADIN: (Yumuşar.) Bakmışsın ( ) bakmışsın.

ADAM: Bakmadım.

KADIN: (Somyayı gösterir.) Git ( ) otur oraya.

ADAM: (Gidip somyaya oturur.) Oturdum işte.

KADIN: (Tatlılıkla) Gazetelerini al eline!

ADAM: (Yerden gazeteleri alır.) Aldım.

KADIN: Başla okumaya.

KADIN: (Dikilir.) Kapı.

ADAM: (Telaşlı ve korku içinde) Geldiler.

KADIN: Kimler ( )

ADAM: Ben saklanayım mı?

KADIN: Hayır ( ) niçin saklanacakmışsın ( ) Müşteri ve Tellal'dır.

Bu diyaloglarda yay ayraç ile gösterilen yerlere getirilebilecek noktalama işaretlerini aşağıda boş bırakılan yere sırasıyla yazınız.

200. NERİMAN — Allah kahretsin, gündüzki esvapları, kıyafetleri de neydi! Oteldeki halktan utandım. Hazır elbise satan bir mağazadan alıp sırtlarına geçirmişler!

SEYFEDDİN — Vapurda, trende ikinci mevkide seyahat ediyorlarmış. Burada da adını kimsenin bilmediği han gibi bir otele inmişler. Tamamıyla aç adamlar!

FUAT — Aç adamın mutlaka kendisini satması mı ıcab eder? Paranın tadını alan toklar daha çok satılık oluyorlar. Evet, üstleri başları ve buradaki vaziyetleri çok mütevazı. Fakat Ankara'nın içinde bulunduğu vaziyeti unutmayalım. Bu kadar mahrumiyet ve müşkülât içinde cengeden bir hükümet adamlarını debdebe ve tantana içinde gezdirip yaşatamaz ya!

"Sönmeyen Ateş" adlı oyundan alınan bu parçada altı çizili ifadelerin yazımı hakkında tespitlerinizi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

201. ALEMDAR – Bu sarayda daha dün bir tacidar boğazlandı. Bir tek kusuru vardı; etrafındakilere güvenmek. Bir tek noksanı vardı: insana insan olduğu için değer vermek. Onun içindir ki kahredici yumruğunu tam zamanında kullanmadı.

II. MAHMUT – Doğru söylersin Paşa! Bir hükümdar nereye kadar sevip okşiyacağını, nereden öte vuracağını bilmeli.

ALEMDAR – Size inanıyoruz Hünkâr'ım, size güveniyoruz. Ama şu çatı altında her şeyin, herkesin bir yüzü karanlıkta.

Bu parçada yazımında yanlışlık yapılan kelimeleri tespit ediniz ve tespit ettiğiniz kelimelerin doğru yazımlarını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

202. SARI MAHMUT AĞA: Evet, ben de bu fikirdeyim.

KAYMAKAM VEKİLİ: Zaten kendiliğinden bu böyle olacak. Sizin tahliyenize ben karar veremem. Bu ancak hâkimin işidir.

ŞEREF HAKARAR: Fakat bir masumun bile bile özgürlüğünü tehdit etmek affedilmez bir suç olur.

KAYMAKAM VEKİLİ: Bana dava vekili ağzı yapmayın. Ukalalık istemem. Yüzbaşı al götür bunları. Halk dağılıncaya kadar bir odada tut. Sonra bu ikisini hapisaneye teslim eder, dava vekilini de serbest bırakırsın.

Bu cümlede kullanılan noktalama işaretlerinin görevini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

203. Flaubert edebiyatın “gayr-i şahsî” olması taraftarıdır; yani müellif eserinde kendisini asla göstermemeğe, orada hissiyatını, efkârını kanaatini asla ifşa etmemeğe, eşhas-ı vakayii vasita ederek kendi hâlât-ı ruhiyesini söylemekten ictinab eylemeğe mecburdur. Bu fikri Flaubert, hayatının son senelerinde George Sand ile olan muhaberatında eşkâl-i muhtelif tahtında hemen yüz defa tekrar etmiştir.

Bu parçada altı çizili sözün cümleye kattı anlam nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

204. Bugüne kadar okuduğum en mükemmel Türk romanıdır *Ortadirek*. Hiçbir romanımızda, belirli şartlar içinde yaşayan, belirli bir tarihsel ve sosyal zamanın “Türk insanı”nın böylesine somut, böylesine derinliğine; tabiatın böylesine zengin, canlı, kıpır kıpır verildiğini hatırlamıyorum. Değişik olaylar ve kişiler karşısındaki tepkileriyle ve ana-oğul, gelin-kaynana, karı-koca ilişkileri içinde durmadan netleşen, ayrıntılarla beslenip ete kemiğe bürünerek ortaya çıkan üç insan (Meryemce, Ali ve Elif), bütün karmaşıklıklarıyla, bütün canlılıklarıyla, bütün sahilikleriyle, ilkel tarımsal üretim düzeyindeki Türk köylüsünü unutulmayacak bir biçimde somutlaştırmaktadır.

Bu metindeki altı sözcüklerin anlamlarını bulunuz. Aşağıda boş bırakılan yere bu metindeki anlamları kullanarak birer cümle yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönemle ilişkisini belirler.

205. Eleştiri türünün Türk edebiyatında ortaya çıkışı hakkında 3 maddelik bilgi yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metin ile metnin konusu, amacı ve hedef kitlesi arasında ilişki kurar.

206. Romancılarımız, toplumsal gerçekliğe, genellikle, iki yöntemle yaklaşıyorlar: Ya Yaşar Kemal gibi yaşantısından ve tanıklığından, yani insanlardan yola çıkarak ya da kimi romancılarımız gibi tarihsel araştırmaları, birtakım eserleri inceleyerek. Kitaplardan yola çıkmanın da bir yararı var elbette: Sağlam verilere dayanmak, yorum yanlışlarından kaçınmak vb. Ama bu yarar, genellikle, bir zararı da sürüklüyor kendisiyle birlikte.

Eleştiriden alınmış bu parçanın konusu nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

207. Pek az şair Yunus kadar isimsiz bir az ötesinde yaşamıştır. O, hüviyeti kolayca nüfus kâğıdına sığmayanlardandır. Dün, hakkında adından, şeyhinin adından, doğduğu söylenen yerlerden, birkaç muasırından başka bir şey bilmiyorduk. Bugün ise elimizde Fuat Köprülü'nün çalışmalarından başlayarak bize bir yığın çok sarıh bilgi veren çeşitli metotlarla yazılmış bir kütüphane dolusu araştırma ve tahlil var.

Bir eleştiriden alınan bu parçanın kaleme alınmasındaki amaç nedir?

KAZANIM: 11.1.1:Metnin ana düşüncesi ve yardımcı düşüncelerini belirler.

208. O yazımda, Orhan Veli ile arkadaşlarının, yani Oktay Rıfat'ın, Melih Cevdet'in şiirlerini okurken bende de şiir yazmak hevesi uyandığını söylüyordum. Geçmiş gün, yanılmıyorsam bir yerinde de şöyle diyordum: "Ben şiir yazacağım da siz benimle alay etmek için yeni bir fırsat ele geçireceksiniz diye hemen sevinivermeyin. Yapmam öyle şey, bilirim ben boyumun ölçüsünü. Ancak size bu gençlerin insana şiiri sevdiklerini, dünyaya bir şair gözüyle bakmayı öğrettiklerini, çevremizde umulmadık güzellikler sezdirdiklerini söylemek istiyorum."

Bir eleştiriden alınan bu parçada anlatılanı tek bir cümleyle özetleyecek olsanız bu cümle size göre ne olurdu?

209. Unutmayalım, diller ulusların gece gündüz yanan kandilleridir. Ülkeme gelenler benim kandillerimi, sokak lambalarını söndürüyorlarsa, benim anamdan atalarımın öğrendiğim güzelim Türkçeme bir çeşit 'Soykırım' uyguluyorlarsa, onlara karşı savaşım vermemiz gerekmektedir.

Dilimizi toprağımızı korur gibi korumalıyız. Çocuklarımıza bırakabileceğimiz en büyük servet, zengin, temiz bir Türkçe olmalıdır.

Bu parçanın yardımcı düşüncelerinden iki tanesini yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki anlatım biçimlerini, düşünceyi geliştirme yollarını ve bunların işlevlerini belirler.

Yazılı Sınav Soruları

210. Bir edebiyat âlemi var mı bizde? Edebiyatçılarımız yok demiyorum, olmaz olur mu? İşte şairler, hikâyeciler, denemeciler. Ara sıra eleştirmeye özenenler de görülüyor. Edebiyatçılarımız var, edebiyat âlemimiz yok. Edebiyatçılarımız birbirlerini bilmiyor, bilmek istemiyor, bilmeyi gerekli bulmuyor da onun için. Hepsi de kendi içlerine büzülmüş; bir kendilerini düşünüyorlar, gözleri bir kendilerine dikili.

Bu metinde ağır basan anlatım biçimi nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

211. Dil yazıları; hitap ettiği kesime göre söz varlığı, terimleri, anlatımı bakımından farklılık gösterir. Bunların örneklerine eskisi kadar çok rastlayamıyoruz. Bilimsel verilerin ışığında dilin bazı incelikleri, dildeki bozulmalar veya dildeki gelişmeler işlenir; toplumda yaygın olarak yapılan dil hataları üzerinde durulur; Türkçe karşılıklar önerilirdi. Dil yazılarının bir bölümü de Türkçenin eğitimi ve öğretimi, ders kitaplarıyla ilgiliydi.

Bu metinde eleştirmen düşüncelerini aktarırken hangi anlatım biçimini kullanmıştır? Bu durum metnin anlatımını nasıl etkilemiştir? Açıklayınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki anlatım biçimlerini, düşünceyi geliştirme yollarını ve bunların işlevlerini belirler.

212. Eleştiri metinlerinde görsel unsurlara yer verilmeli midir? Bunun metnin türüne katkısı nedir?

KAZANIM: 11.1.1:Metnin üslup özelliklerini belirler.

213. Bir edebiyat âlemimiz yok, çünkü edebiyatçılarımız uğraşlarına, yani mesleklerine gerçekten bağlı değil. Bağlı olsalar, kendilerinden önce ne yapılmış, kendilerinden sonra ne yapılıyor, onu merak ederler. Şairler şiiri sevmiyor, ancak kendi şiirlerini, kendi şairliklerini seviyor, yani kendi kendilerini seviyor. Çıkamıyorlar kendilerinden, uğraşlarına bağlayamıyorlar kendilerini. Sözlerini etmezseniz, kızıyorlar: “Bu ülkede eleştirmeci yok. Bu ülkede edebiyatı seven kimse yok.” diye yakınıyor, bağırıyorlar. Bir kere edin sözlerini, beğendiğinizi söyleyin, biraz övün, başka kimsenin adını anmasanız da yetiyor onlara, bu ülkede nedense eleştirmeci de, edebiyatı seven, edebiyattan anlayan adam da kendiliğinden türeyiveriyor.

Bu metinde yazarın dil ve üslup özellikleri hakkında görüşlerinizi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik öğeleri belirler.

- 214.** Orhan Kemal'in "Uyku" hikâyesinde olduğu gibi Yaşar Kemal de "Sarı Sıcak" hikâyesinde çalışmak zorunda kalan veya zorla çalıştırılan bir çocuğu ele alıyor. Yaşar Kemal'in hikâyesinde de uyku ile savaş ve yorgunluk önemli bir yer tutuyor. İki hikâyede de çocukların beden yapıları bakımından zayıf olmaları, aç kalmaları ve aşırı sıcaklık karşısında baygın düşmeleri dikkati çekiyor. Yalnız Orhan Kemal'in hikâyesinde mekân fabrika olduğu hâlde "Sarı Sıcak"ta köy ve tarladır. Sosyal çevreyi meydana getiren şahıslar da farklıdır. İki yazarın da gayesi, çocuğa karşı acıma duygusu uyandırmak ve çocukların bir kazanç vasıtası olarak kullanılmasının bir nevi zulüm olduğunu ortaya koymaktır.

Bu metnin toplumsal veya bireysel gerçekliği ile ilişkisini değerlendiriniz.

KAZANIM: 11.1.1:Metinde ortaya konulan bilgi ve yorumları ayırt eder.

- 215.** Türk Dil Kurumunda benim de içinde bulunduğum kurul, prospektüs için "tanıtım" karşılığını önermişti. Yapısı kurallı bu öneri ilgi görmedi veya yeterince tanıtılmadı. Bütün bu tür "akıllı" uygulamalar dolayısıyla söz varlığımız İngilizce kelimelerle doldu. Şimdi Türkiye'de yerli malı kullanma fikri geliyor. Acaba bu yerli mallar arasına Batı kökenli kelimelere bulunmuş şu Türkçe karşılıklar girer mi? Bu yolda bir girişim olur mu, bu konu dile getirilir mi? Aktivite-etkinlik, parametre-değişken, hidrofor-subasar, fizibilite-yapılabilirlik, orijinal-özgün, antrenör-çalıştırıcı, organizasyon-düzenleme, sömestir tatili-yarı yıl tatili, anemi-kansızlık, mesaj-ileti vb. Yazılı veya sözlü yayınlarda Batı kökenli yabancı bir kelime geçti mi ne olduğu merak edilmiyor; anlamı, kullanılacağı yer öğrenilmiyor. Bundan dolayı o tür kelimeler dilde değişik anlamlarda kullanılıyor. Endeks mi indeks mi, master mi mastır mı, entegrasyon mu integrasyon mu, entegre mi integre mi, aralarında fark mı var?

Bu metinde ifade edilenleri tutarlılık açısından değerlendiriniz. Bu değerlendirmenizi aşağıda boş bırakılan yeri uygun şekilde tamamlayacak şekilde yazınız.

Bu parçada yazar dilimize giren yabancı kelimelerden bahsetmiştir. - - - Parçanın başından sonuna kadar yazar, bu görüşünü tutarlı bir şekilde işlemiştir.

KAZANIM: 11.1.1:Metinde yazarın bakış açısını belirler.

- 216.** Nathalie Le Gendre çağdaş Fransız edebiyatının yükselen isimlerinden biri. Daha ziyade genç okurlara yönelik eserler kaleme alıyor olsa da kendi tabiri ile "9 ile 99 yaş arası herkes için" hikâyeler anlatıyor. Özgün dilinde "Ebedî Gençlik" ismiyle yayımlanan "Kutu", deyim yerindeyse balık hafızalı bir genç kız olan Lêna'nın tutunacak hemen hiçbir şey bulamayan zihninin hayatın içinde kontrolsüzce savrulmasını konu ediniyor. Lêna'nın kim olduğundan emin olamadığı ziyaretçisi Etaine'in, genç kıza tıpkı kendisi gibi hafıza sorunları yaşayan ablası Shanel'in son yıllarını anlatan otobiyografik roman taslağını vermesiyle başlıyor "Kutu".

Eleştiriden alınmış bu parçada yazar ile anlatıcı hakkında tespitlerde bulununuz. Bu tespitlerinizi gerekçeleriyle aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde yazarın bakış açısını belirler.

- 217.** *Piyale*'deki şiirlerle daha sonra yazılmış kısa şiirler, konuşulan Türkçenin büyümlü tatlariyla örüldü, bu ürünlerde Ahmet Haşim'in Türk şiirindeki söz hakkı kesinleşti. Ahmet Haşim, toplum sorunlarına hiçbir şiirinde yaklaşmamış olmakla da eleştirildi. Buna karşılık, onun şiirinin konumundan böyle bir yaklaşımın zaten beklenemeyeceği ileri sürülegeldi. Yapıtları yaşananın ötesinde, bir bakıma varlığın dışında, yüce ve düşsel bir evren özlemiyle doludur.

Bu metinde Ahmet Haşim'in toplumun sorunlarına değinmemesinin eleştirildiği ifadesi geçmektedir. Sizce yazar toplumun sorunlarını ele almalı mıdır?

KAZANIM: 11.1.1:Metni yorumlar.

- 218.** Hikâye tahliline böyle şahsi bir hatırayı karıştırdığım için özür dilerim. Sanat ile şahsiyet arasında münasebet vardır. Sait Faik, hikâyelerinde yaşadıklarını ve kendisini anlatmıştır. Fakat bu düşünceye hemen şunu da ilave edeyim. Hayat, kendiliğinden güzel eser vücuda getirmez ve bizde, yaşanırken her zaman güzellik duygusu da uyandırmaz. Sait Faik'i büyük hikâyeci yapan yaşantısı değil, sanat gücüdür. O, yaşantılarını anlatırken hayatın güzelliğini ve manasını bulmuştur.

Bu metindeki örtük iletiyi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Yazar ve metin arasındaki ilişkiyi değerlendirir.

- 219.** Şiire küçük yaşta başlayan Namık Kemal'in şiirlerinde, Şinasi'yle tanışmaya kadar, tasavvufun ve eski edebiyatın etkileri görülür. Bu dönemde özellikle Yenişehirli Avni, Leskofçalı Galib gibi Divan şairlerden etkilenmiştir. Namık Kemal, Şinasi'yle tanıştıktan ve Avrupa'ya gittikten sonra artık Yeni edebiyatı benimsemiş, şekil olarak eskiye bağlı olsa da içerik olarak yepyeni bir şiir anlayışına sahip olmuştur. Türk şiirini Divan şiirinin etkisinden kurtarmaya çalışan sanatçı, "Vatan Şairi" diye de isimlendirmiştir. En önemli eleştiri eserleri, Ziya Paşa'nın *Harabat* eserine karşılık yazdığı - - - - ile - - - - 'tir.

Bu metinde boş bırakılan yerlere sırasıyla getirilebilecek eserleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

220. Cumhuriyet Dönemi eleştiri türünde eser veren sanatçılardan dört tane örnek yazınız.

221. Ahmet Şuayp, Mehmet Kaplan, Mehmet Fuat Köprülü gibi yazarlar ortak olarak hangi öğretici metin türünde ünlü eserler vermiştir. Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

222. Aşağıda verilen eserlerin karşılıklarına sanatçıları yazınız.

Kavgalarım: - - - -

Hayat ve Kitaplar: - - - -

Destursuz Bağa Girenler: - - - -

Şiir Tahlilleri: - - - -

Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış: - - - -

223. İlk eleştiri yazısı Namık Kemal'in "- - - -" adlı yazısı kabul edilir.

Bu cümlede boş bırakılan yere getirilebilecek eseri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Anlatım bozukluklarıyla ilgili çalışmalar yapılır.

224. Aşağıda verilen cümlelerdeki anlatım bozukluklarını tespit ediniz, anlatım bozukluklarının nedenlerini belirtiniz.

- Ömer Seyfettin'in yüzden fazla kitapları vardır.
- Romanın en sonunda bahsettiği çocuk, yangından sağ olarak kurtarıldı.
- Peyami Safa hakkında size kısaca bildiklerimi aktarmak istiyorum.
- Eleştiri kitaplarındaki yanlışlar düzeltilecek ve yeniden basılacak.
- Bu romanın yazarını okura ben de alçak sesle fısıldamak isterdim.

225. Aşağıda verilen cümlelerdeki anlatım bozukluklarını bulup düzeltiniz. Düzelttiğiniz cümleyi her cümlenin altına yazınız.

- Bu kitabımı kaleme alırken o yazarla üç yıl karşılıklı mektuplaşmıştık.
- *Servetifünun* dergisinde yaklaşık beş ay kadar eleştiri yazısı kaleme aldım.
- *Yalnızız* romanında yazarın mutlaka psikoloji biliminden yararlandığını yansıtan kelimeler olabilir.
- Şiirlerini yazarken etkilendiği şairlerin düşünlerini aynen olduğu gibi kendi dizelerine ekliyordu.
- Kuşlar onun dizelerinde ne de güzel uçuşuyorlar.

226. Biz yazmasını sevmeyen bir milleyiz. Ben ise yazmanın gücüne inanır ve severim. Çünkü kalemi elimize aldığımızda özgürlüğümüz işte o an başlar. Ama insanlar ister ki hemen o sayfaya geliversin. İşte olgunlaşmadan bu kademeye gelinemeyeceğini idrak etmeliler.

Aşağıdaki cümleleri dil ve anlatım yönünden inceleyiniz. Anlatım bozukluğu olan cümleleri tespit edip cümleleri düzeltiniz.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.

227. Simeranya, *Yalnızız* romanının kurgu ilkesini önemli ölçüde belirlemektedir ( ) Bu ilke doğrudan doğruya kutupluluk ilkesidir ve eser ( ) her şeyden önce iki karşıt temele dayanmaktadır( ) Gerçeklik ( ) ideal ( )

Bu parçada yay ayraç ile gösterilen yerlere getirilebilecek noktalama işaretlerini aşağıda boş bırakılan yere sırasıyla yazınız.

228. Burada Divan Edebiyatının en güzel mısralarına benzeyen kesif bir söyleyiş ile yakınlık-uzaklık tezadı vardır. Bu tezat kelime oyununu aşan gerçek bir duyguyu ifade eder. Mistiklerde de görüldüğü üzere, en kuvvetli aşk bile, varlığın temelini teşkil eden ben-sen tezadını, bundan doğan ayrılık ve hasreti yok edemez.

Mehmet Kaplan'ın *Şiir Tahlilleri*'nden adlı oyundan alınan bu parçada altı çizili ifadelerin yazımı hakkındaki tespitlerinizi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

229. Öğreniminin başlangıcında gösterdiği kabiliyet üzerine, hocaları tarafından Hıristiyan inançları üzerinde çalışmaya sevk olundu. Bay Ernest Renan, işte o zaman, lisan ve felsefe derslerinden zevk alarak, İbranice, Arapça ve Süryanice tahsil etmiştir. Ancak hür fikirliği papazlığa uymadığı için, o sınıfı terk edip kendi kendine öğrenime başladı. Daha sonra felsefe ve Sami Dilleri imtihanlarına girerek birinci mükâfatı kazandı. Fransa Akademisi tarafından, edebiyata ait bir hizmet için, İtalya'ya gönderildi; orada, topladığı malzemeleri İbn Rüşd'e ait bir kitap hâline getirmiştir. Bundan sonra Fransa'nın Milli Kütüphanesi'nde görevlendirilmiş.

Bu parçada yazımında yanlışlık yapılan kelimeleri tespit ediniz ve tespit ettiğiniz kelimelerin doğru yazımlarını aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

230. Paris bunların hepsidir. İçinde konservatuar da vardır. Binbir renkli meçhul de. Zengin bir hayal içinde meçhul daima malûmun en korkunç rakibidir. Ben malûmum. Yani sayısız imkânlar arasında gerçekleşmiş ve donmuş bir imkânım. Ben bir şeyim, meçhul her şeydir. Fakat... unutma ki ben varım; meçhul yoktur. O sadece olabilir, fakat olmayabilir de! Ben bir realiteyim, o bir imkândır.

Bu parçada yanlış kullanılan noktalama işaretlerini tespit ediniz. Tespit ettiğiniz noktalama işaretlerini gerekçeleriyle aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

231. Dramatik yapısı ile Antik Yunan tragedyası özellikleri taşıyan “Kurban” yerelden evrensele ulaşmış eserlerden biridir. Oyunda, toplum baskısı altında ezilen Zehra'nın töreye ve geleneklere direnişi konu edilmiştir. Zehra'nın mücadelesi bireysel olmakla birlikte toplumsal anlam da yüklenmiştir. Yazar, Zehra aracılığıyla toplumsal bir eleştiri yapmıştır.

Bu eleştiri metninde altı çizili noktalama işaretlerinin görevini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

232. Muhterem edibimize sordum:

— Yazıyı nasıl yazarsınız?

Yakup Kadri Bey, ikinci bir suale hacet görmeden anlattı:

— Çok güç yazarım. Yazı yazmak benim için hakiki ızdırıptır. En baştan savma bir makaleyi bile son derece zahmetle yazarım. Bir makaleyi iki saatten evvel bitirdiğim vâki değildir. Fakat bazı yazıcılara isnat edildiği gibi, kalem ve kâğıtta, yazı yazılacak yerde hiçbir hususiyet aramam. Nerede olursa olsun, herhangi kâğıda, her şekilde kalemle yazarım. Yalnız bildiğim bir şey varsa, nerede olsa aynı güçlkle yazdığımıdır.

Bu parçada altı çizili sözlerin cümleye kattı anlam nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

233. Divan edebiyatı araştırmacısı yazar Prof. Dr. İskender Pala, “Bulduğum yere bilinçli, çalışarak ve hedefimi belirleyerek gelebildim. Tarihimizi edebiyatla bütünleştirmek lazım.” dedi. Divan edebiyatı araştırmacısı yazar Prof. Dr. İskender Pala, Merhaba gazetesine kitap yazma serüveninin nasıl başladığını anlattı. Tarihin toplum için büyük bir önem arz ettiğini dile getiren Prof. Dr. İskender Pala, “Tarih, toplumların ve insanların hatıra defteridir. Şanlı bir tarihe sahibiz. Sadece ders kitapları ile neslimize tarih anlatmayı yeterli ve doğru bulmuyorum. İnsanoğlunun bıraktığı her iz bir sonraki kuşağın yolunu aydınlatır. Yeni kuşağın yapması gereken bu izleri doğru yorumlamaktır.” dedi.

Bu metinde altı çizili söz grubunun yerine anlamı bozmayacak bir ifade getiriniz. Bu ifadeyi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metnin türünün ortaya çıkışını ve tarihsel dönemle ilişkisini belirler.

234. Mülakat türünün Türk edebiyatında ortaya çıkışı hakkında 3 maddelik bilgi yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metin ile metnin konusu, amacı ve hedef kitlesi arasında ilişki kurar.

235. Gene uzun uzun yürüdük. Konuşsun diye bekledim. Bir türlü ağzını açmadı. En sonunda ben dayanamadım:

“Yahu Hösük Emmi,” dedim. “Sen eskiden gülerdin, konuşurdun, olmuş sana böyle? Ağzını bıçak açmadı yola düştüğümüzden beri.”

Derin derin nefes aldı:

“Sorma halimi, heç sorma. İşler kötü. Ah bir oğlan... Bir oğlum olaymış. Ben bilirdim yapacağımı... Belim büküldü. Yirmi yaşında olsaydım, ben bilirdim yapacağımı. Ah bir oğlan... Bire oğlum, sizler okumuşsunuz, daha eyi bilirsiniz. Okumuş milleti eyi olur. Akıllı olur. Bu gavur icadını da onlar çıkarmadılar mı? Bu gavur icadı geldi, ocağım battı benim.”

“Ya, anlatsana, noldu?” dedim.

“Heç bişey olmadı. Heç bişey olmadı amma, gıyamat goptu. Annadın mı şindi? Gıyamat goptu. Bu taraktorlar gelince Hösük Emmiyin de iflahı kesildi. Hösük Emmin öldü bitti. İş göremez oldu Hösük Emmin. Bende tarla yok, takım yok bilirsın. Ben ellerin düğenini sürerdim yazın... Yüzde on alırdım. İki harman sürersem o yıl, geçimim çıkardı. Taraktor gelişin, hapy yuttu Hösük Emmin. Batosa veriyorlar şindi. Annadın mı?”

Röportajdan alınmış bu parçanın konusu nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metin ile metnin konusu, amacı ve hedef kitlesi arasında ilişki kurar.

236. Yazar kendi dilini kurcalar. Tek sözcüğün üstünde bile çok düşündüm. Örneğin ‘bazen’, Türkçe sözlüğe uymuyor. İnce sesliden sonra şu gelmez, bu gelmez diye bakıyorsun. Fakat bazı zamanlar derken ‘bazen’ diye diye halk dilinde oturmuş. Kitabımı yayımlarken “Siz hep ‘bazen’ diye yazdınız” diyorlar. “Aman dokunmayın, kalsın.” diyorum.

Bu metin Adalet Ağaoğlu ile yapılan bir röportaj metninden alınmıştır, bir soruya yazarın verdiği cevaptır. Metnin ana fikrinden hareketle yazara hangi soru sorulmuştur? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metindeki anlatım biçimlerini, düşünceyi geliştirme yollarını ve bunların işlevlerini belirler.

237. Türkiye’de tarih okuma eğilimi ya da merakı ne düzeyde?

Yeni nesiller, tarih konusunda daha açık fikirli artık. Rusya tarihi üzerine doktora tezleri görüyorum. İspanyolca öğrenen geniş bir kitle var, tarih inceliyorlar. Arapça ve Farsça üzerine çalışanlar artıyor. Böyle bir şeyi tasavvur bile edemezdik. Bu, tabii ki değişimin işareti. Tarih okuma kültürü yavaş yavaş geliyor. Elbette, halk her eseri okumaz. Kendimden biliyorum, benim monografilerimi okumuyorlar. Epey ağır gelir. Osmanlı Belediyesi, Osmanlı Aile Hukuku vs. Ancak bazı şeyleri de pekâla okuyorlar. Ona göre yazacaksınız.

Bu parçada altı ifadede hangi düşünceyi geliştirme yolu kullanılmıştır? Anlatıma katkısı nedir?

Yazılı Sınav Soruları

- 238.** Yaşar Nabi Nayır: Edebiyatımızın hangi doğrultuda ve nasıl gelişmesine taraftarsınız, bunun için ne gibi şartları lüzumlu görüyorsunuz?

Sabahattin Ali: Edebiyat, hatta sanat, bence sanatkârın düşündüğü ve duyduğu bir fikrin ve bir hissin ortaya atılması demektir; yani bir nevi propagandadır. Ben hiçbir zaman sanatın maksatsız olduğuna inanmadım. Sanatın bir tek maksadı vardır: İnsanları daha iyiye, daha doğruya, daha güzele yükseltmek ve insanlarda bu yükselme arzusunu uyandırmaktır. Sanatın ve burada konumuz edebiyat olduğuna göre edebiyatın, bu manada gelişmesini isterim.

Bu metinde ağır basan anlatım biçimi nedir? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metnin görsel unsurlarla ilişkisini belirler.

- 239.** Bir mülakat metninden nasıl bir görsel kullanılmalıdır? Bu görselin kullanılması sizce metne katkı sağlar mı?

KAZANIM: 11.1.1:Metnin üslup özelliklerini belirler.

- 240.** Roman benzetmeyi uygun görürseniz bir maratondur... Uzun soluk isteyen; başladığın adımı bitiş çizgisindeki o en son adıma uygun bir ölçüde ve sürekli olarak yenilemek fakat ilk adıma ters düşmemek üzere yenilemek ve muhakkak yarışı kazanmak zorunda olduğun bir uzun mesafe koşusudur. Tiyatroda romanı anlatamazsınız çünkü tiyatro zamandır, yüzde yüz hareket ister. Bu hareket düşünce hareketi, söz hareketi, renk, müzik, dans hareketi olduğu kadar sadece hareketin kendisi de olabilir.

Bu metinde yazarın dil ve üslup özellikleri hakkında görüşlerinizi aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik öğeleri belirler.

- 241.** Edebiyata karşı ilk alakanız ne zaman ve nasıl başladı?

Ta ilkokul sıralarında başladı. Birtakım manzumeler, macera romanları yazardım. Afrika'da geçen heyecanlı bir hikâye üzerinde günlerce çalıştığımı hatırlıyorum. Dergileri, gazeteleri okumaya doymazdım. Daha o yaşlarda iki üç dergiyi muntazaman takip ederdim. Edebiyata alaka duyardım. Edebiyata karşı ilk alaka ve sevgiyi ailemden, bilhassa büyükbabamdan aldığımı söylemek de mümkün. Sonraları, ortaokul ve lisede bu sevgi ve alaka, bir aşk, bir çeşit yaşama, var olma sebebi hâlini aldı. Daha ortaokul sıralarında yazılarımı şurada burada yayımlamaya başladım.

Edebiyat sahasında bir gün başarılı eserler vereceğinizi tahmin eder miydiniz? Yazarlık, çocukluktan beri yaşadığım en büyük hülyamdı. 12, 13 yaşlarındaki hayattaki yerimin ve ödevimin ne olacağını seziyor, hissediyordum. Ben o yaşlardan beri kendimi edebiyata hazırladım, demek istiyorum. Bu yola herhangi bir tesadüfle gelmedim. Birtakım eserler vereceğimi o zamandan biliyordum, sanki o eserler içimde mevcuttu. Başarıya gelince... Öyle sanırım ki, en büyük sanatçılar bile hayatları boyunca en başarılı eserlerini veremediklerinden şikâyet edip durmuşlardır.

Bu metindeki evrensel değerleri bulup aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde ortaya konulan bilgi ve yorumları ayırt eder.

242. Kökeninizi, size neden “Abdal” dendiğini babanızla konuşur muydunuz?

Birbirimize bir şey dememize gerek olmazdı. Her vardığımız yerde “Abdallar geldi, Abdallar gitti” derlerdi; artık üstlenmiştik bunu. Ülkemizdeki çeşitli milletleri sayarlar, en son “Cingan” derlerdi. Biz Cinganlardan bir önce gelirdik; “Dertli Yoldaş” **adlı türkümde de söylemişim**: “Zengin isen ya bey derler ya paşa / Fukara isen ya Abdal derler ya Cingan, hâşâ.” Bize de davul-düğün çalgıcıları, Abdallar derlerdi. O dönem pek bilemezdik ama sonradan okuduğumuza göre Horasan’dan gelirmiş Abdallar.

Bu metinle sözü edilen “Abdallık geleneği” ile ilgili birer tane bilgi ve yorum cümlelerini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Metinde yazarın bakış açısını belirler.

243. Kemal Tahir her şeyi romancı olarak düşünüyor. Dönemin sosyal-toplumsal tartışmalarına romanlarıyla giriyor. Bulduğu mekânları romanlarında kullanıyor. Kişileri doğrudan değil, kurgulayarak karakterlere ekliyor. Bu anlamda biyografisine ilişkin detaylar bulmak mümkün fakat tamamının biyografi olduğunu söylemek doğru olmaz. Çünkü ciddi bir roman kurgusu var ortada.

Bu metin, Kemal Tahir ile ilgili bir röportaj metninde sorulan sorunun cevabıdır. Buna göre yazar bu konuyu hangi açıdan ele almış olabilir?

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinde fikrî, felsefi veya siyasi akım, gelenek veya anlayışların yansımalarını değerlendirir.

244. I. METİN

Ruşen Eşref Üneydin: Kim bilir hanımefendi, size ilk şiir hevesini veren sebepler ve ilhamlar nelerdi? Okudum ki pek küçük yaşta ruhunuzu terennüm etmeye başlamışsınız.

Nigar Hanım: Bana ilk şiir hevesini veren yaradılışımdır. Çünkü ben on iki yaşında bir çocuktum; kardeşim bir kaza sonunda ölmüştü ve benim ilk yazdığım şiirim de maatteessüf bir mersiye oldu. Türkçeyi ben Kadıköyü'nde, Fransız mektebinde iken okuyup öğrendim. Babam, bana öğretmen olarak Celal Sahir Bey'in kayınbabası olan Ebüllisan Şükrü Efendi'yi seçmişti. İlk yazılarım yayımlanmaya başladığı zaman ben on dört yaşındaydım. Diyebilirim ki şairlik zevkini annemden almışım; çünkü annem, efendim, çok şiir okurdu. Zavallı hasta olduğu zaman daima beyitler okurdu. Bununla beraber benim en büyük ilham kaynağım vatanımdır.

II. METİN

Var olan, kişiliği olandır. İznik'in çinileri, Bursa'nın Yeşil Cami'si, İstanbul'un Eyüpsultan'ı, Sultanahmed'i, Süleymaniye'si, Edirne'nin Selimiye'si, Yahyalı'nın kilimi, Sivas'ın çorabı, Antep'in oyası, Kastamonu'nun çam bardağı, Yunus'u, Pir Sultan Abdal'ı, Dadal'ı, Karacaoğlan'ı, Said Orhan'ı var olandır. Dünya üstünde yepyeni, terütaze, alışılmamış, hayran eden bambaşka dünyalar. Sanatçı budur işte. Yeşil, kırmızı, al, billur alı, sarı, en güzel kanarya sarısı. Pare pare dökülen ılık bir gün ışığı. Deryanın tuzlu mevsimi. Çimen yeşili. Yeşilin pırıl pırılı, en tazesisi. Cam gibi. Sarı toz. Gökte sarı tozların dönmesi. Ak bulut. Dünyada insanoğlu, kocaman açılmış gözlerle bakmada. Olgunlaşma Enstitüsünün odası karanlık geldi bana. Karanlık değildir belki de. Ama ben öyle gördüm. Olgunlaşmada başka sergiler de görmüştüm, o zaman karanlık gelmemişti. Füreya Kılıç, sergisini meydanlarda, büyük aydınlık meydanlarda, şehrin kalabalığını alacak bir açıklıkta göstermeliydi. Öylesi yakışık alırdı. İnsan çinileri görünce şaşırıyor. Çarpılıyor. İznik'inkilere, Yeşil Cami'ninkilere benzemiyor. Hiçbirine benzemiyor. Azıcık kilimi andırıyor. Kilime de benzemiyor. Başka bir havası var. Alışılmamış. Başka bir tadı var. Kendine has bir dünyası var. Bir belalı dünya. Kişilik dedikleri.

Bu iki metni aşağıdaki ölçütlere göre karşılaştırınız.

	I. METİN	II. METİN
Tür		
Biçim		
Üslup		
İçerik		

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metni yorumlar.

245. Sait Faik'le kuliste sessiz bir köşede oturmuş konuşuyoruz. Kendisine soruyorum:

— Hikâye yazmaya ilk ne zaman başladınız, Sait Faik Bey?

— Bursa Lisesinde onuncu sınıftaydım, edebiyat hocamız bir vazife yazmamızı istedi. Ben “İpekli Mendil” isimli bir hikâye yazıp verdim. Ertesi ders hoca bu hikâyemi bütün sınıfa okuttu. Neden okutuyordu bir türlü anlamamıştım. Meğerse hikâyeyi çok beğenmiş, sonra beni yanına çağırıp: “Eğer böyle yazmakta devam edersen iyi hikâye yazabileceksin sen.” demişti. İşte ilk bu şekilde yazmaya başladım. Hocam, bana daima cesaret veriyordu. İkinci olarak “Zemberek”i yazdım. Sonra İstanbul’a gelip Edebiyat Fakültesi’ne girdim. Orada rahmetli Kenan Hulûsi’nin verdiği cesaretle hikâye yazmaya devam ettim.

Bir mülakattan alınan bu metin ile ilgili beğenilerinizi metinden hareketle açıklayınız.

KAZANIM: 11.1.1:Yazar ve metin arasındaki ilişkiyi değerlendirir.

246. İlk yazıları Tevfik Fikret’in teşvikiyle Servet-i Fünûn’da yayımlanan Ruşen Eşref tarihî konulardan günün sosyal meselelerine, hikâyeden mensur şiire, denemeden tiyatroya kadar çeşitli edebî türlerde eser vermekle birlikte daha çok röportajlarıyla ün kazanmıştır. Mülakat türünde yazdığı eserleri - - - - ve - - - -.

Bu metinde boş bırakılan yerlere sırasıyla getirilebilecek eserleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

247. Cumhuriyet Dönemi röportaj türünde eser veren sanatçılardan dört tane örnek yazınız.

KAZANIM: 11.1.1:Anlatım bozukluklarıyla ilgili çalışmalar yapılır.

248. Yeni yetişen birçok şairlere yol gösterdi, o büyük şair değildir, bir büyük mürşiddir. Yahya Kemal’in şöhretini haksız bulanlar asıl bu cihetten tetkik etmelidirler. O bizim “Stephane Mallarme” mizdir. Fakat şu fark ile ki Stephane Mallarme yalnız bir sanatkar idi. Yahya Kemal ise yalnız kemale ermiş bir sanatkar değil, aynı zamanda kemalli bir ruhtur.

Bir mülakat eserinden alınan bu parçada anlatım bozukluğu olan cümleleri tespit ediniz. Bu cümlelerdeki anlatım bozukluğunu düzelterek aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Yazılı Sınav Soruları

KAZANIM: 11.1.1:Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.

249. Açık pencereden odaya arka bağlardaki Rumeli muhaciri askerlerin kaybolmuş bir diyarı anan ve özleten yanık şarkıları doluyor. Bağbozan Anadolu kızları sararmış asmalar arasından gülüşe, haykırışa boylarınca büyük küfeler taşıyorlar. Sırtlarına akşam güneş vuran inek sürüleri yamaçlardan tembel tembel inmeye başladılar.

Yakup Kadri Bey'le Mülakat adlı eserden alınan bu metinde altı çizili sözcüklerin yazımı doğrudur. Bu sözcüklerin neden doğru yazıldıklarını gerekçeleriyle aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

250. Muhterem edibimize sordum ( )

( ) Yazıyı nasıl yazarsınız ( )

Yakup Kadri Bey ( ) ikinci bir suale hacet görmeden anlattı ( )

( ) Çok güç yazarım. Yazı yazmak benim için hakiki ızdıraptır. En baştan savma bir makaleyi bile son derece zahmetle yazarım. Bir makaleyi iki saatten evvel bitirdiğim vâki değildir.

Bu diyaloglarda yay ayrıç ile gösterilen yerlere getirilebilecek noktalama işaretlerini aşağıda boş bırakılan yere sırasıyla yazınız.

251. ...kuliste sessiz bir köşede oturmuş konuşuyoruz. Kendisine soruyorum:

— Hikâye yazmaya ilk ne zaman başladınız, Sait Faik Bey?

— Bursa Lisesinde onuncu sınıftaydım, edebiyat hocamız bir vazife yazmamızı istedi. Ben "İpekli Mendil" isimli bir hikâye yazıp verdim. Ertesi ders hoca bu hikâyemi bütün sınıfa okuttu. Neden okutuyordu bir türlü anlamamıştım.

Bir mülakattan alınan bu parçada kullanılan noktama işaretlerinin görevlerini aşağıda boş bırakılan yere yazınız.